

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ
ΣΤΟΛΕΣ &
ARMY LOOK
Δημιουργία
Collection με
χρήση
CorelDraw

ΤΜΗΜΑ
ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΕΤΟΙΜΟΥ
ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

ΥΠΟ
ΤΡΙΑΝΤΗ ΒΑΪΑ
ΦΟΥΛΙΔΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ

Τ.Ε.Ι ΠΕΙΡΑΙΑ
2011

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΣΤΟΛΕΣ & ARMY LOOK
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ COLLECTION ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ
CORELDRAW

Πτυχιακή εργασία που υποβλήθηκε στο Τ.Ε.Ι Πειραιά
για την απόκτηση πτυχίου

Υπο

Τριάντη Βαΐα

&

Φουλίδου Κυριακή

Εργασία η οποία έλαβε μέρος στο Τμήμα
Κλωστοϋφαντουργίας υπό την επίβλεψη της Καθηγήτριας
Αθανασίας Τσατσαρού

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την κα.Τσατσαρού για την επίβλεψη της πτυχιακής μας εργασίας. Την Αρχιλοχία Φ.Π.Β. Νιανά Μαρία για την πολίτιμη βοήθειά της. Τον κ.Γιάννη Μυλωνά (ειδικός ενδυματολόγος και οπλογνώστης του Πολεμικού Μουσείου της Αθήνας) για την συνέντευξη που μας παραχώρησε. Την βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Πειραιά για το δανεισμό της βιβλιογραφίας καθώς και όλους τους καθηγητές του τμήματος για τις γνώσεις που μας πρόσφεραν αυτά τα χρόνια. Τέλος, τις οικογένειες και τα αγαπημένα μας πρόσωπα για την υποστήριξη και την αγάπη τους.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πτυχιακή αυτή έχει ως στόχο να εντάξει τον αναγνώστη για το πώς εξελίσσετε το γυναικείο ένδυμα ανά δεκαετίες και πως επηρεάζεται από την Αρχαία Ελλάδα μέχρι τους νεότερους χρόνους και συγκεκριμένα από τις στρατιωτικές στολές της κάθε εποχής . Από αυτή την ιστορική αναδρομή παρατηρείτε ο τρόπος με του οποίου ντύνονταν οι άνδρες, τις διαφορές στην ενδυμασία τους καθώς και από πού επηρεάζονταν. Από αυτές τις ενδυμασίες δημιουργείτε μια ολόκληρη συλλογή ενδυμάτων στην οποία παρουσιάζονται ενδύματα επηρεασμένα από διάφορους πολιτισμούς μέχρι τους νεότερους χρόνους.

Στο πρώτο κεφάλαιο ερευνάτε και παρουσιάζετε η ανδρική ενδυμασία και η εξέλιξη της από την προϊστορική εποχή έως τους Βυζαντινούς χρόνους.

Στο δεύτερο κεφάλαιο ερευνάτε η ανδρική ενδυμασία κατά την επανάσταση και η συμβολή των Ευζώνων.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται η ιστορία της σημερινής στρατιωτικής στολής και πως εξελίχθηκε.

Στο τέταρτο κεφάλαιο είναι συνοπτικά μια ιστορική αναδρομή από το '20 μέχρι το '90 της ενδυμασίας και από πού δέχονταν επιρροές σε κάθε εποχή.

Στο πέμπτο κεφάλαιο αναφέρεται πως ο στρατός επηρεάζει την γυναικεία μόδα.

Στο έκτο κεφάλαιο μελετούνται τα ηλεκτρονικά συστήματα σχεδίασης.

Στο έβδομο κεφάλαιο παρουσιάζεται η γυναικεία συλλογή ενδυμάτων.

Και τέλος στο όγδοο κεφάλαιο αναφέρονται τα συμπεράσματα της πτυχιακής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	6
1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Αρχαία Ελλάδα (ενδυμασία & οπλισμός)	7
1.2 Ιστορική Εισαγωγή	7
1.2.1 Ενδυμασία & οπλισμός στην προϊστορική Ελλάδα	8
1.2.2 Λίθινη και Χάλκινη εποχή	8
1.2.3 Κρητικός πολιτισμός	9
1.2.4 Η εποχή των Μυκηνών	10
1.2.5 Ηρωική Περίοδος	11
1.2.6 Ενδυμασία και οπλισμός στην Κλασική εποχή	12
1.2.7 Ενδυμασία Βυζαντινού στρατού	13
1.2.8 Βυζαντινοί στρατιώτες των ελαφρών στρατευμάτων	13
1.2.9 11 ^{ος} -12 ^{ος} αιώνας	14
1.2.10 Στολές από Σπάρτη, Κόρινθο, Βοιωτία & άλλες	15
2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Επανάσταση	17
2.1 Εισαγωγή	17
2.1.1 Πολεμικές στολές της Ελλάδας στην Επανάσταση	19
2.1.2 Τον καιρό του Καποδίστρια	27
2.1.3 Εποχή του Όθωνος	28
2.1.4 Από το 1864 έως σήμερα	30
2.1.5 Η χακί στολή	32
2.2.1 Εισαγωγή	33
2.2.2 Η Φουστανέλλα	35
2.2.3 Παρουσίαση στολής Ευζώνων ανά περιοχή & ειδικότητα από το 1770 μέχρι σήμερα	37
3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Στρατιωτική Στολή	41
3.1 Εισαγωγή	41
3.1.1 Στρατιωτική στολή – Ιστορία	41
3.1.2 Η ιστορία του Πυροβολικού	44
3.1.3 Στολές Πυροβολικού	44
3.1.4 Μπερές και διακριτικά	45
3.1.5 Ο Σύγχρονος στρατιωτικός ιματισμός	46
3.1.6 Νέα στρατιωτική υπόδυση	47
3.1.7 Στρατιωτική εξάρτηση	47
3.1.8 Στρατιωτική ναυτεχνολογία	48
4^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Ταξίδι στον κόσμο της Μόδας	50
4.1 Εισαγωγή	50
4.1.1 Η ιστορία της μόδας 1900 – 1990	50
4.1.2 Η αλλαγή του αιώνα 1900 – 1919	51
4.1.3 '20 Η προκλητική δεκαετία	51
4.1.4 '30 Όταν η μόδα συναντά τον κινηματογράφο	51
4.1.5 '40 Η μόδα σε δεύτερη μοίρα	52
4.1.6 '50 Η κολακευτική δεκαετία	58
4.1.7 '60 Η ανανεωμένη & κολακευτική δεκαετία	54

4.1.8 '70 Η μόδα επηρεασμένη από την μουσική	54
4.1.9 '80 Η δεκαετία της υπερβολής	55
4.1.10 '90 Η δεκαετία της απλότητας	56
4.2 Ο κινηματογράφος & η μόδα	56
5^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Στρατιωτική Ένδυση & Μόδα	65
5.1 Εισαγωγή	65
5.1.1 American Fashion & Hollywood	66
5.1.2 Οι απαρχές του "casual wear" & "army look"	67
5.1.3 Στρατιωτικά ρούχα και Τέχνη	67
5.1.4 Στρατιωτικά είδη ένδυσης, όπως ανατρεπτική δήλωση	68
5.1.5 Army style – Η καθιέρωση	68
5.1.6 Βασικά στοιχεία "army look"	68
6^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Ηλεκτρονικά συστήματα σχεδίασης	69
6.1 Εισαγωγή	69
6.1.1. Τι είναι το CorelDraw x5	69
6.1.2 Χρήση των συστημάτων σχεδίασης	70
7^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Πειραματικό μέρος	71
7.1 Παρουσίαση Βημάτων στο CorelDraw	71
7.1.1 Διαδικασία	72
7.2 Το περιβάλλον του CorelDRAW X5	74
7.2.1 Δημιουργία τεχνικού σχεδίου στο CorelDraw X5 ανα βήματα	75
7.2.3 Παρουσίαση Collection '11-'12	79
8^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ:	
Συμπεράσματα	153
Βιβλιογραφία	156

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η λέξη ένδυμα σημαίνει κάθε τι που φοράει κανείς, κατασκευασμένο από οποιοδήποτε υλικό, κατεργασμένο ή όχι, για την κάλυψη και προστασία του σώματος ή για κοινωνικούς λόγους σε διάφορες περιστάσεις, ενώ η λέξη ενδυμασία είναι το σύνολο των ενδυμάτων που καλύπτουν το ανθρώπινο σώμα και δηλώνουν συγκεκριμένη κατάσταση, περίσταση ή πολιτισμικές καταβολές.

Το ένδυμα επινοήθηκε για να αντιμετωπίσει ο άνθρωπος τις σκληρές καιρικές συνθήκες, που απειλούσε να αφανίσει τη ζωή πάνω στη γη και κατά συνέπεια πρώτο και καλύτερο τον άνθρωπο. Το ένδυμα ασφαλώς προηγήθηκε της φωτιάς και έπαιξε πολύ πιο σημαντικό ρόλο, αφού προστάτευε τον άνθρωπο από το κρύο και έξω από τη σπηλιά του. Οι πρωτόγονοι άνθρωποι φορούσαν, αντί για ενδυμασία, δέρματα ζώων. Αργότερα, τροποποιούσαν κατάλληλα φλοιούς από δέντρα και τα μετέτρεπαν σε ανδρικά ή γυναικεία ενδύματα. Έτσι, με τον καιρό το ένδυμα εξελίχθηκε.

Με το πέρασμα του χρόνου, η πρωταρχική ανάγκη του ανθρώπου για ένδυση παίρνει σταδιακά δευτερεύοντα ρόλο, καθώς άλλοι παράγοντες είναι αυτοί που αρχίζουν να επηρεάζουν τους λόγους ένδυσής του. Η κοινωνία στην οποία ζει δε μένει στάσιμη, αλλά εξελίσσεται με γρήγορους ρυθμούς ανά τα χρόνια. Έτσι, ο άνθρωπος στην προσπάθεια του να ακολουθήσει τους γρήγορους αυτούς ρυθμούς συμμετέχει ενεργά στην εξέλιξη αυτή ακολουθώντας πιστά τις τάσεις της εκάστοτε εποχής. Οι βασικότεροι τομείς της κοινωνίας που επηρεάζουν το ένδυμα του με την πάροδο του χρόνου είναι: η οικονομία, η επιστήμη, η θρησκεία, τα ιδεολογικά κινήματα, ο κινηματογράφος, το θέατρο, η ζωγραφική, η μουσική, η τηλεόραση, ο αθλητισμός και ο έντυπος τύπος.

Με την ένδυση δηλώνεται η καταγωγή και αντανακλούνται οι κοινωνικές σχέσεις μιας χρονικής περιόδου σε σχέση με τις ιστορικές συνθήκες. Βασική διάκριση του ενδύματος είναι βάση του φύλου ανδρικό και γυναικείο ένδυμα. Πέρα από τα καθημερινά πολιτικά ενδύματα, υπάρχουν και κάποιοι ξεχωριστοί τύποι ενδυμάτων που χρησιμοποιούνται κυρίως για επαγγελματικούς λόγους. Για παράδειγμα, οι στρατιωτικοί που φορούν στρατιωτικές στολές που επιδεικνύουν το στρατιωτικό σώμα που υπηρετούν καθώς και το βαθμό τους.

Συγκεκριμένα η ιστορία του γυναικείου ενδύματος ξεκινά από την Αίγυπτο. Οι γυναίκες εκεί ντύνονταν με ένα λινό ύφασμα, το οποίο περνούσε και έδενε στους γοφούς. Στην Αρχαία Ελλάδα η γυναικεία ενδυμασία ήταν άκρως θηλυκή και δυναμική μέσα στην απλότητά της, αποτελεί σύμβολο της χρυσής εποχής του Ελληνισμού. Σημαντικός σταθμός της ελληνικής ενδυμασίας ήταν στα χρόνια της επανάστασης με την περίφημη φουστανέλλα. Όπου στις μέρες μας η στρατιωτική ενδυμασία έχει αλλάξει κατά πολύ.

Πως όμως τα στρατιωτικά ρούχα επηρεάζουν την μόδα; Πότε η γυναίκα φόρεσε πρώτη φορά παντελόνι; Από πού αντλούν έμπνευση οι σχεδιαστές μόδας; Πώς η τεχνολογία βοηθά στην εξέλιξη της μόδας;

Αυτά είναι κάποια από τα ερωτήματα που θα απασχολήσουν την εργασία που ακολουθεί.

Αρχαία Ελλάδα (ενδυμασία & οπλισμός)**1.2 Ιστορική Εισαγωγή**

Όταν ο άνθρωπος ένιωσε την ανάγκη για προστασία από τα διάφορα επικίνδυνα ζώα, καταστάσεις και καιρικά φαινόμενα τότε πρωτοεμφανίστηκε η ανάγκη για τη χρήση προστατευτικού ενδύματος κι αυτό συνέβη χιλιάδες χρόνια πίσω στην ιστορία μας. Το πρώτο προστατευτικό ένδυμα ήταν από το δέρμα από τα κυνηγημένα ζώα. Με την πάροδο του χρόνου τα ενδύματα αυτά ενισχύθηκαν με κόκκαλα ζώων. Αργότερα κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους η ενδυμασία ενισχύθηκε με μέταλλα όπως τα κοστούμια των ιπποτών κατά τον 15^ο αιώνα που ήταν φτιαγμένα από χαλκό και σίδηρο με ένα μέσο βάρος περίπου 27 κιλών. Δυστυχώς όμως τα όπλα συνέχιζαν να υπερνικούν την όποια προστασία παρείχε ο ματισμός μέχρι τις μέρες μας όπου η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας, η ανάπτυξη και η εκβιομηχάνιση της κλωστοϋφαντουργίας κατάφεραν να δημιουργήσουν ειδικού τύπου υφάσματος από ίνες οι οποίες είναι κατάλληλες για αντιβαλλιστικά ενδύματα. Όμως αξίζει πρώτα να αναφερθούμε στην εξέλιξη της προστατευτικής ενδυμασίας σε εθνικό επίπεδο κι ύστερα σε παγκόσμιο.

Σε όλες τις εποχές της μακράς ιστορίας του ο Ελληνισμός αντιμετώπισε τον επιδρομέα. Υπαίτια ήταν η γεωγραφική θέση της Αρχαίας Ελλάδος και του Βυζαντίου ώστε να δέχονται πρώτοι τις επιδρομές των βαρβάρων. Και ο κίνδυνος αυτός αναγκάζει τους Έλληνες να αλλάζουν τρόπο ζωής. Αν και λαός κατ' εξοχήν φιλειρηνικός ο ελληνικός, λαός εμπόρων και ναυτικών, μεταβάλλεται σε εξαιρετο πολεμιστή και υποχρεώνεται, για λόγους στοιχειώδους αμύνης, να ετοιμάζει από τον καιρό ειρήνης και να συντηρεί έναν καλά οργανωμένο στρατό για να μπορεί να τον χρησιμοποιεί την ώρα του κινδύνου. Η αρχαία ελληνική πολιτεία μας έδωσε εξαιρετικά παραδείγματα στρατιωτικής οργάνωσης. Το Βυζάντιο είχε το ισχυρότερο και καλύτερο οργανωμένο στρατό της εποχής του αλλά και η νεότερη Ελλάς δεν υστέρησε σε πολεμικά κατορθώματα.

Παρακάτω πρόκειται να παρουσιαστεί η πολεμική στολή που έφερε ο αγωνιζόμενος Ελληνισμός από τις παλαιότερες εποχές στην ιστορία. Θα τον συναντήσουμε στην προϊστορική Ελλάδα να αγωνίζεται με ρόπαλα και με σφεντόνα, κατόπιν θα τον βρούμε με την λαμπρή πανοπλία του οπλίτη των κλασικών χρόνων, με το βυζαντινό «κένδουκλον», με την «λερήν φουστανέλλαν» στο υπόδουλο και επαναστατημένο Έθνος και τέλος με το «χακί» στους νεότερους απελευθερωτικούς αγώνες.

Όσο, λοιπόν, πεζή κι αν παρουσιάζεται η μελέτη που αναλάβαμε, έχει εν τούτοις και ποιοτικό χαρακτήρα. Γιατί οι αγώνες του Ελληνισμού υπήρξαν πάντοτε αμυντικοί και ξεπερνούν την συμβατική και βάρβαρη μορφή ενός συνηθισμένου

κατακτητικού πολέμου. Υπήρξαν αγώνες που πολλές φορές έκλειναν μέσα τους το υψηλότερο ανθρωπινό ιδανικό, την δικαιοσύνη.

Η ενδυμασία κατά τους διάφορους αυτούς αγώνες αξίζει να μελετηθεί γιατί είναι ένας σημαντικός παράγοντας που βοήθησε τον Ελληνισμό κατά τις αντίξοες συνθήκες του πολέμου αλλά ήταν κι αυτή που αναπτέρωνε το ηθικό του όταν το χρειαζόταν.

1.2.1 Ενδυμασία και οπλισμός στην προϊστορική Ελλάδα

Ελάχιστοι άνθρωποι υπάρχουν μεταξύ των μορφωμένων που να μη γνωρίζουν ή τουλάχιστον να μη φαντάζονται πως είναι η ενδυμασία και ο οπλισμός του αρχαίου ελληνικού κόσμου. Στην φαντασία όλων διατηρείται η χαρακτηριστική εικόνα του Έλληνα οπλίτη με την περικεφαλαία, τον θώρακα την ασπίδα και το δόρυ όπως την αποδίδουμε πανομοιότυπα στους στρατιώτες της Αθήνας, της Σπάρτης, της Μακεδονίας ακόμα και στους μαχητές των ομηρικών χρόνων και της προϊστορικής Ελλάδος. Έτσι ακριβώς αναπαράγονται και παρουσιάζονται οι έλληνες οπλίτες σε κούκλες και διάφορα άλλα ενθύμια-σουβενίρ σε τουριστικά κιόσκια μέχρι και σήμερα.

Ο οπλισμός όμως και η ενδυμασία των αρχαίων ελληνικών στρατών δεν ήταν διαφορετικός μόνο κατά τόπους και εξαρτημένος από την οικονομική κατάσταση της πολιτείας, αλλά παρουσίαζε και μεγάλη διαφορά και στην ίδια την πολιτεία με την πάροδο του χρόνου. Ιδίως, όταν ο σίδηρος και ο σφυρηλατημένος χαλκός χρησιμοποιήθηκαν στην πολεμική βιομηχανία από τον π.Χ. αιώνα, η μεταβολή ήταν αποφασιστική. Έτσι, ο οπλισμός και η ενδυμασία των μαχητών, μετά από ποικίλες μορφές, καταλήγει τον 5ο αιώνα στην κλασική πανοπλία του οπλίτη που την χρησιμοποιούν με μικρές παραλλαγές στις κυριότερες πόλεις της Ελλάδος.

Αυτές ακριβώς τις μεταμορφώσεις αυτής της πανοπλίας θα παρακολουθήσετε στους κυριότερους σταθμούς της προκλασικής Ελλάδος.

1.2.2 Λίθινη και γάλκινη εποχή

Σε δυο μεγάλες περιόδους διαιρείται η προϊστορική εποχή: στην λίθινη και την χάλκινη.

Κατά την πρώτη περίοδο τα μέταλλα δεν ήταν γνωστά και τα όπλα και εργαλεία κατασκευάζονταν από ξύλα, κόκκαλα και προπάντων από λίθους. Το τέλος της περιόδου σημειώνεται όταν ο άνθρωπος έμαθε να κατεργάζεται τα μέταλλα. Στην αρχή χρησιμοποιεί τον χαλκό στα όπλα και στα εργαλεία και πολύ αργότερα γνωρίζει τον σίδηρο. Από τον χαλκό πήρε και η εποχή το όνομά της.

Σφεδονιστής

Στην λίθινη εποχή ο στρατός αποτελούταν από πεζούς στρατιώτες οπλισμένους με σφεντόνες, με ρόπαλα και με πέλεκυς. Πιθανό, να χρησιμοποιούσαν από τότε το τόξο και το ακόντιο που θα κατέληγε σε αιχμή από λίθο. Ο θώρακας και το κράνος είναι άγνωστα όπως άγνωστη είναι και η

Μερικοί αρχαιολόγοι υποστηρίζουν πως οι πρώτοι εκείνοι μαχητές πολεμούσαν εντελώς γυμνοί από μια παλιά θρησκευτική παράδοση, η οποία επικράτησε και κατόπιν και στην Κεντρική Ευρώπη. Γυμνούς πολεμιστές μας παρουσιάζουν και οι παραστάσεις αγγείων που βρέθηκαν στις Μυκήνες και στο Δίπυλο του Κεραμικού των Αθηνών.

Να ήταν άραγε θρησκευτικοί λόγοι που έκαναν τους μαχητές της παλαιότητας εκείνης εποχής να πολεμούν γυμνοί ή παραστάθηκαν έτσι για λόγους καλλιτεχνικούς; Γιατί αν η πρωτόγονος τέχνη μας έδωσε γυμνούς πολεμιστές με τον ίδιο τρόπο τους παρουσίασε και η εξελιγμένη ελληνική τέχνη.

Το τέλος της λίθινης εποχής-αν και δεν φαίνεται να συνέπεσε συγχρόνως σε όλα τα μέρη της Ελλάδος τοποθετείται στην τέταρτη χιλιετηρίδα στην οποία άρχισε να εμφανίζεται ο Κρητικός πολιτισμός.

1.2.3 Κρητικός Πολιτισμός

Από τα μέσα της τετάρτης χιλιετηρίδας αναπτύσσεται στην Κρήτη-στα μυθικά βασίλεια του Μίνωος-ένας λαμπρότατος πολιτισμός, του οποίου έχουμε πολλά δείγματα από τις ανασκαφές που έγιναν στην Κνωσό, την Φαιστό και σε άλλα μέρη του νησιού. Το μουσείο του Ηρακλείου έχει πλουτισθεί με αρκετά όπλα της εποχής εκείνης και με αγγεία των οποίων οι παραστάσεις μας δίνουν καταφανή τα δείγματα του ανωτέρου κρητικού πολιτισμού και στο επίπεδο της πολεμικής τέχνης.

Οι στρατιώτες του Μίνωας είναι οπλισμένοι με όπλα εξαιρετικής τέχνης από χαλκό και ορείχαλκο. Χρησιμοποιούν επιθετικά όπλα, το δόρυ, το ακόντιο, το σπαθί, και ως αμυντικά την ασπίδα και ένα είδος κράνους σε σχήμα σκούφου, από χαλκό ή δέρμα ενισχυμένο με μεταλλικό πλέγμα. Το κράνος το στόλιζαν με φτερά, με λοφία ή με άλλα διακοσμητικά εξαρτήματα από τα οποία συνηθέστερα ήταν δόντια από αγριόχοιρο.

Ένα αγγείο από στεατίτη που βρέθηκε στο οποίο οι αρχαιολόγοι έδωσαν το όνομα «ποτήρι της αναφοράς» μας παρουσιάζει μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα στρατιωτική σκηνή. Ένας βαθμοφόρος δίνει αναφορά στον ανώτερό του. Ακολουθείται από τρεις στρατιώτες οπλισμένους με βαρύτερες κυλινδρικές ασπίδες. Το ίδιο σχήμα ασπίδας θα το συναντήσουμε αργότερα και στις Μυκίνες. Οι παραστάσεις του αγγείου αυτού-που βρέθηκε στην Αγία Τριάδα-μας δίνουν μια ιδέα της ενδυμασίας και του οπλισμού του Μινωικού στρατού, του βαρύτερου οπλισμένου και στον οποίο θα υπηρετούσαν οι πλουσιότερες τάξεις γιατί μόνο αυτές θα είχαν τα μέσα να προμηθεύονται ολόκληρη πανοπλία.

Οι φτωχότερες τάξεις ήταν οπλισμένες με τόξα, με ακόντια, με σφεντόνες και με ράβδους ακόμη και αποτελούσαν τα ελαφρότερα στρατεύματα, που θα συναντήσουμε κατόπιν και κατά την κλασική εποχή. Στην κατηγορία αυτή φαίνεται πως ανήκε και ένας πολεμιστής μιας τοιχογραφίας της Κνωσού, γνωστής με το όνομα: «ο Καπετάνιος των μαύρων». Ίσως να ανήκε στα μισθοφορικά στρατεύματα που θα υπηρετούσαν στο βασίλειο του Μίνωα και των οποίων οι στρατιώτες προέρχονταν από ξένες και βάρβαρες χώρες.

Για την στρατιωτική οργάνωση της Μινωικής Κρήτης δεν έχουμε πληροφορίες από κείμενα ή από άλλα ευρήματα των ανασκαφών. Αν κρίνουμε όμως από το «ποτήρι της αναφοράς» και από τον γενικότερο πολιτισμό που επικρατεί, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι θα υπήρχε μια αξιόλογη στρατιωτική οργάνωση και ένας αξιόμαχος στρατός για την άμυνα του νησιού και τους επιθετικούς πολέμους του Μίνωα.

Η οργάνωση του κρητικού στρατού θα χρησιμοποιηθεί κατόπιν ως πρότυπο στις Μυκίνες, όπου καταφανή παρουσιάζονται τα ίχνη του κρητικού πολιτισμού στην ενδυμασία και τα όπλα του μυκηναϊκού στρατού.

1.2.4 Η Εποχή των Μυκηνών

Οι ανασκαφές που έγιναν στις Μυκίνες μας έδωσαν σπουδαία ευρήματα και στον πολεμικό τομέα ώστε σήμερα να υπάρχει η δυνατότητα να αναπαριστάτε ολόκληρη η πανοπλία των εγκατεστημένων στην Αργολίδα Αχαιών.

Τα μυκηναϊκά όπλα, εξαιρετικής τέχνης, αληθινά κομψοτεχνήματα από χαλκό ή ορείχαλκο, με διακοσμήσεις από χρυσάφι, ασήμι και αλάβαστρο, φέρουν όλα καταφανή της κρητικής καταγωγής τους. Εκτός από το δόρυ και το ακόντιο χρησιμοποιείται το ξίφος, στολισμένο με εγκολλησεις από χρυσάφι και ασήμι που αναπαριστούσαν διάφορα ζώα ή σκηνές από κυνήγια θηρίων.

Οι ασπίδες της μυκηναϊκής περιόδου έχουν σχήμα οχτώ ή είναι ημικυλινδρικοί, βαρύτεροι και καλύπτουν όλο το σώμα. Κατασκευάζονται από δέρμα

τεντωμένο πάνω σε πλαίσιο από χαλκό ή από ξύλο. Ο θώρακας δεν εμφανίζεται ακόμα στην πανοπλία και το κράνος, που δείχνει από το σχήμα την κρητική καταγωγή του, κατασκευάζεται από ξύλο ιτιάς ή από δέρμα.

Μιμούμενοι τους Κρήτες, χρησιμοποιούν και οι Αχαιοί πολεμικά άρματα με δύο άλογα. Στα άρματα επέβαιναν δυο άντρες: ο ηνίοχος και ο πολεμιστής. Χρησιμοποιούν ακόμη τόξο και μεταχειρίζονται πολλές φορές δηλητηριασμένα βέλη. Οι παραστάσεις δεν μας παρουσιάζουν πλέον εντελώς γυμνούς τους μαχητές, όπως παλαιότερα, αλλά φέροντας μια περισκελίδα και στο τέλος της μυκηναϊκής περιόδου ντυμένους και οπλισμένους ίδια με τους οπλίτες των κλασικών χρόνων.

Γενικώς, παρατηρείται μεγάλη διαφορά στην ενδυμασία και στον οπλισμό των στρατιωτών στην αρχή και το τέλος της Μυκηναϊκής περιόδου. Με την πάροδο του χρόνου η μεγάλη ασπίδα αντικαθίσταται από με μικρή στρογγυλή, χρησιμοποιείται ο θώρακας και το μεταλλικό κράνος, εισάγονται οι περικνημίδες και γίνεται φανερά η επίδραση ενός ξένου λαού στη διαμόρφωση του οπλισμού και της πολεμικής στολής.

Δεν γνωρίζουμε αν σε αυτή την μεταβολή επέδρασαν οι Δωριείς, αφού η καθόδός τους στην Ελλάδα συμπίπτει με την εποχή εκείνη, ή αν ο νέος οπλισμός υπήρξε μόνο η συνέχεια μιας φυσιολογικής εξελίξεως.

1.2.5 Ηρωϊκή Περίοδος

Για την Ηρωϊκή περίοδο που ακολουθεί την κρητομυκηναϊκή τα έπη του Ομήρου μας δίνουν πληροφορίες για την ενδυμασία και τον οπλισμό των μαχητών. Επίσης, και για την οργάνωση και την τακτική των στρατευμάτων. Αντικατοπτρίζουν κυρίως την στρατιωτική κατάσταση της εποχής που γράφτηκαν τα ομηρικά έπη, μεταξύ των ετών 1100-700 π.Χ..

Ο Όμηρος μας παρουσιάζει δύο είδη πανοπλίας στους μαχητές του: την βαρύτερη που δεν διαφέρει ουσιαστικά από την παλαιότερη πανοπλία των Μυκηνών. Είναι χωρίς θώρακα, με μεγάλη πολυγωνική ασπίδα, που μοιάζει με πύργο και με μικρό σκούφο στο κεφάλι. Και την ελαφρότερη και συχνότερα απαιτούμενη πανοπλία που αποτελείται από στρογγυλή ασπίδα, από θώρακα, από περικνημίδες και από μεταλλικό κράνος που καλύπτει ολόκληρο το πρόσωπο. Είναι ακριβώς η πανοπλία που φορούσαν και στην Αττική τον VI αιώνα π.Χ. και την οποία συναντάμε συχνά σε παραστάσεις αγγείων της εποχής εκείνης που παρουσιάζουν ομηρικούς ήρωες.

Στην εκλογή των όπλων οι ήρωες του Ομήρου προτιμούν τα αγχέμαχα. Αισθάνονται περιφρόνηση και αντιπάθεια στα όπλα που βάλλουν από μακριά. Μολονότι δε θαυμάσιοι τοξότες οι περισσότεροι, σπάνια χρησιμοποιούν τα τόξα ή το ακόντιο. Προτιμούν πάντοτε να πολεμούν με το σπαθί και το δόρυ.

Η ομηρική μάχη γίνεται με πρωτόγονο τρόπο, χωρίς πολεμικά σχέδια και ελιγμούς και το αποτέλεσμα εξαρτάται συνήθως από την μονομαχία των αρχηγών των δυο αντιπάλων παρατάξεων. Όταν ο ένας από τους δυο αρχηγούς πέσει κατά την μονομαχία συνάπτεται πλέον «ομηρική μάχη» γύρω από το πτώμα του φονευθέντος.

Κατά τον Όμηρο η ανδρεία, η ικανότητα των αρχηγών, και ο καλύτερος οπλισμός έδιναν τον ευνοϊκό αποτέλεσμα της μάχης. Κάποτε όμως ο δόλος και η απάτη χρησιμοποιούνταν με εξ ίσου αποφασιστικά αποτελέσματα. Και η πανουργία του Οδυσσέα που επινόησε τον Δούρειο Ίππο, επέφερε την άλωση της Τροίας, και απεδείχθη πολύ περισσότερο αποτελεσματική από την ανδρεία των μαχητών που πολιορκούσαν επί δέκα χρόνια το ιερό πτολιεθρο.

1.2.6 Ενδυμασία και Οπλισμός στην Κλασική Εποχή

Υπό διπλή, κυρίως, μορφή παρουσιάζεται η στρατιωτική οργάνωση της Ελλάδος στους κλασικούς χρόνους: Με την οργάνωση της Αθηναϊκής Πολιτείας και του Σπαρτιατικού Κράτους.

Οι δυο κυριότερες πόλεις της κλασικής Ελλάδος, η Αθήνα και η Σπάρτη, παρουσίαζαν αξιόλογες στρατιωτικές οργανώσεις, που διέφεραν όμως ουσιαστικά μεταξύ τους και ανταποκρίνονταν στο πολίτευμα εκάστης εκ των δυο πόλεων. Εκτός από την Αθήνα και την Σπάρτη συναντάμε και σε άλλες ελληνικές πόλεις στρατιωτικές οργανώσεις, δευτερεύουσας όμως σημασίας, εφόσον πολεμούν πάντοτε ως σύμμαχοι ή υποτελείς των δύο πόλεων.

Υπάρχουν ακόμη και άλλες ελληνικές πολιτείες που δεν είχαν καμία στρατιωτική οργάνωση και όπου οι κατάλληλοι για τον στρατό είχαν ως επάγγελμα να είναι μισθοφόροι των άλλων. Σε άλλες πάλι αντί για στρατιωτικές μονάδες συναντάμε ληστοσυμμορίες που λεηλατούσαν κοντινούς λαούς και όπου ζούσαν όπως μας πληροφορεί ο Θουκυδίδης από τις διαρπαγές αυτές. Προκειμένου λοιπόν να εξετάσουμε την πολεμική στολή και τον οπλισμό της Ελλάδας των κλασικών χρόνων θα πρέπει να έχουμε υπ όψιν μας την Αθήνα, η οποία η επίδραση της ήταν πραγματικά αποφασιστική εξ ολοκλήρου του ελληνικού κόσμου. Στους στρατούς της αρχαίας Ελλάδας τρεις ήταν οι κυριότερες κατηγορίες στρατευμάτων: i) οι οπλίτες (το βαρύ πεζικό), ii) τα ελαφρά στρατεύματα (τοξότες, ακοντιστές), και iii) οι ιππείς.

Το κυριότερο ένδυμα των οπλιτών ήταν ο χιτώνας με ζώνη. Το χειμώνα για να προφυλάσσονται από το κρύο φορούσαν και μια μακριά χλαμύδα.

Η ενδυμασία του μακεδονικού στρατού δε διέφερε από την παλαιότερη ελληνική, ο κοντός χιτώνας και ο μανδύας κατά τον χειμώνα χρησιμοποιούνταν στην Μακεδονία όπως και στην Αθήνα & την Σπάρτη. Μόνο κατά την εκστρατεία του μεγάλου Αλέξανδρου, όταν επιχείρησε ο ίδιος να εγκαινιάσει πολιτική προσέγγιση

της ανατολής και Ελλάδας , έντυσε το στρατό του μια νέου είδος στολής , μίγμα ελληνικής και ανατολικής ενδυμασίας. Πρόσθεσε μανίκια στον χιτώνα , φόρεσε παντελόνια στους στρατιώτες και αντικατέστησε το κράνος με έναν σκούφο. Η περίεργη τύπου οπλίτη , με ανατολική φορεσιά & ελληνική πανοπλία , σώζεται μέχρι σήμερα και απεικονίζεται πάνω στο ανάγλυφο της αλεξανδρινής εποχής, μεταξύ των οποίων εξέχουσα θέση κατέχει ο λεγόμενος τάφος του μεγάλου Αλέξανδρου.

1.2.7 Ενδυμασία βυζαντινού στρατού

Διάδοχος του ρωμαϊκού στρατού ,η αυτοκρατορία του βυζαντίου ήταν φυσικό να χρησιμοποιήσει στην αρχή τον οπλισμό και την ενδυμασία των ρωμαίων. Με τον καιρό όμως δημιούργησε δικό της τύπο στρατιωτικής στολής. Η συνηθισμένη στολή των στρατιωτικών στο βυζάντιο ήταν κατασκευασμένη από ύφασμα λινό ή μάλλινο αναλόγως την εποχή. Αποτελούνταν από ένα πλατύ χιτώνα τον **ζωσταριον** ή **αρμλουσιον** που έφτανε κάτω από το γόνατο.<< ίνα εν τω καβαλλικευει αυτούς, μη εμποδιζονται αλλά σκεπωνται δι αυτού τα γόνατα αυτών και ευσχήμωσ φαινωνται.>>

Εκτός του χιτώνα ο οποίος σφίγγεται στη μέση με ζώνη , οι βυζαντινοί στρατιώτες φορούσαν παντελόνια κοντά από ίδιο ύφασμα (βρακία ή τουβια), κάλτσες μακριές κ δερμάτινα μαλακά και ψηλά υποδήματα.

1.2.8 Βυζαντινοί Στρατιώτες των ελαφρών στρατευμάτων

Ο μανδύας των βυζαντινών στρατιωτικών – το λεγόμενο κενδουκλον- κατασκευασμένο από ειδικό τρίχινο ύφασμα και έμοιαζε στο σχήμα και στη ποιότητα με τις κοπές που φορούν σήμερα οι χωρικοί μας των ορεινών περιοχών. Αν στη βασιλική αυτή στολή προστεθούν τα όπλα που έφεραν οι πολεμιστές, θα έχουμε μια γενική εικόνα των μαχητών της ελληνικής αυτοκρατορίας του βυζαντίου.

1.2.9 11 – 12ος αιώνας

Πολεμιστές. Κεραμικό πινάκιο. Κόρινθος, Αρχαιολογικό Μουσείο

Οι πολεμιστές της εποχής εκείνης δεν φορούσαν "φουστανέλλες" αλλά δερματινες ή μεταλλικές προστατευτικές λωρίδες των μηρών. Η πολύ μεταγενέστερη φουστανέλλα είναι ίσως εξέλιξη της μακριάς πουκαμίσας που φορούσαν εσωτερικά. Το ίδιο ίσως ισχύει και για τα μακριά μαλλιά που μάλλον πρόκειται για καταυχένια, προστατευτική θωράκιση του αυχένα και μερικώς του προσώπου. Το καταυχένιο ήταν φτιαγμένο από αλυσιδωτή θωράκιση, φολιδωτή ή μεταλλικές / δερμάτινες λωρίδες, εξαρτημένες από το κράνος (κασίδιον). Αν και για το θέμα της κόμμωσης υπάρχει η αναφορά στους στασιαστές Βένετους της Πόλης επι Ιουστινιανού, οι οποίοι δεν ξύριζαν το μουστάκι και τα γένειά τους, ενώ τα μαλλιά τους τα έκοβαν μπροστά ως τους κροτάφους και πίσω τα άφηναν μακριά.

1.2.10 Στολές από Σπάρτη, Κόρινθο, Βοιωτία και άλλες!

Οι σύνθετοι θώρακες των επιφανέστερων πολιτών της Αθήνας ήταν επενδεδυμένοι με αλληλοεπικαλυπτόμενες ορειχάλκινες φολίδες ποικίλων μεγεθών ενώ οι παρυφές των διαφόρων τμημάτων διακοσμούντο με ζωηρόχρωμα μοτίβα. Η κορινθιακή περικεφαλαία του αξιωματικού είναι δίχρωμη με το θόλο της να έχει αφεθεί στο χρώμα του ορείχαλκου και την προσωπίδα να έχει βαφτεί μαύρη για λόγους εντυπωσιασμού. Ο υπερυψωμένος λοφιοστάτης του κράνους προσδίδει μεγαλύτερο ανάστημα στον αξιωματικό, ενώ η μεταλλική οθόνη της ασπίδας του είναι διακοσμημένη με τη λευκή ταυροκεφαλή, ένα από τα αγαπημένα εμβλήματα των αθηναίων.

Ο Λακεδαιμόνιος πολέμαρχος φέρει κράνος με το χαρακτηριστικό αντεστραμμένο δωρικό λοφίο, οπλική ασπίδα με απεικόνιση κεφαλής ταύρου (θεωρείται ένα από τα οκτώ εμβλήματα που χαρακτήριζαν τις σπαρτιατικές "μόρες"), πρώιμομυώδη θώρακα και ορειχάλκινες περικνημίδες.

Η συγκεκριμένη αναπαράσταση βασίζεται σε βοιωτικά νομίσματα, ο οπλίτης φέρει ιδιόμορφη βοιωτική περικεφαλαία με πλατύ γείσο και παραγναθίδες, τη δερμάτινη εκδοχή του μυώδους θώρακα επάνω από τη χαρακτηριστική σπολάδα με τις πτέρυγες, οπλική ασπίδα που έχει ως έμβλημα την κορύνη (ρόπαλο) του Ηρακλή, ψηλές δερμάτινες μπότες (έξω από τα όρια της Βοιωτίας οι ψηλές μπότες ήταν χαρακτηριστικό των ιππέων) το κλασικό νυκτικό δόρυ της φάλαγγας και ξίφος.

Οι περισσότεροι Πλαταιείς πολεμιστές ήταν ηλικίας 18 – 25 ετών και φορούσαν μακριές χλαμύδες, έφεραν κορινθιακά κράνη χωρίς διακοσμητικά στοιχεία, ορειχάλκινες ψηλές περικνημίδες και ασπίδες τύπου "όπλον" ή βοιωτικούς θυρεούς.

Ο κλασικός έλληνας πεζοναύτης του 5ου π.Χ. αιώνα έφερε μόνο τη στοιχειώδη αμυντική θωράκιση (ασπίδα και κράνος) ώστε να μπορεί να κολυμπήσει με ασφάλεια και χωρίς περιττό βάρος σε περίπτωση βύθισης του πλοίου στο οποίο επέβαινε. Το επιθετικό του όπλο ήταν η βαριά τιμητική μάχαιρα, χαρακτηριστικό όπλο των Μηδικών πολέμων.

Ο σπαρτιάτης αξιωματικός φέρει μυώδη θώρακα με μεταλλικές επωμίδες, ανοικτό κράνος τύπου "πίλου" με το χαρακτηριστικό αντεστραμμένο λοφίο των Δωριέων βαθμοφόρων, ασπίδα τύπου "όπλον" με το γράμμα Λ (Λακεδαίμονα) στην εξωτερική της επιφάνεια και ορειχάλκινες περικνημίδες με δερμάτινους ιμάντες στήριξης στη βάση των επιγονατίδων.

Η ραχοκοκαλιά του στρατού του Μεγάλου Αλεξάνδρου ήταν οι ακοντιστές οι οποίοι μάχονταν στην τεράστια μακεδονική φάλαγγα. Αυτός ο φαλαγγίτης (πεζεταίρος) ήταν εξοπλισμένος με μια χάλκινη περικεφαλαία, ένα χάλκινο μυώδη θώρακα που φοριέται επάνω από ένα δερμάτινο χιτώνιο, χάλκινες περικνημίδες. Έφεραν ασπίδες μικρότερες από τους νότιους Έλληνες σπλίτες τύπου "όπλον", περίπου 60 εκατοστά, την οποία αναρτούσαν στον ώμο αφήνοντας έτσι ελεύθερα τα δύο χέρια για να χειριστούν τη σάρισα η οποία ήταν μακρύ δόρυ από ξύλο κρανιάς 6 μέτρων περίπου και βάρος ως 8 κιλά.

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μετά την απελευθέρωση το ντύσιμο των Ελλήνων αρχίζει να παίρνει ευρωπαϊκές επιρροές, μπορεί να μη ντύνονται ακόμα όλοι «ευρωπαϊκά» αλλά και οι ελληνικές φορεσιές αρχίζουν να παίρνουν πολλές μεταλλαγές. Οι στολές της προεδρικής φρουράς και οι τυποποιημένες και πανομοιότυπες «παραδοσιακές ενδυμασίες» που υπάρχουν σήμερα μικρή σχέση είχαν με τις πραγματικές φορεσιές της εποχής.

Σύμφωνα με τον **Τάκη Λάππα** το ντύσιμο από τα χρόνια 1600-1829 είναι ένα σπουδαίο θέμα για έρευνα, γιατί το θέαμα που παρουσιάζει η υπόδουλη Ελλάδα δεν απαντάται σε καμία άλλη σχεδόν χώρα του κόσμου. Δηλαδή δεν υπάρχουν μικροπαραλλαγές από περιοχή σε περιοχή, αλλά ολότελα αλλιώτικο ντύσιμο από ένα χωριό στο άλλο, χωριά που η απόστασή τους δεν ήταν δυο ώρες δρόμος.

Η στολή υπήρξε πάντοτε βασικό γνώρισμα των τακτικών στρατών. Η χρήση της ωστόσο γενικεύθηκε από τον 17ο αιώνα, όταν επικράτησε ο θεσμός των μόνιμων στρατών.

Τον κανόνα ακολούθησε και ο Ελληνικός Στρατός. Ήδη, πριν ακόμη την επανάσταση του 1821, ο Ρήγας Φεραίος κάνει λόγο για τη στολή του Στρατού στο "Σύνταγμα της Ελληνικής Επικρατείας", ενώ ο Δημήτριος Υψηλάντης, οργανώνοντας το πρώτο ημίταγμα αμέσως μετά το ξέσπασμα του Αγώνα, εφοδίασε όλους τους άντρες του με μαύρες στολές.

Η δωρεάν στολή, όπως των ευρωπαϊκών στρατών, καθιερώθηκε το 1822, αλλά το πρώτο τακτικό τάγμα του Συνταγματάρχη Ροδίου, το 1824, έφερε την ελληνική φουστανέλα, μείντάνι, φέσι, κτλ. Μόνο ο Συνταγματάρχης Φαβιέρος διέθεσε στο τακτικό σώμα 5.000 στολές, που εισήγαγε από την Αγγλία.

Το 1828, με Κυβερνήτη τον Ιωάννη Καποδίστρια, το τακτικό σώμα εφοδιάστηκε με στολές γαλλικού τύπου, που κατασκευάστηκαν στο Ναύπλιο με χρήματα ομογενών.

Η άφιξη του βασιλιά Όθωνα το 1833, επέφερε ριζικά αλλαγές στις στολές του Στρατού. Το Πεζικό "Γραμμής" καθορίστηκε να φέρει μπλε στολή βουαρικικού τύπου με λευκό παντελόνι το καλοκαίρι. Οι Ακροβολιστές και οι Καπιτάνοι του Αγώνα έφεραν την παραδοσιακή ελληνική ενδυμασία. Η στολή του Ιππικού ήταν Πολωνικού τύπου, βαθυπράσινου χρώματος. Οι άνδρες του

Πυροβολικού και οι Γενικοί Επιτελείς έφεραν μοβ στολή. Όμοια ήταν και η στολή του Μηχανικού, μόνο που οι άνδρες του έφεραν δίκοχο αντί για πηλήκιο. Η στολή των Ιατρών, Φαρμακοποιών και Ιππιάτρων ήταν ίδια με αυτήν του Πεζικού, περιλάμβανε όμως τρίπτυχο καπέλο αντί για πηλήκιο. Τέλος, καθιερώθηκε ως εθνόσημο ο κυανόλευκος κύκλος, το οποίο και τέθηκε κάτω από το στέμμα στο πηλήκιο των στρατιωτικών.

Από το 1863 εξάλλου, επιτράπηκε για πρώτη φορά στους αξιωματικούς να φέρουν πολιτική ενδυμασία εκτός υπηρεσίας.

Το 1868, επί βασιλείας Γεωργίου Α, καθιερώθηκε η γαλλικού τύπου στολή από μπλε ύφασμα και τα διακριτικά του βαθμού χαμηλά στα μανίκια, αντί στο περιλαίμιο που ήταν μέχρι τότε. Το Ιππικό όμως εξακολουθούσε να φέρει πράσινη στολή και το Πεζικό γκρι περισκελίδα. Οι Εύζωνοι έφεραν την εθνική ελληνική ενδυμασία, την οποία φέρουν μέχρι σήμερα. Επίσης, καθιερώθηκε η λευκή θερινή στολή των αξιωματικών από λινό ύφασμα.

Η μεγάλη καινοτομία στην εξέλιξη της στολής του Ελληνικού Στρατού έγινε το 1908, όταν για πρώτη φορά καθιερώθηκε η χακί στολή ως μοναδική στολή εκστρατείας και ασκήσεων. Το παντελόνι της ήταν κοντό και φοριόταν με κνημίδες από μάλλινο ύφασμα, ενώ το πηλήκιο ήταν σκούρο μπλε με δερμάτινο γείσο και υποσιάγωνο.

Επιπλέον ορίστηκαν ως διακριτικά χρώματα των Όπλων ή Υπηρεσιών, το κόκκινο για το Πεζικό, το βυσσινί για το Ιππικό, το ανοιχτό κόκκινο για το Πυροβολικό, αλλά αργότερα αντικαταστάθηκε από το μαύρο, το μπλε για το Μηχανικό, που αργότερα έγινε βυσσινί, το βυσσινί βελούδο για την Υγειονομική και την Κτηνιατρική Υπηρεσία και το πράσινο βελούδο για την Φαρμακευτική.

Το 1929 καθορίστηκαν οι στολές των αξιωματικών από τη μεγάλη και τη δεύτερη βαθκύανη στολή από ερέα, τη θερινή λευκή, τη μεγάλη και τη δεύτερη χακί στολή από ερέα και τη θερινή χακί στολή. Η στολή των οπλιτών περιλάμβανε δίκοχο με εθνόσημο, χιτώνιο με επωμίδες, κοντή περισκελίδα, περικνημίδες και αρβύλες.

Το 1937 οι χακί στολές των αξιωματικών έγιναν αγγλικού τύπου. Επίσης, άλλαξαν τα διακριτικά βαθμού των αξιωματικών και των υπαξιωματικών.

Το 1953 καθορίστηκαν σε νέα βάση οι βαθκύανες και οι χακί στολές των αξιωματικών και ορίστηκαν ως στολές των οπλιτών αυτές της υπηρεσίας, ασκήσεων, εκστρατείας, παρατάξεων και παρελάσεων και τέλος εξόδου.

Οι στολές των αξιωματικών, με διάφορες παραλλαγές και ονομασίες διατηρήθηκαν μέχρι το 1969, όταν αντικαταστάθηκαν οι χειμερινές χακί στολές και η θερινή μπεζ με νέες, από χακί φαιοπράσινο χρώμα, αμερικανικού τύπου. Παράλληλα, άλλαξαν και τα διακριτικά βαθμού των υπαξιωματικών.

Μετά τη μεταπολίτευση, το 1974, καθιερώθηκαν τα νέα εθνόσημα και λίγα χρόνια αργότερα καθορίστηκαν οριστικά οι στολές που φέρονται από τους αξιωματικούς, ανθυπασπιστές, τους μόνιμους, εθελοντές και στρατεύσιμους οπλίτες, καθώς και από τις εθελόντριες και πρότακτες γυναίκες. Έτσι, μετά τα παραπάνω εξελικτικά στάδια, οι άνδρες και οι γυναίκες του Ελληνικού Στρατού φέρουν σήμερα στολές που ανταποκρίνονται, από στρατιωτική και αισθητική άποψη, στα σύγχρονα διεθνή πρότυπα.

Στην συνέχεια θα δείτε το ντύσιμο Ρουμελιωτών και Μοραϊτών. Το ντύσιμο στην επανάσταση κρατήθηκε το ίδιο πούχαν οι κλέφτες και οι αρματωλοί.

2.1.1 ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΣΤΟΛΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

I

Κεφάλι

Ας κάνουμε αρχή από το κεφάλι. Φορούσαν ένα μικρό στρογγυλό και κοφτό κόκκινο **φέσι**, που γύρω στη βάση του το τυλίγανε με **μαντηλοδεσιά**. Η μαντυλοδεσιά ήταν τριω λογιά: μεταξωτό μαντήλι ή **κασπαστή**, το χρυσοκέντητο **πόσι**, και η άσπρη βαμπακερή πλουμιστή **σερβέτα**. Στο σημείο αυτό της φορεσιάς τους βρίσκει κανείς την τούρκικη επίδραση. Σαν παραδείγματα από γνωστούς καπεταναίους και χαλκογραφίες εκείνης της εποχής φανερώνεται ότι **κασπαστή** είχαν μονάχα οι Αθηναίοι, **πόσι** ο Νικηταράς, οι Μαυρομιχαλαίοι, ο Μακρυγιάννης και τότε τότε ο Γέρος του Μοριά. Με **σερβέτα** μας είναι γνωστοί ο

Οδυσσέας Αντρούτσος κι ο Πανουργιάς. Κάμποσοι δε φορούσανε μαντηλοδεσιά, μα σκέτο μικρό κοφτό φέσι που στην κορυφή του είχε λίγη φούντα. Τέτοιο συνήθιζε πάντα ο Γκούρας και ο Κολοκοτρώνης.

Την περικεφαλαία του ο Γέρος την είχε από τότε που ήταν μαγγιόρος – ταγματάρχης – του εγγλέζικου στρατού στα εφτάνησα το 1808, την έβαζε στις επίσημες στιγμές της ζωής του, όπως και το θώρακά του. Άλλοι φορούσανε μεγάλο τουρλωτό κόκκινο φέσι όπως ο Καραϊσκάκης, οι Πετμεζάδες, κι η φούντα του ήταν μικρή και σ' αυτό και στέκονταν στην κορυφή. Μακριά φούντα όσο σχεδόν ολόκληρο το φέσι φορούσαν αργότερα στα χρόνια του Όθωνα κι ήταν παρμένη απ' τους Σουλιώτες που τόσο τη συνηθίζανε. Αυτή έγινε και το επίσημο στοιχείο της φορεσιάς της προεδρικής φρουράς (βασιλικής παλαιότερα). Και γενικότερα η στολή της προεδρικής φρουράς ακολουθεί την στολή των Σουλιωτών σε μεγάλο βαθμό.

Επίσης πολλοί φτωχοί αγωνιστές φορούσαν ένα απλό συνήθως μαύρο μαντήλι στο κεφάλι. Γενικά τους προηγούμενους αιώνες στην Ευρώπη αλλά και στην Ανατολή το μέγεθος του καπέλου που φορούσε κανείς ήταν ανάλογο της κοινωνικής του τάξης και της εξουσίας του. Τα καπέλα των αξιωματούχων ήταν συνήθως πολύ μεγάλα, όπως και των αρχιερέων που ήταν πολύ ψηλότερα από τα σημερινά.

Μαλλιά

Απ' τη μαντηλοδεσιά τους ή το φέσι, ξεχύνονταν ως τις πλάτες τα καλοχτενισμένα μακρυνά μαλλιά τους. Γιατί τότε δεν κόβανε κοντά τα μαλλιά τους, μα τ' αφήνανε περήφανα σα χαίτη να ξανεμίζουν στους ώμους τους. Για να γυαλίζουν και να στέκουν καλοχτενισμένα τα αλείβανε με λάδι ή **μεδουλάρι**, αλοιφή καμωμένη από μεδούλι και μυρωδικά. Οι Μοραΐτες συνηθίζανε πιο μακρυνά τα μαλλιά τους απ' τους Ρουμελιώτες. Κι απόμειναν ξακουστά τα ξανθά και σγουρά μαλλιά των Μαυρομιχάληδων.

Γελέκι

Στο κορμί φορούσανε εσωτερικά το άσπρο πουκάμισο, όχι όμως φαρδομάνικο όπως τα μεταγενέστερα χρόνια. Πάντα ξεκούμπωτο και ανοιχτό μπροστά στο στήθος, χειμώνα καλοκαίρι. Ύστερα βάζανε το γελέκι, κι από πάνω τη φέρμελη με τις δυο αράδες ασημοκεντημένα μεγάλα κουμπιά. Μερικοί και αργότερα όλοι, αντί για φέρμελη βάζανε το **μείντάνι** που η διαφορά τους ήταν στο ότι στη φέρμελη φορούσανε τα μανίκια, ενώ στο μείντάνι ήταν ψεύτικα φοδραρισμένα με κόκκινο πανί και βρίσκονταν στις πλάτες πίσω σταυρωτά. Τα μείντανογίλεκα όπως λέγανε το γελέκι ή το μείντάνι, ήταν πάντα κεντημένα με χάρτσια μεταξένια πολύχρωμα και χρυσά **τερτήρια**, κορδόνια.

Φουστανέλλα

Ζωσμένη στη μέση τους κρεμόταν γύρω τους η **φουστανέλλα**. Στους καπεταναίους και τους γέροντες ήταν μακριά ίσα με το γόνατο και κάτω ακόμα, με πυκνές και πολλές πτυχές, δίπλες ή **λαγκιόλια** όπως τις λέγανε. Για τα παλληκάρια και τους νεώτερους ήταν κοντή η φουστανέλλα ως τους μηρούς και πιο λαφριά με λιγώτερες δίπλες. Στη Ρούμελη συνηθίζονταν πιο πολύ η κοντή με πολλές δίπλες – όπως σήμερα της προεδρικής φρουράς – ενώ στο Μοριά μακρυνά κι όχι πολύ πυκνή.

Η φουστανέλλα ήταν καθιερωμένη σ' όλη τότε την Ελλάδα. Για τούτο όσους έρχονταν απ' το εξωτερικό ντυμένοι «ευρωπαϊκά» τους λέγανε πειραχτικά **ψαλιδοκέριδες** ή **σπλινάντερους**. Τους νησιώτες και τους ναυτικούς με τις βράκες τους λέγανε **ντουντούμιδες** ή **χαλτούπιδες**. Η φουστανέλλα μ' όλο που ήταν καμωμένη με άσπρο ύφασμα σπάνια κρατούσε για πολύ την όψη της. Τη χρησιμοποιούσαν για πολλές δουλειές. Μ' αυτή σκουπίζανε το πρόσωπό τους και τα χέρια τους, το σουγιά τους και καμιά φορά τ' άρματά τους. Πολλά παλληκάρια για να μην πιάνει η φουστανέλλα τους εύκολα «λέρα» την αλοΐφανε με ξύγγι! Πολλοί επίσης από τους αγωνιστές δε γνωρίζανε τι θα πει σώβρακο, το αποφεύγανε μια και τους σκέπαζε καλά η φουστανέλλα τους.

Πολεμιστής Επανάστασης

Υποδήματα

Τα πόδια τους τα σκεπάζανε ως πάνω στα σκέλια με τις μακριές άσπρες κάλτσες, που τις λέγανε **βλαχόκαλτσες**. Τις υφαίνανε από τραγόμαλλο και είχανε ειδικότητα στην κατασκευή τους στ' Άγραφα. Οι τσόχινες μαύρες κάλτσες, κι' ύστερα κόκκινες – μοιάζανε με τις γκέτες – σκεπάζανε μονάχα τη γάμπα και το πάνω μέρος του παπουτσιού και φορεθήκανε στα οθωνικά χρόνια.

Στο Εικοσιένα και πριν αυτές οι κάλτσες ήταν άγνωστες. Η ποδεμή τους ήταν τα **τσαρούχια**, όχι όμως με φούντα μπροστά αλλά μυτερά. Τα φτιαχνανε με ακατέργαστο βοδινό δέρμα και ήταν πολύ ελαφρά και γερά. Στα πόδια τους τα στηρίζανε δένοντάς τα γύρω στη γάμπα τους με φαρδύ λουρί – τις **θηλιές** – και το λουρί αυτό το πιάνανε απ' την κάλτσα τους κάτω απ' το γόνατο με το **τσαρουχοτοκά**. Ήταν κι' άλλος τρόπος να πιάνουν τα τσαρούχια τους με ένα πισινό λουρί, το **τσαγκαρόλουρο**. Τα πρώτα φοριόντανε στη Ρούμελη, ενώ τ' άλλα στο Μοριά. Οι φτωχότεροι φορούσαν γουρνοτσάρουχα, φτιαγμένα από δέρμα χοίρου.

Ντουλαμάς

Η φορεσιά κλείνει με τον **ντουλαμά**. Τον ρίχνανε πάνω τους σαν έπιανε κρύο και ήταν φτιαγμένος από τσόχα που την κεντούσανε με μαύρο μετάξι. Ο ντουλαμάς έφτανε ως τη μέση. Για τη βαρυχειμωνιά όμως είχανε τις **φλοκάτες**.

Ήταν χωρίς μανίκια σαν τις παλιές μπέρτες κι' έφταναν ως κάτω απ' το γόνατο. Τις υφαίνανε με «φλόκο» - κρόσια – που τον φορούσανε από μέσα για να ξεσταίνονται πιο πολύ και το συνηθισμένο χρώμα του ήταν το άσπρο. Σαν νυχτώνανε έξω το χειμώνα, χρησιμοποιούσανε τη φλοκάτα για στρωσίδι και για σκέπασμα. Για τον ίδιο σκοπό άλλοι είχανε την κάπα – ίδιο σχέδιο με τη φλοκάτη φτιαγμένη όμως

από τραγόμαλλο και βαλμένη στις νεροτριβές για να πήξει και να μην περνάει η βροχή και το κρύο.

Σελλάχι

Συμπλήρωμα στην κύρια φορεσιά τους ήταν το **σελλάχι**. Το ζώνανε στη μέση τους, αλλά να πιάνει στα πλάγια στην αριστερή μεριά και μπροστά το μισό αριστερό πλευρό. Ήταν φτιαγμένο το σελλάχι από τσόχα κόκκινη, σπάνια μαύρη, φύλλα-φύλλα για να κάνουν τις θήκες και κεντημένο με πολλά χρυσά κεντήματα, τα πιο συνηθισμένα δράκοντες και γοργόνες.

Ανεξήγητο μένει γιατί οι στεριανοί αγαπούσανε τα θαλασσινά πλουμίδια, όπως και αυτά που στόλιζαν τις γκλίτσες και τις πίπες τους. Το πέτσινο σελλάχι φορέθηκε στα χρόνια του Όθωνα.

Στις μέσα θήκες του σελλαχιού βάζανε το ασημένιο **τάσσι** τους για να πίνουν νερό, το **τσαγκαροσούβλι** για να μπαλάνουν τα τσαρούχια τους, την «**ώρα**» τους όπως λέγανε το ρολόγι, κι' αν ξέρανε γράμματα και μπορούσανε να χαράζουν την υπογραφή τους, το ασημένιο καλαμάρι με το φτερό. Σε κάποια ακρούλα πάντα θα βρίσκονταν και το αντίδοτο φάρμακο για τα δηλητήρια, το **παντσεχρί**.

Στολίδια

Την όλη τους φορεσιά συμπληρώνανε και τα στολίδια τους, τα **τσαπράζια** ή **τουσλούκια**, όπως τα λέγανε. Πρώτο ήταν το **κουτσέκι**. Στόλισμα ασημωμένο που στις τέσσερες πλευρές του κρεμόνταν σειρά από ψιλές αλυσίδες κι' έπιανε ολόκληρο το στήθος. Στηρίζονταν με θηλιές στις τέσσερες άκρες του στήθους, με τρίγωνα θηλικωτήρια που είχαν ζωγραφισμένο πάνω τους με σαββάτι (μαύρο σμάλτο) συνήθως το δικέφαλο αητό και στη μέση το κουτσέκι σε μεγάλη πλάκα είχε τους πολεμικούς αγίους, τον Αη-Γιώργη και τον Αη-Δημήτρη.

Επειδή τα πιο πολλά τσαπράζια ήταν ζωγραφισμένα με σαββάτι, τα λέγανε **σαββατλίδικα**. Απ' το ζερβί τους ώμο ήταν κρεμασμένο μ' ασημένια αλυσίδα το στρογγυλό **χαϊμαλί** που έκλεινε μέσα του διάφορα φυλαχτά. Στις δυο όψεις του είχε σκαλισμένα τον προστάτη άγιο του και το Βαγγελισμό ή την Ανάσταση. Δεξιά μεριά είχαν μεριά είχαν το γυριστό ασημένιο **σουγιά** τους. Στο πίσω μέρος, στη μέση τους, στο λουρί του σελλαχιού, ήταν περασμένες οι δυο **μπαλάσκες** που πάνω τους είχαν πελεκημένη ανάγλυφα σχέδια π.χ. την Παρθένα Αθηνά. Μέσα βάζανε τα φουσέκια για τα ντουφέκια τους.

Αριστερά πάλι απ' τη λουρίδα του σελλαχιού κρεμόντανε τα **φουσεκλίκια**, με φουσέκια για τις κουμπούρες και μια θήκη που βάζανε τις **τσακμακόπετρες**, το **μεδουλάρι**, άλοιμα για τα ντουφέκια φτιαγμένο από μεδούλι και άλλες λιπαρές ύλες. Δεξιά μεριά κρεμόνταν κι η πέτσινη **καπνοσακκούλα** τους.

Όλα τούτα τα δένανε μ' ασημένια και πλουμιστά ζωστάρια. Μπροστά στον αριστερό μηρό, σε μακριά λουριά περασμένα – σε δυο σε τρεις αράδες – κρεμόνταν τα στρογγυλά ή και τρίγωνα ασημένια **γαντζούδια** ή **τοκάδες**. Δυο όμοια γαντζούδια σκεπάζανε σκεπάζανε τα γόνατά τους. Τούτο το στόλισμα το συνηθίζανε πολύ πριν το 1800. Και βλέπουμε να φοράει κάτι τεράστια ο πατέρας του Οδυσσέα, ο γερο Αντρούτσος όπως μας τον παρουσιάζει παλιά ζωγραφιά.

Άρματα

Δεν μπορούσε εκείνη την εποχή να νοηθεί η φορεσιά χωρίς τα άρματα. Ήταν αναπόσπαστο μέρος. Ποιος ήταν ξαρμάτωτος. Γυμνοί και κουρελήδες πολλοί, μα χωρίς άρματα κανείς. Φλωροκαπνισμένα, ασημοστόλιστα, σκαλιστά και σαββατλίδικα.

Δεν είχε σημασία αν κάποιος ήταν πλούσιος ή φτωχός, καπετάνιος ή παλληκάρι το μεράκι για τα άρματα ήταν το ίδιο. Τις περισσότερες φορές τα άρματα δεν ήταν αγορασμένα, αλλά λάφυρα αρπαγμένα από το χέρι ή το κορμί του εχθρού.

Κουμπούρες-Χαρμπί

Μέσα από το σελλάχι ξεπεταγόντανε πάντα δυο δίδυμες **κουμπούρες**. **Παφίλια** και **λαβή**, μαλαματοκαπνισμένα ή από ασήμι. Στην έξω θήκη του σελλαχιού βρίσκονταν το **χαρμπί** – οβελός όπως τον έλεγαν οι λογιώτατοι. Αυτό είχε πολλές χρήσεις. Όπως ήταν μεσα στη θήκη του, το χρησιμοποιούσανε βέργα για να γεμίζουν τις κουμπούρες. Όταν το ξεθηκαρώνανε γίνονταν φονικό όπλο στα χέρια του πολεμιστή. Ήταν κοφτερό και μυτερό, στρογγυλεμένο απ' όλες τις πλευρές. Μπροστά ήταν διχαλωτό και το μεταχειρίζονταν αντί για πηρούνι και με τη διχάλα πιάνανε και το κάρβουνο απ' το τσιμπούκι τους.

II

Είναι γνωστό από την ιστορία ότι η θαλάσσια δύναμη επάνω στην οποία βασίστηκε η επαναστατημένη Ελλάδα, υπήρξε το εμπορικό ναυτικό των νησιών του Αιγαίου, ιδίως δε της Ύδρας, των Σπετσών και των Ψαρρών.

Ο εμπορικός αυτός στόλος, εξοπλισμένος και πριν από την Επανάσταση για τον φόβο των πειρατών απετέλεσε κατά το διάστημα του Αγώνα τον πολεμικό στόλο της Ελλάδας. Ένα στόλο όμως συντηρούμενος όχι από την Κεντρική Διοίκηση, αλλά από τις κοινότητες των νησιών εις τα οποία ανήκε.

Με τις συνθήκες αυτές, καταλαβαίνει κανείς, πόσο μικρή ήταν η επιρροή που εξασκούσε στις ναυτικές δυνάμεις της επαναστατημένης χώρας το Υπουργείο των Ναυτικών, που άρχισε να λειτουργεί από τις αρχές του 1822, και γιατί υπήρξαν μάταιες οι προσπάθειές του να επιβάλλει πειθαρχία στην εσωτερική υπηρεσία των πλοίων, ακόμα δε λιγότερο να καθιερώσει στολές αξιωματικών και πληρωμάτων.

Η ιεραρχία, όπως την αντιλαμβανόμεθα σήμερα, ήταν πράγμα άγνωστο στο ναυτικό της Επανάστασης. Σε αυτό συντελούσε κυρίως το γεγονός ότι ο Ελληνικός Στόλος αποτελούνταν από εμπορικά πλοία στα οποία δεν υπήρχαν διακρίσεις μεταξύ του πληρώματος, και μόνο στο καπετάνιο του πλοίου αναγνώριζαν οι ναύτες ανωτερότητα και το δικαίωμα να τους διατάζει.

Για τους λόγους αυτούς ούτε διαβαθμίσεις βλέπουμε στα πληρώματα των караβιών του Αγώνα, ούτε φυσικά στολές ή άλλα διακριτικά. Όλοι τους είναι ντυμένοι με το τοπικό ένδυμα, **τη νησιώτικη βράκα**. Μόνο που οι πλοίαρχοι φρόντιζαν να ντύνονται μεγαλοπρεπέστερα και πλουσιότερα, ακριβώς για να ξεχωρίζουν από τους άλλους.

Την πολυτέλεια αυτή στις φορεσιές των καπετάνιων τη συναντούμε και πριν από την Επανάσταση. Ήταν παλιά παράδοση στο εμπορικό ναυτικό των τριών πολεμικών νησιών από τα χρόνια ακόμη που βρίσκονταν σ' όλη τη ακμή του.

Ναυτικός Επανάστασης

Δε ήταν μόνο το Ελληνικό Ναυτικό την εποχή εκείνη που δεν είχαν ιδιαίτερες στολές για τα πληρώματα. Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα το ίδιο συνέβαινε στα πολεμικά πλοία των μεγάλων ακόμη ναυτικών δυνάμεων, όπου μόνο οι αξιωματικοί φορούσαν στολές και είχαν διακριτικά.

Αν τώρα στους λόγους που αναφέραμε, προσθέσουμε ακόμη και την αντιπάθεια που είχαν, όχι πλέον οι ναυτικοί, αλλά όλος ο πληθυσμός της Ελλάδος στο ευρωπαϊκό ένδυμα, **στα στενά των Φράγκων** όπως τα έλεγαν χλευαστικά, θα καταλάβουμε γιατί μόλις στα 1834 δημοσιευθεί ο πρώτος κανονισμός ναυτικής στολής.

Κανονισμός, όμως, που δεν μπόρεσε να εφαρμοστεί παρά μετά από πολλά χρόνια, και όταν πλέον οι πολεμιστές της Επανάστασης είχαν αποχωρήσει.

Στο στρατό της ξηράς, η ίδια αντίδραση παρουσιάστηκε για την εισαγωγή ευρωπαϊκών στολών. Τα άτακτα στρατεύματα – που αποτέλεσαν της κυριότερες δυνάμεις της επαναστατημένης χώρας – διατήρησαν όλο το διάστημα του Αγώνα **τη φουστανέλα**. Μόνο ο τακτικός στρατός, που σχηματίστηκε σε διάφορες εποχές από φιλέλληνες ιδίως αξιωματικούς.

III

Ως πρώτη **Ελληνική στρατιωτική στολή** πρέπει να θεωρήσουμε **τη μαύρη των Ιερολοχιτών**, που φόρεσε το σώμα των νεαρών Ελλήνων σπουδαστών, οι οποίοι με τον Νικόλαο Υψηλάντη έγραψαν μια από τις ωραιότερες σελίδες της Ελληνικής Ιστορίας.

Τη στολή των Ιερολοχιτών την απαθανάτισε ο Γερμανός ζωγράφος Πέτρος φόν Ές, σε μία από τις τοιχογραφίες με τις οποίες κοσμούσε (1827 - 1834) τις στοές του ανακτορικού κήπου του Μονάχου.

Με την στολή του Ιερού Λόχου έμοιαζε και εκείνη που χρησιμοποίησε ο πρώτος τακτικός στόλος, που σχηματίστηκε στην Πελοπόννησο τον Ιούνιο του 1821 από το φιλέλληνα ταγματάρχη Παλέσσα.

Το σώμα αυτό είχε οργανωθεί κυρίως με της φροντίδες του Δημήτριου Υψηλάντη, ο οποίος κατεβαίνοντας στην Ελλάδα για τον Αγώνα, είχε αγοράσει κρυφά από την Τεργέστη ιματισμό και λογχοφόρα όπλα για τριακόσιους άντρες.

Τους πρώτους αυτούς τακτικούς στρατιώτες, τα άτακτα στρατεύματα τους είχαν βαπτίσει **Μαυροφόρους**, ακριβώς από το μαύρο χρώμα της στολής τους.

Το σώμα των **Μαυροφόρων** αφού έλαβε μέρος σε διάφορες μάχες, όπου έπεσαν οι μισοί από τη δύναμή του, διαλύθηκε μετά από ένα περίπου εξάμηνο από έλλειψη εφοδίων και χρημάτων. Ο διοικητής της Παλέσσας, όταν είδε ότι μάταια προσπαθούσε, παρέλαβε όσους στρατιώτες του έμειναν και πήγε στην Κρήτη (1822), όπου και σκοτώθηκε τον ίδιο χρόνο πολεμώντας την Τουρκία.

Το δεύτερο τακτικό σώμα που οργανώθηκε στην Κόρινθο με τον Ιταλό συνταγματάρχη Ταρέλλα, έφερε στολές γαλλικού τύπου. Οι στρατιώτες του για πρώτη φορά έβαλαν το κυανόλευκο Ελληνικό εθνόσημο, που προ ολίγου είχε ψηφίσει η Συνέλευση της Επιδάουρου. Επίσης για πρώτη φορά τα τάγματα του σώματος χρησιμοποίησαν την Ελληνική Σημαία.

Οι στολές των αξιωματικών ήταν ποικιλότερες. Από τους ξένους φιλέλληνες, όσοι δε φορούσαν στολές της πατρίδας τους, είχαν δημιουργήσει στολές δικής τους εμπνεύσεως. Αυτοσχέδιες επίσης ήταν οι ενδυμασίες των περισσότερων από τους Έλληνες αξιωματικούς.

Μια παλιά γαλλική χαλκογραφία μας παρουσιάζει το περίεργο εκείνο το μωσαϊκό των στολών.

Ο δεύτερος αυτός τακτικός στρατός, του οποίου η δύναμη έφτασε το ένα σύνταγμα πεζικού με τρία τάγματα, αφού έλαβε μέρος του Πέτα (1822) αφού σκοτώθηκαν 80 Έλληνες και 120 ξένοι από τη δύναμή του. Διαλύθηκε στον πρώτο εμφύλιο πόλεμο.

Στολή καθαρά Ελληνική: **σαγιάκενο λευκό, φουστανέλλα και φέσι**, φόρεσε ο τακτικός στρατός που συνεκρότησε στο Ναύπλιο τον Ιούλιο του 1824 ο Ρόδιος.

Η αρχική δύναμη του, ένα τάγμα από έξι λόχους πεζικού και εκατό πυροβολητές, χρησίμευε για πυρήνας του σημαντικότερου τακτικού στρατού της Επανάστασης, όπου τον επόμενο χρόνο οργανώθηκε από το φιλέλληνα Γάλλο συνταγματάρχη Κάρολο Φαβιέρο.

Συγχρόνως με την οργάνωση του σώματος του Φαβιέρο η Επαναστατική Κυβέρνηση παράγγειλε στο ελληνικό κομιτάτου του Λονδίνου έξι χιλιάδες στολές και τον ανάλογο οπλισμό. Οι στολές αυτές αντικατέστησαν στα 1826,τη φουστανέλλα που φορούσαν ως τότε οι τακτικοί του Φαβιέρο.

Για πρώτη φορά Ελληνικός στρατός φόρεσε τόσο λαμπρή φορεσιά : **Αμπέχονο γαλάζιο στολισμένο στα στήθη με αργυρόπλεχτα γαϊτάνια. Παντελόνη φαιό και κράνος αγγλικό μαύρο, που λαμποκοπάει στον ήλιο. Τα σπαθιά των αξιωματικών με χρυσές λαβές και**

Κάρολος Φαβιέρος στο κράνος τους λοφίο με φτερά γαλάζια και άσπρα. Τα όπλα των στρατιωτών εγγλέζικα με ξιφολόγχη. Η λινοστολή άφθονη και επιπλέον ένας δερμάτινος γυλιός σε κάθε στρατιώτη.

Το ναυτικό, είχε διατηρήσει το γραφικό νησιώτικο ντύσιμο. Μόνο που οι Ναυμάχοι του '21 είχαν προσθέσει στο φέσι τους το λευκό και γαλάζιο εθνόσημο, που καθιέρωσε η Συνέλευση της Επιδάουρου.

2.1.2 ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

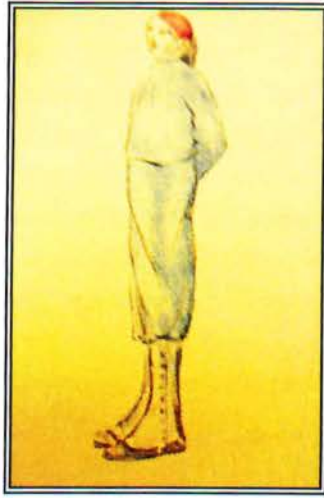
Η άφιξη του Καποδίστρια (1828) έδωσε νέα τροπή στα στρατιωτικά πράγματα της χώρας. Λίγες ημέρες μετά την άφιξή του εγκατέστησε πολεμικό συμβούλιο υπό την προεδρία του, για να ρυθμίσει τα ζητήματα του στρατού και του στόλου. Τον τακτικό στρατό τον έθεσε υπό τις διαταγές του Βαυαρού συνταγματάρχου Έυδεκ.

Οι χιλιαρχίες διατήρησαν για στολή τη φουστανέλλα. Ο Τακτικός Στρατός ντύθηκε με ευρωπαϊκές στολές που έμοιαζαν με γαλλικές και τις οποίες έφτιαξαν στην Ελλάδα, με υλικό και χρήματα που έστειλαν οι διάφοροι φιλέλληνες από το εξωτερικό.

Το χρώμα της στολής ήταν βαθυκύανο και το παντελόνη εσφίγγετο στο κάτω μέρος από γκέτα μαύρη ή άσπρη αναλόγως της εποχής.

Οι αξιωματικοί και οι υπαξιωματικοί φορούσαν λευκό παντελόνη το καλοκαίρι. Όσον αφορά το κάλυμμα της κεφαλής, δύσκολα μπόρεσαν να αποχωριστούν οι τακτικοί στρατιώτες από το φέσι τους. Χρειάστηκαν μεγάλες προσπάθειες και αρκετός χρόνος για να συνηθίσουν το ευρωπαϊκό πηλίκιο.

Ήταν τόσο διαδεδομένη η χρησιμοποίηση του φεσιού εκείνη την εποχή, όπου και οι μαθητές της Σχολής των Ευελπίδων με τη στολή της υπηρεσίας χρησιμοποιούσαν αντί για πηλίκιο το φέσι.

Εύελπις επί Καποδίστρια
με τη στολή της υπηρεσίας

Χαρακτηριστική περιγραφή του τρόπου με το οποίο φορούσαν τη στολή τους πολλοί από τους στρατιώτες του τακτικού, μας δίνει στα απομνημονεύματα του ο διοικητής του Έυδεκ : « **Κατά την πρώτην επιθεώρησιν ήν έκαμον, γράφει, οί στρατιώται είχαν ικανώς οικτράν θέαν, τοσούτω μάλλον όσω πολλοί νεοσύλλεκτοι άπειροι εντελώς της ευρωπαϊκής στολής είχαν θέσει τα κράνη, ών χιλιάδας τινες εύρον ελθών, άνωθεν των τουρκικών αυτών φεσίων και έθεσαν εντός της περισκελίδος την φουστανέλλαν, ήν μάλιστα τινες αντιστρόφως ενεδύθησαν ούτως ώστε το έμπροσθεν άνοιγμα του παντελονιού ήρχετο προς τα οπίσω »**

Μετά την αποχώρηση του Έυδεκ, τη διοίκηση του Τακτικού Στρατού την ανέλαβε (1829) ο Γάλλος στρατηγός Τρέζελ, ο οποίος τον έντυσε ομοιόμορφα με γαλλικές στολές, με τρόπο τέτοιο ώστε από την εποχή εκείνη και σε όλη την υπόλοιπη Καποδιστριακή περίοδο ο στρατός της μικράς Ελλάδος παρουσίαζε την όψη Γαλλικού Στρατού. Το ναυτικό είχε διατηρήσει και επί Καποδίστρια το νησιώτικο ένδυμα.

2.1.3 ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΟΘΩΝΟΣ

Η σημαντικότερη προσπάθεια για τον κανονισμό στολής σημειώθηκε επί την Αντιβασιλεία και λίγο καιρό μετά την άφιξη του Όθωνα.

Στις 25 Φεβρουαρίου του 1833 δημοσιεύθηκε ο πρώτος λεπτομερής κανονισμός των στολών του στρατού της ξηράς. Λίγους μήνες αργότερα κανονίστηκαν για πρώτη φορά στολές για τους αξιωματικούς και τα πληρώματα του στόλου « **Διά νά στολίσωμεν το Βασιλικόν μας Ναυτικόν** , ανέφερε το Διάταγμα στις 3 Νοεμβρίου 1833, εξομοιούντες αυτό και εξωτερικώς με τα Ναυτικά των

Ευρωπαϊκών Δυνάμεων, απεφασίσαμεν την εισαγωγή των κάτωθι στολών», τις οποίες και λεπτομερώς περιγράφει.

Παρ' όλη όμως τη λεπτομερή περιγραφεί των στολών, ούτε εύκολα, ούτε γρήγορα, μπόρεσε να τις επιβάλλει το Υπουργείο στους άντρες του Ναυτικού. Διάφορες αιτίες συντελούσαν σ' αυτό. Οι οικονομικές δυσχέρειες αξιωματικών και πληρωμάτων εμπόδιζαν τους περισσότερους να προμηθευτούν καινούργιες στολές. Και όσοι όμως διέθεταν χρήματα, δύσκολα μπορούσαν να βρουν τα απαραίτητα εξαρτήματα (σπαθιά, επωμίδες, τρίπτυχα). Έπρεπε να τα παραγγείλουν στο εξωτερικό.

Οι πρώτες στολές του Ελληνικού Ναυτικού, διατηρήθηκαν ως τα 1852, οπότε και τις άλλαξαν με απλούστερες. Τόσο οι πρώτες όσο και οι δεύτερες, ήταν όμοιες με τις στολές του Στρατού της Ξηράς. Μόνο στα 1864 καθιερώθηκε για πρώτη φορά η διεθνής παραδεδεγμένη ναυτική στολή.

Όπως στο Ναυτικό και στο Στρατό επικρατούσαν οι ίδιες αντιλήψεις, από τους παλαιούς καπετάνιους και τους στρατιώτες, για την ευρωπαϊκή στολή.

Και υπήρξαν πολλοί από τους αγωνιστές της Επανάστασης που προτίμησαν να μείνουν μακριά από το στράτευμα, παρά να αντικαταστήσουν την ελληνική φουστανέλλα και την πλούσια πολεμική τους εξάρτηση με **τα στενά των Φράγκων**.

Οι περισσότεροι από αυτούς συνηθισμένοι στην πολεμική ζωή μιας ολόκληρης δεκαετίας και ανίκανοι για κάθε άλλη εργασία είχαν πέσει στη μεγαλύτερη φτώχεια και

δυστυχία. Ακριβώς, για αυτούς τους παλαιούς αρχηγούς των άτακτων στρατευμάτων και τους παλαιάμαχους της θάλασσας, ιδρύθηκε το 1835 η **Φάλαγγς**.

Όσοι κατατάσσονται στη Φάλαγγα και έφεραν όλοι βαθμό αξιωματικών, μπορούσαν να διατηρήσουν τη φουστανέλλα. Το μέτρο μάλιστα αυτό, το να μπορούν να φορούν τις στολές του Αγώνος, εξετάστηκε και σε εκείνους από τους εν ενεργεία αξιωματικούς του Τακτικού στρατού, οι οποίοι ήταν οπλαρχηγοί κατά την Επανάσταση.

**ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΟΠΑΙΤΕΣ
(1833 - 1851)**

Η βασική στολή για το στράτευμα ήταν εκείνη που καθιερώθηκε το 1833 και η οποία διατηρήθηκε ως το 1851 για το πεζικό και ως το 1852 για τα άλλα όπλα. Τόσο οι στολές του 1833, όσο και οι καινούργιες του 1852, αποτελούσαν τη μοναδική φορεσιά των αξιωματικών. Η δεύτερα μικρά στολή υπηρεσίας εισήχθη πολύ αργότερα, στα 1877.

Απαγορεύετο επίσης στους αξιωματικούς της ξηράς να φορούν πολιτική ενδυμασία, ακόμη και εκτός υπηρεσίας. Για πρώτη φορά τους επετράπη κατά την μεταπολίτευση, με το θέσπισμα της Προσωρινής Κυβερνήσεως της 31 Μαΐου 1863.

Οι αξιωματικοί της εποχής του Όθωνος φορούσαν πάντοτε τη μοναδική άλλωστε, μεγάλη στολή τους. Αν λάβει κανείς υπ' όψιν του πως για ευνόητους οικονομικούς λόγους, οι περισσότεροι από τους αξιωματικούς είχαν μονάχα μια στολή, θα αντιληφθεί εύκολα ότι οι στολές των περισσότερων δε θα ήταν περίφημες για την καθαριότητα τους και ότι πολύ θα απείχαν από το **άμεμπτον** που προέβλεπαν οι κανονισμοί.

Ιστορικό δε παρέμεινε και το ανέκδοτο ενός Βαυαρού συνταγματάρχου, από αυτούς που είχαν έρθει με τον Όθωνα και είχαν παραμείνει στον Ελληνικό Στρατό.

Ο συνταγματάρχης αυτός, διοικητής του συντάγματος Μεσολογγίου, κάλεσε μια ημέρα τον γιατρό της μονάδος του, διακρινόμενο για το βρωμερό της στολής του, και του έδωσε ένα μικρό πινέλο και λίγο λάδι σ' ένα ποτήρι. Συγχρόνως του έκανε τη σύσταση να αλείψει με το λάδι τα λίγα κενά που είχαν μείνει από τη στολή του χωρίς να έχουν λιγδωθεί, για να πετύχει έτσι... **το ομοιογενές αυτής!**

2.1.4 ΑΠΟ ΤΟ 1864 ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

Στα 1864 αρχίζει μια καινούργια περίοδος για τις στολές του Ελληνικού Ναυτικού. Αντί της στρατιωτικής στολής εισάγεται η διεθνής ναυτική και σημειώνεται από τότε μια αξιόλογη τάξις. Τον πρώτο καιρό μάλιστα της καθιέρωσης της ναυτικής στολής είχαν επικρατήσει ένα πνεύμα εξαιρετικής αυστηρότητας.

Μεταξύ των άλλων, απαγορεύετο στους αξιωματικούς να καπνίζουν όταν φορούσαν το σπαθί τους. Ακόμη τους απαγορεύει να φορούν με τα πολιτικά τους ρούχα διακριτικά της στρατιωτικής τους ιδιότητας. Ήταν μια συνήθεια που είχε επικρατήσει όχι μόνο στο ναυτικό αλλά ήταν πολύ διαδεδομένη και στους αξιωματικούς της ξηράς, και η οποία παρ' όλες τις απαγορεύσεις διατηρήθηκε αρκετά χρόνια κατόπιν.

Και ασφαλώς θα θυμούνται οι παλαιότεροι από τους σημερινούς, διάφορους αξιωματικούς που φορούσαν προ πενήντα και εξήντα χρόνων με την πολιτική τους φορεσιά στρατιωτικό πηλήκιο, μπότες και σπιρούνια.

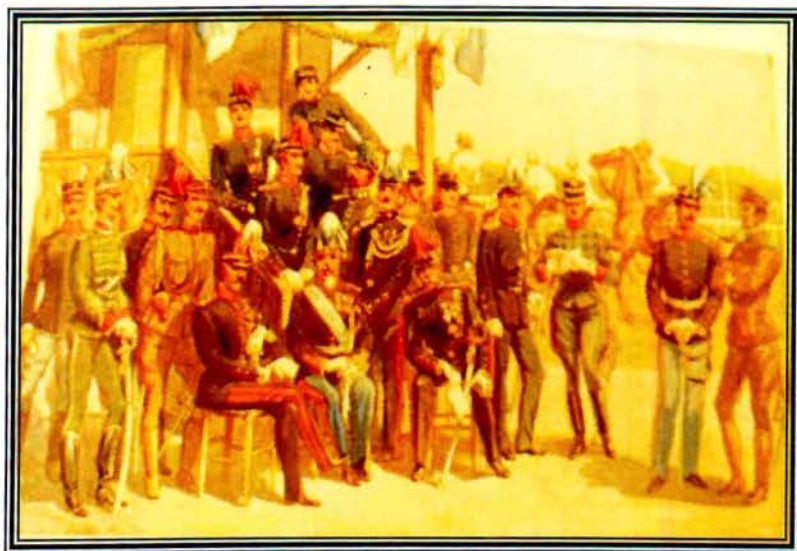
Οι ναυτικές στολές του 1864 διατηρήθηκαν ως τα 1915 οπότε εισήχθη στο Ναυτικό μας η αγγλική στολή, την οποίαν και σήμερα φέρει.

Στο στρατό της ξηράς οι στολές του 1852 τροποποιήθηκαν το 1868. Οι νέες στολές είναι αυτές που εκτός μικρών τροποποιήσεων, χρησιμοποιεί ακόμα και σήμερα ο Ελληνικός Στρατός για μεγάλη στολή.

Το 1877 καθιερώθηκε η δεύτερη μικρά στολή υπηρεσίας. Η δε λευκή θερινή στολή, την οποία πρώτα χρησιμοποίησε το ιππικό (1888). Μέχρι την καθιέρωση της λευκής στολής επιτρέπετο στους αξιωματικούς να φορούν κατά τους θερινούς μήνες μόνο άσπρο παντελόνι και άσπρο γιλέκο. Οι περισσότεροι από τους τότε αξιωματικούς για λόγους κομψότητας, κυρίως για να μην ζεσταίνονται πολύ το καλοκαίρι, κούμπωναν μόνο το πρώτο κουμπί από το χιτώνιο τους και άφηναν τα άλλα ξεκούμπωτα. Σε παλιές φωτογραφίες βλέπουμε συχνά το ελάχιστο στρατιωτικό ντύσιμο του ξεκουμπωμένου χιτωνίου, κάτω από το οποίο φαίνεται το λευκό γιλέκο, συμπληρωμένο πολλές φορές με την απαραίτητη λευκή αλυσίδα του ρολογιού.

Συχνές είναι οι τιμωρίες που επιβάλλονται για αντιλήψεις περί στολής ελάχιστα συμβιβασόμενες με το στρατιωτικό πνεύμα. Στα 187... τιμωρείται στο Ναύπλιο ανώτερος αξιωματικός του ιππικού, γιατί πήγε στην τελετή, την πρώτη του έτους φορώντας την μεγάλη στολή του και κρατώντας... ομπρέλα για να μην βρέχεται. Δύο χρόνια αργότερα ο Φρούραρχος Αθηνών ταγματάρχης..., ακολουθώντας την μόδα της εποχής, εμφανίζεται συχνά φορώντας τη στολή του και από πάνω ένα ... μπουξά!

ΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟ 1870 ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

2.1.5 Η ΧΑΚΙ ΣΤΟΛΗ

Μεγάλη μεταβολή στη στρατιωτική ενδυμασία έφερε η εισαγωγή της χακί στολής. Με την χρησιμοποίηση της άκαπνου πυρίτιδος και την αύξηση του βεληνεκούς και της δραστηκότητας των όπλων, επιβάλοντο πλέον από λόγους τακτικής οι στρατοί να είναι ντυμένοι κατά τις πολεμικές περιόδους με τρόπο που να τους καθιστά κατά το δυνατό αθέατους, για να παρουσιάζουν έτσι μικρότερο στόχο στα πυρά του εχθρού.

Απ' όλα τα χρώματα το **χακί** μοιάζει περισσότερο με το έδαφος και ανταποκρίνεται για το λόγο αυτό στις νέες απαιτήσεις της στρατιωτικής τέχνης. Ακόμη έχει το πλεονέκτημα να αντέχει στη σκόνη, στη βροχή και στον ήλιο.

Για πρώτη φορά χρησιμοποιήθηκε το χακί από στρατεύματα των Ινδών. Οι Ιάπωνες που αντιλήφθηκαν την στρατιωτική του αξία, το εισήγαγαν στο στρατό τους με λαμπρά αποτελέσματα στον Ρωσσοϊαπωνικό πόλεμο του 1904.

Από την Ιαπωνία το πήραν οι διάφοροι Ευρωπαϊκοί στρατοί και από το 1907 και ο δικός μας. Από την εποχή εκείνη η χακί στολή αποτελεί την κυριότερη και κατά περιόδους τη μοναδική στολή του Ελληνικού Στρατού. Αναμφισβήτητα είναι εκείνη που συνδέεται περισσότερο με τη στρατιωτική ιστορία του τόπου.

Η φουστανέλλα και το χακί υπήρξαν οι δύο πολεμικές στολές Νεωτέρας Ελλάδος.

Με τη **φουστανέλλα** οι Αγωνιστές του '21 δημιούργησαν την πρώτη εστία της Ελληνικής Πατρίδος. Με το **χακί** ο Ελληνικός Στρατός, πολεμώντας μια δεκαετία, κατόρθωσε να ολοκληρώσει, κατά τον δυνατόν, την εθνική αποκατάσταση.

ΕΥΖΩΝΟΙ

2.2.1 ΕΥΖΩΝΟΙ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο “εύζωνος”, ο γνωστός σε όλους μας «τσολιάς» έχει καταξιωθεί στη σκέψη και στη ψυχή του Έλληνα σαν μια μυθική μορφή. Η λέξη εύζωνος απαντάται στον όμηρο με την έννοια του «καλό-ζωσμένου» με τα άρματα του πολεμιστή. Για μας ο Εύζωνας είναι σύμβολο ανδρείας, πολεμικής αρετής, ελληνικής λεβεντιάς. Για το νεότερο ελληνισμό, ο Εύζωνος έχει τις ρίζες του στους αγώνες για την Εθνική Παλιγγενεσία μας, που έγινε πράξη με την επανάσταση του 1821.

Σαν σύμβολο εθνικό έχει υμνηθεί όσο κανένα άλλο. Σαν θρύλος έχει περάσει στα δημοτικά τραγούδια μας και την ποίηση, αποτυπώθηκε στα καναβάτσα των ζωγράφων, ανέβηκε στη σκηνή του θεάτρου, φωτογραφήθηκε όσο τίποτε άλλο και προβλήθηκε σε κάθε εθνική επέτειο και τελετή. Σήμερα ο εύζωνος με τις δάφνες του παρελθόντος και της ιστορίας του, φρουρεί δικαιωματικά τον τάφο του άγνωστου στρατιώτη, που έπεσε στα πεδία των πολέμων για την τιμή και την δόξα της αιώνιας Ελλάδας, αλλά και την Προεδρία της Δημοκρατίας.

Ο τσολιάς, λοιπόν, είναι ο καταταλαιπωρημένος από την ζωή και την ίδια την ιστορία Έλληνας με τη ανυπότακτη ψυχή, ο άνθρωπος που δεν αποδέχεται την μοίρα του, ο αγωνιστής, το παλικάρι, που χωρίς να υπολογίσει τις δυσκολίες και τις αντιξοότητες, μάχεται για την λευτεριά και για μια καλύτερη ζωή, αφηφώντας ακόμη και το θάνατο.

Κατά την διάρκεια της Επανάστασης του '21, το 1824, με τη δημιουργία του πρώτου Τακτικού Σώματος του Ελληνικού Στρατού, συγκροτήθηκε ένα τάγμα πεζικού, αποτελούμενου από έξι λόχους, εκ των οποίων ο ένας ονομαζόταν Λόχος Ευζώνων. Παρουσιάζεται, για πρώτη φορά τότε, ο όρος Εύζωνος στον Ελληνικό στρατό.

Οι πρώτοι αυτοί Εύζωνοι έφεραν στολή, ο σχεδιασμός της οποίας βασιζόταν στην στεριανή ελληνική εθνική ενδυμασία και περιλάμβανε κοντή φουστανέλλα, φέρμελη και κόκκινη φέσι.

Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός συμβολισμών που αποδίδονται στα χαρακτηριστικά της ευζωνικής στολής. **Για παράδειγμα, ο αριθμός των δίπλων της φουστανέλας φημολογείται πως είναι ίσος με τη διάρκεια (σε έτη) της περιόδου της Τουρκοκρατίας, δηλαδή 400.** Παρ' όλα αυτά, οι φουστανέλες που φέρουν στις μέρες μας οι Εύζωνες, σπάνια έχουν ακριβώς 400 δίπλες.

Τα υπόλοιπα μέρη που συγκροτούν την ευζωνική στολή είναι:

Το 'φάριο' (ή 'φάρεο'). Είναι το καπέλο του εύζωνα. Το φάριο έχει κόκκινο χρώμα και είναι κατασκευασμένο από τσόχα. Στη θέση του μετώπου φέρει το ελληνικό εθνόσημο. **Χαρακτηριστικό κομμάτι του φάριου αποτελεί η μακριά μαύρη φούντα, κατασκευασμένη από μετάξι. Το σχήμα της θεωρείται πως συμβολίζει το δάκρυ του Χριστού στη Σταύρωση.**

Το πουκάμισο. Είναι λευκού χρώματος και έχει χαρακτηριστικά μεγάλο άνοιγμα μανικιών. **Το λευκό χρώμα, το οποίο κυριαρχεί σε ολόκληρη την ευζωνική στολή, θεωρείται πως συμβολίζει την αγνότητα των εθνικών αγώνων.**

Η 'φέρμελη'. Είναι το γιλέκο του εύζωνα. Αποτελεί το δυσκολότερο, όσον αφορά την κατασκευή του, κομμάτι της ευζωνικής στολής. Διαθέτει λευκά και επίχρυσα νήματα, με τα οποία απεικονίζονται σχέδια λαογραφικής σημασίας. Ένα από αυτά αποτελούν τα αρχικά 'Χ' και 'Ο', τα οποία θεωρείται ότι αντιστοιχούν στις λέξεις 'χριστιανός' και 'ορθόδοξος'.

Οι κάλτσες. Είναι λευκές και κατασκευασμένες από μαλλί. Κάθε εύζωνας φέρει από δύο κάλτσες σε κάθε πόδι. Οι κάλτσες στηρίζονται στη μέση του εύζωνα, κάτω από τη φουστανέλα, με τη βοήθεια μιας δερμάτινης ζώνης που ονομάζεται 'ανάσπαστος'.

Οι καλτσοδέτες. Είναι μαύρου χρώματος και κατασκευασμένες από μετάξι.

Τα τσαρούγια. Είναι τα υποδήματα του εύζωνα. Είναι κόκκινου χρώματος και κατασκευασμένα από δέρμα. Στη σόλα κάθε τσαρουχιού βρίσκονται καρφωμένα περίπου 60 καρφιά, τα οποία είναι υπεύθυνα για τον επιβλητικό ήχο που ακούγεται κατά το βηματισμό ενός εύζωνα. Κατά μέσο όρο, το κάθε τσαρούχι ζυγίζει τρία κιλά. Χαρακτηριστικό κομμάτι των τσαρουχιών αποτελούν οι μαύρες φούντες στις οποίες καταλήγουν οι μύτες τους.

Θεωρείται πως η αρχική τους χρήση ήταν να κρύβονται σε αυτές μικρά κοφτερά αντικείμενα που θα μπορούσαν αιφνιδιαστικά να τραυματίσουν τον εχθρό σε μία 'σώμα με σώμα' μάχη.

Η ευζωνική στολή που περιγράφεται παραπάνω αποτελεί την επίσημη εκδοχή. Οι εύζωνες που φυλάσσουν το Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη φέρουν αυτή τη στολή μόνο τις Κυριακές ή κατά τη διάρκεια εθνικών εορτών. Τις υπόλοιπες μέρες φέρουν την καθημερινή ευζωνική ενδυμασία. Σε αυτήν, το λευκό πουκάμισο, η φέρμελη και η φουστανέλα αντικαθίστανται από τον ντουλαμά, τη χαρακτηριστική στολή των αγωνιστών του Μακεδονικού Αγώνα. Ο χειμερινός ντουλαμάς είναι σκούρου μπλε χρώματος, ενώ ο θερινός ανοικτού καφέ. Σε εθιμοτυπικές εκδηλώσεις της Προεδρικής Φρουράς, ορισμένοι εύζωνες φέρουν τις παραδοσιακές στολές της Κρήτης και του Πόντου, ως αναγνώριση της συμβολής αυτών των περιοχών στους εθνικούς αγώνες.

Εύζωνος φρουρός του Αγνώστου Στρατιώτη

2.2.2 Η ΦΟΥΣΤΑΝΕΛΛΑ

Τα δε όπλα τους και οι φορεσιές τους λατρεύτηκαν σαν ιερά κειμήλια. Κεντρικό και χαρακτηριστικό στοιχείο της πολεμικής στολής ήταν η φουστανέλλα τους, « η λερή φουστανέλλα που λευτέρωσε την Ελλάδα», σύμβολο της λεβεντιάς, της ανδρείας και της περηφάνιας των παλικαριών που την φορούσαν με καμάρι. Για την ιστορία πρέπει να αναφερθεί εδώ ότι η φουστανέλλα ήταν πράγματι λερή, όχι μόνο γιατί ήταν αδύνατο να την αλλάζουν τακτικά και να την πλένουν, αλλά και γιατί είχαν παρατηρήσει, ότι η λιγδωμένη φουστανέλλα έδιωχνε τα ενοχλητικά ζώφια, ψείρες, κοριοούς, κ.λπ. .

Έτσι φρόντιζαν, πριν τη φορέσουν, να την πασαλείβουν με διάφορες λιπαρές ουσίες.

Η ανά χείρας έκδοσή του πραγματεύεται τη μυθική αυτή μορφή. Αναφέρεται στη προέλευσή του, καταγραφεί τη διαδρομή και τη δράση του, που είναι συνυφασμένη με τη νεότερη ιστορία του έθνους μας, μας δίδει τη σωστή πληροφόρηση για τη παρουσία και οργάνωση του μέσα στις ένοπλες δυνάμεις της χώρας και μας παρέχει, μέσα από πλούσια περιγραφή και εικονογράφιση, εξαιρετικά ενδιαφέροντα στοιχεία για τη στολή και τον οπλισμό του στη διαδρομή του χρόνου.

Ο Αμαρτωλός
Υδατογραφία του Haag. (Μουσείο Μπενάκη)

Ευζώνοι του Πεζικού το 1880.

Στα μανίκια της φέρμελης των Ευζώνων που είναι στα αριστερά διακρίνονται τα γαλόνια του Λοχία ενώ ο όρθιος δεξιά είναι Δεκανέας. Οι ευζώνοι είναι οπλισμένοι με τα γαλλικά τυφέκια GRAS M1874 και φέρουν τις γαλλικές εξαρτήσεις M1875.

Ο Βασιλιάς Όθων Α' με την Ελληνική ενδυμασία. Μετά την επανάσταση του 1821 κάτω από την επίδραση της Ευρωπαϊκής μόδας, οι Έλληνες άρχισαν να βγάζουν την φουστανέλα τους και να φορούν ευρωπαϊκά ρούχα. Ο Όθων θέλοντας να σταματήσει αυτή την αλλαγή, έδωσε ο ίδιος το παράδειγμα φορώντας φουστανέλα, την οποία αγάπησε τόσο πολύ που σπάνια την έβγαζε από πάνω του. Πεθαίνοντας δε στην εξορία, εξέφρασε την επιθυμία να ενταφιαστεί με την αγαπημένη του φουστανέλα. Επιθυμία που εκπληρώθηκε.

Ενωμοτάρχης της Σαμιώτικης Χωροφυλακής, 1912.

Τον Αύγουστο του 1912 ο λαός της Σάμου, υπό την ηγεσία του Θεμιστοκλή Σοφούλη, επαναστάτησε και έδωξε τους Τούρκους από το νησί. Μέχρι την ένωση του νησιού με την Ελλάδα (11 Νοεμβρίου 1912) την τάξη στο νησί τηρούσε η Σαμιώτικη Χωροφυλακή, οι άντρες της οποίας έφεραν την ευζωνική στολή, σκούρο μπλε ντουλαμά και κόκκινο φέσι.

2.2.3 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟΛΗΣ ΕΥΖΩΝΩΝ ΑΝΑ ΠΕΡΙΟΧΗ & ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΑΠΟ ΤΟ 1770 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

1. ΑΡΜΑΤΟΛΟΣ 1770 – 1828

Σουλιώτης αρματολός με την χαρακτηριστική ενδυμασία της εποχής, πλούσια διακοσμημένη και αποτελούμενη από το φέσι, τη φέρμελη, το εσωτερικό γιλέκο, τη φουστανέλα, το παντελόνι, το σελάχι και τα τσαρούχια.

Ο Αρματολός φέρει σχεδόν όλα τα όπλα που χρησιμοποιούσαν οι πολεμιστές στον Ανατολικό χώρο, όπου επεκτείνετε η Οθωμανική Αυτοκρατορία.

2. ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ ΟΡΟΦΥΛΑΚΗΣ 1838 – 1854

Οι οροφύλακες (φρουροί των συνόρων) φορούσαν στολές σχεδιασμένες με πρότυπο την ελληνική εθνική ενδυμασία.

3. ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ ΤΟΥ 2^{ου} ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΛΑΦΡΟΥ ΠΕΖΙΚΟΥ ΤΟΥ ΒΡΕΤΑΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ 1813 – 1814

Η στολή των στρατιωτών και των αξιωματικών των ελληνικών μονάδων του Βρετανικού στρατού ήταν εμπνευσμένη και σχεδιασμένη με βάση την ελληνική στεριανή ελληνική ενδυμασία και συγκεκριμένα η σουλιώτικη.

Στο κεφάλι τους φορούσαν το σουλιώτικο φέσι, στο μπροστινό μέρος του οποίου υπήρχε μια ορειχάλκινη πλάκα με χαραγμένο το βρετανικό μεταλλικό μονόγραμμα.

Το κοντό χιτώνιο και το γιλέκο τους ήταν μια στρατιωτικοποιημένη παραλλαγή της παραδοσιακής φέρμελης των Ελλήνων, αλλά είχαν το κόκκινο χρώμα των χιτωνίων του αγγλικού πεζικού. Κάτω απ' τη λευκή, πολύπτυχη φουστανέλα τους έφεραν λευκά παντελόνια που έσφιγγαν κάτω απτό γόνατο. Οι κόκκινες κάλτσες τους κατέληγαν σε κοντά μπουτάκια από ανοιχτόχρωμο καφέ δέρμα.

4. ΥΠΟΛΟΧΑΓΟΣ ΤΟΥ ΕΛΑΦΡΟΥ ΠΕΖΙΚΟΥ (ΜΑΝΙΑΤΗΣ) 1837 -1838

Οι αξιωματικοί και οι στρατιώτες των Ελαφρών ταγμάτων των Ελληνικού Στρατού φορούσαν στολές εμπνευσμένες από την ελληνική εθνική ενδυμασία.

Οι Μανιάτες, όπως ο αξιωματικός του σχεδίου, διακρίνονταν από το κόκκινο κολάρο και το κόκκινο εσωτερικό γιλέκο τους.

Στο κολάρο ήταν τοποθετημένα τα διακριτικά του βαθμού τους κατά το βαυαρικό σύστημα.

Τα κουμπιά και όλα τα διακριτικά των Μανιατών ήταν χρυσά.

Η ζώνη και ο σπαθιστήρας τους ήταν των αξιωματικών του Πεζικού της Γραμμής.

5. ΕΥΖΩΝΟΣ ΤΟΥ ΠΕΖΙΚΟΥ 1868 – 1888

Το 1868 σχηματίστηκαν τέσσερα τάγματα Ευζώνων, οι άντρες των οποίων έφεραν στολή βασισμένη στην ελληνική εθνική ενδυμασία και ήταν η πρώτη φορά που οι Ευζώνοι εμφανίστηκαν με τη γνώριμη σ' όλο τον κόσμο μορφή τους.

Οι άντρες του κάθε τάγματος ξεχώριζαν από το χρώμα που είχε το τσόχινο κολάρο της φέρμελής τους.

Το χρώμα του 1^{ου} τάγματος ήταν το κόκκινο, του 2^{ου} πράσινο, του 3^{ου} πορτοκαλί και του 4^{ου} το γαλάζιο.

6. ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ(ΛΟΧΑΓΟΣ) ΤΩΝ ΕΥΖΩΝΩΝ ΜΕ «ΜΙΚΡΑ» ΘΕΡΙΝΗ ΣΤΟΛΗ 1904 – 1910.

Οι Αξιωματικοί και Ανθυπασπιστές του Ελληνικού στρατού φόρεσαν για πρώτη φορά θερινό χιτώني από λευκό λινό ύφασμα το 1878.

Το λευκό θερινό χιτώني των αξιωματικών πήρε την οριστική του μορφή το 1904.

Με την σύνθεση «μεγάλης» στολής, το λευκό χιτώني έφερε τις επίχρυσες επωμίδες των μπλε χειμερινών χιτωνίων, ενώ με την σύνθεση «μικράς» στολής, έφερε τις έγχρωμες επωμίδες με τα κεντημένα αστεράκια που έδειχναν τον βαθμό του αξιωματικού.

Με το λευκό χιτώني φορούσαν λευκό πηλίκιο με τα σειρήνια του βαθμού.

8. ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΣ 1902 - 1908

Οι Μακεδονομάχοι, άντρες που στελέχωναν τα ελληνικά ανταρτικά σώματα κατά τον Μακεδονικό Αγώνα 1902 – 1908, δεν είχαν συγκεκριμένη στολή αλλά οι περισσότεροι φορούσαν το μαύρο ντουλαμά των χωρικών της περιοχής.

9. ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΕΥΖΩΝΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ 1965.

Οι Κρήτες εύζωνοι εμφανίστηκαν μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και αντιπροσωπεύουν τους νησιώτες έλληνες. Η επίσημη στολή των Κρητών Ευζώνων ήταν σχεδιασμένη με πρότυπο την εθνική κριτική στολή που φορούσαν οι Κρήτες Χωροφύλακες στις αρχές του αιώνα.

10. ΕΥΖΩΝΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΥΖΩΝΙΚΗ ΣΤΟΛΗ 1914.

Το 1914 συγκροτήθηκε η «Ανακτορική Φρουρά» οι οποία αποτελείτο από δύο σουλαμούς επίλεκτων Ευζώνων.

Οι Εύζωνοι της Ανακτορικής Φρουράς έφεραν επίσημη ευζωνική στολή που την αποτελούσαν: το

κόκκινο φάριο με την μακριά μαύρη μεταξωτή φούντα, η πλούσια κεντημένη φέρμελη, το λευκό υποκάμισο με τα φαρδιά μανίκια, η πολύπτυχη λευκή φουστανέλα (400 πτυχές), τα μπλε και λεύκα κρόσσια, οι λευκές βλαχόκαλτσες με τις μαύρες καλτσοδέτες και τις μεταξωτές μαύρες φούντες και τα κόκκινα τσαρούχια με τις μαύρες φούντες.

Οι Εύζωνοι της Αυτοκρατικής Φρουράς διακρίνονταν από τους Εύζωνες του Πεζικού από το γαλάζιο κολάρο που είχε η φέρμελη τους.

13. ΕΥΖΩΝΟΣ
(ΛΟΧΙΑΣ)
ΠΡΟΕΔΡΙΚΗΣ
ΦΡΟΥΡΑΣΜΕ ΤΗΝ
ΘΕΡΙΝΗ ΕΥΖΩΝΙΚΗ
ΣΤΟΛΗ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ 1993.

Οι Εύζωνοι της Προεδρικής Φρουράς, τους θερινούς μήνες, φέρουν την ονομαζόμενη «Ευζωνικήκαθημερινή θερινή» στολή κατά την εκτέλεση της καθημερινής ευζωνικής τους υπηρεσίας. Κύριο χαρακτηριστικό αυτής της στολής είναι ο ντουλαμάςτης που είναι κατασκευασμένος από χακί θερινό ύφασμα (μερσεριζέ)

14. ΕΥΖΩΝΟΣ ΤΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΙΚΗΣ
ΦΡΟΥΡΑΣ ΜΕ ΤΗΝ
ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΥΖΩΝΙΚΗ
ΣΤΟΛΗ 1993.

Οι Εύζωνοι της Προεδρικής Φρουράς για την ευζωνική τους υπηρεσία κατά τις Κυριακές, τις αργίες, τις εθνικές εορτές και επετείους καθώς και τις επίσημες τελετές φέρουν την κλασσική επίσημη ευζωνική στολή του 1914. Φυσικά η φόρμα της σύγχρονης φουστανέλας είναι διαφορετική από εκείνη των φουστανελών που έφεραν οι Εύζωνοι παλαιότερα.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΣΤΟΛΗ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στολή, από το αρχαίο ρήμα στέλλω που σημαίνει και εξοπλίζω, ενδύω, ντύνω. Άλλα παράγωγα στην αρχαία ελληνική είναι η στολίζ, δηλαδή ένδυμα, καθώς και το ρήμα στολίζω που διατηρεί τη σημασία του.

Στη σημερινή έννοια δηλώνει το σύνολο των ενδυμάτων με εμβληματικό χαρακτήρα που φέρουν προς διάκριση συγκεκριμένες ομάδες ατόμων. Παραδείγματος χάριν οι αστυνομικοί, πυροσβέστες, στρατιωτικοί, υπάλληλοι μέσω μεταφοράς, υγειονομικοί υπάλληλοι, μαθητές, ομάδες επαγγελματιών ακόμη και οι περιβεβλημένοι το ιερατικό σχήμα δηλαδή οι φέροντες ιερατική στολή.

Η στολή χρησιμεύει για να διακρίνονται από τρίτους αλλά και μεταξύ τους τα μέλη των ανωτέρω ομάδων. Πέραν της πρακτικότητας η χρήση της στολής έχει και κοινωνικές προεκτάσεις, ενώ η ίδια η στολή παίζει και το ρόλο εμβλήματος με ιδεολογικό περιεχόμενο όπως στην περίπτωση ένστολων πολιτικών οργανώσεων.

3.1.1 Στρατιωτική στολή – Ιστορία

Στις παλαιότερες κοινωνίες η χρήση διακριτικών ενδυμάτων δεν ήταν τόσο αναγκαία, εφόσον κατ' αρχήν δεν υπήρχαν οι δομές που μπορούσαν να εξασφαλίσουν την προμήθεια μεγάλων ποσοτήτων υφάσματος για τις ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων ανθρώπων.

Στις προβιομηχανικές κοινωνίες η παραγωγή ήταν πιο μικρή, δυσχερέστερη, ποιοτικά ανομοιόμορφη και δαπανηρή. Οι περισσότεροι άνθρωποι ήταν αυτάρκειες και προσπαθούσαν να εξασφαλίζουν την ένδυσή τους με δικά τους μέσα.

Φαίνεται ωστόσο ότι οι μεγάλες αυτοκρατορίες με τον όγκο των ενόπλων που κινητοποιούσαν για τις εκστρατείες τους, συνειδητοποίησαν την ανάγκη για παροχή ρουχισμού και εξοπλισμού στους άνδρες τους. Αυτά βέβαια δεν ήταν σε καμία περίπτωση ομοιόμορφα αλλά ορισμένες μονάδες πέτυχαν να καθιερώσουν κάποια τυπικά στοιχεία εμφάνισης που ακόμα και σήμερα αποτελούν άμεσα αναγνωρίσιμα σχήματα. Τέτοιοι ήταν οι Αθάνατοι, η φρουρά των Περσών βασιλέων, οι Πραιτοριανοί αλλά και οι απλοί Ρωμαίοι λεγεωνάριοι, οι Γενίτσαροι και οι Λανσκενέτοι.

Είναι γενικά παραδεκτό ότι πρώτος καθιέρωσε στολή για τα στρατεύματά του ο βασιλιάς Λουδοβίκος ΙΔ', περίπου τη δεκαετία του 1660. Το παράδειγμά του ακολούθησαν οι υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες και μέχρι τις αρχές του δεκάτου

ογδού αιώνα οι ευρωπαϊκοί στρατοί έφεραν ομοιόμορφες στολές με αρκετά τυποποιημένα χαρακτηριστικά. Στην Αμερική κατά την περίοδο του πολέμου το 1812 ξεκίνησαν οι πρώτες μαζικές παραγωγές στρατιωτικών στολών – από ομάδα ραφτών – ραμμένες στο χέρι. Έκτοτε σταδιακά η στρατιωτική στολή εξελίχθηκε ακολουθώντας τις επιταγές του εκάστοτε συρμού και την ανάγκη των στρατιωτικών για κοινωνική προβολή και διάκριση.

Η στρατιωτική μόδα έφθασε στο απόγειο της καλλιτεχνικής της έκφρασης στις πρώτες δεκαετίες του δεκάτου ενάτου αιώνα, στη διάρκεια των Ναπολεόντειων πολέμων και κατά την Παλινόρθωση των Βουρβόνων, όταν τόσο τα καλύμματα της κεφαλής όσο και τα ενδύματα συναγωνίζονταν σε χρώματα, σχήματα, υλικά και πρωτοτυπία τα εντυπωσιακότερα είδη του ζωικού βασιλείου.

Από τα τέλη του αιώνα ωστόσο και μετά την αποικιακή εμπλοκή των ισχυρών ευρωπαϊκών κρατών, η επίδειξη και ο στολισμός παραχώρησαν τη θέση τους στην πρακτικότητα και την απλότητα σύμφωνα με τις ανάγκες της εκστρατείας.

Στις αρχές του εικοστού αιώνα υιοθετήθηκαν στολές ουδέτερου χρωματισμού, ενώ κατά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο έγινε χρήση των στολών παραλλαγής. Λέγεται ότι την ιδέα είχε αρχικά διάσημος ζωγράφος ο οποίος όταν ρωτήθηκε υποστήριξε πως ο καταλληλότερος χρωματισμός στρατιωτικής στολής ήταν εκείνος του Αρλεκίνου. Πλέον στην εποχή μας η στολή εκστρατείας σχεδόν του συνόλου των ανά τον Κόσμο ενόπλων σχηματισμών είναι η παραλλαγή με χρώματα και σχήματα ανάλογα με τον τόπο και το κλίμα των επιχειρήσεων.

Οι στρατιωτικές στολές σχεδιάζονται με όλες τις μικρές λεπτομέρειες στο μυαλό όπως τη θέση, μάλλον το χρώμα στο οποίο ο στρατιώτης πρέπει να παλευσει, το κλίμα, η βλάστηση εκείνης της θέσης και το κλίμα. Γιατί έτσι; Είναι επειδή δεν πρέπει να τους δει ο εχθρός και βέβαια όταν είναι μέσα στο εχθρικό έδαφος επομένως πρέπει να καλυφθούν στα χρώματα της φύσης, όπως είναι το πράσινο, το καφετί κ.λπ.

Κατά τη σχεδιασμό μιας στρατιωτικής στολής πρέπει να ληφθεί υπόψη, για τις ακραίες συνθήκες που αντιμετωπίζουν κατά περιόδους και το σημαντικότερο πράγμα είναι ότι πρέπει να φέρουν κάμποσα πράγματα αλλά δεν μπορούν να αντέξουν να έχουν και τις πρόσθετες αποσκευές δεδομένου ότι φέρουν ήδη τα όπλα που είναι αρκετά βαριά.

Οι στολές διαφοροποιούν επίσης το στρατιωτικό προσωπικό από τους πολίτες και ενσταλάζουν έναν βαθμό πειθαρχίας στους στρατιώτες. Οι στρατιωτικές στολές εξαρτώνται επίσης από το εγγενές ύφος του επιδέσμου και οι διάφοροι όροι όπως τη βρετανική στολή ήταν κόκκινοι πιθανώς επειδή η κόκκινη χρωστική ουσία ήταν φτηνότερη εκείνη τη στιγμή. Αρχικά οι στρατιώτες φόρεσαν πολύ "red" το οποίο τους χαρακτήρισε από τη μάζα και ήταν επίσης το βασιλικό χρώμα και επίσης θεωρήθηκε ότι οι κηλίδες αίματος δεν θα ήταν εμφανής σε ένα κόκκινο ύφασμα. Ο

Ρωμαίος, Οθωμανός καθώς επίσης και η βρετανική αυτοκρατορία εξέδωσαν τις στολές που ήταν κόκκινες.

Οι στρατιωτικές στολές έχουν αλλάξει μορφή, το χρώμα και το ύφασμα σύμφωνα με τους πόρους της αρχής. Ο γαλλικός στρατός το διάκρεσε αρχικά επάνω στο δέκατο έβδομο αιώνα. Μέχρι το 19ο αιώνα οι στρατιωτικές στολές ήταν αρκετά περίκομψες με τους καλλωπισμούς αλλά βαθμιαία ανακαλύφθηκε ότι τα χρώματα όπως το κόκκινο και το λευκό, λερώνονταν πολύ γρήγορα από τους στρατιώτες, όπου κατά περιόδους, έπρεπε ακόμη και να κοιμηθούν στις στολές τους. Έως το 1914 οι πιο πολύ των στρατών διατήρησαν τα φωτεινά χρώματα μόνο στη παρέλαση και η εκτός υπηρεσίας ένδυση όπως τα ρωσικά στρατεύματα διατήρησε σκούρο πράσινο τον ομοιόμορφο που εισήχθη από τον Μέγα Πέτρο στο στρατό 1700.

Ο βρετανικός στρατός υιοθέτησε το χακί μετά από την πρώτη επανάσταση το 1857, κατόπιν ο ιαπωνικός πόλεμος Russo το 1905 που οδηγήθηκε στους Ρώσους που αλλάζουν το γκριζωπό σε χακί. Επιπλέον οι περισσότεροι από τους στρατούς υιοθέτησαν το χακί που θα τους βοηθούσε στην κάλυψη καθώς επίσης και θα ταίριαζε το σχεδιάγραμμα εργασίας, το οποίο περιλαμβάνει την εκτενή σωματική άσκηση.

Με τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, υπήρξε ένα τέλος σε όλες τις ζωηρόχρωμες και εξωραϊσμένες στολές και αυτό ήταν η έναρξη του haki, για να ταίριαζε με τις απαιτήσεις της σύγχρονης στρατιωτικής λειτουργίας. Όχι μόνο οι στολές αλλά και ολόκληρο το στρατιωτικό εργαλείο πέρασαν από μια ραγδαία μεταβολή. Το κράνος, τα παπούτσια και όλα τα εξαρτήματα δέχτηκαν αλλαγή. Το κράνος αποτελέστηκε από το χάλυβα και τώρα είναι ληφθείσα προσοχή ότι γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να αντιμετωπιστούν οι πραγματικές καταστάσεις αγώνα στις σύγχρονες εποχές όπου ο πόλεμος είναι πιο ψυχολογικός και τεχνολογικός. Ολόκληρη η ιδέα είναι να γίνουν οι στρατιώτες να φανούν εκφοβιστικοί στα εχθρικά στρατεύματα.

Ο στρατιωτικός ιματισμός κάλυψης είναι πολύ σημαντικός διότι η κάλυψη είναι ένας τρόπος του προστατευτικού χρωματισμού που κρύβει τον οργανισμό από τη διαφοροποίηση από τα περίχωρα. Στρατιωτικό lingo είναι η στολή του στρατιώτη, η οποία τον καθιστά αδιόρατο από τα περίχωρά του. Υπάρχουν διάφορα σχέδια όπως τα εξής: Βούρτσα ερήμων, Δασόβιος νεαρός δικυκλιστής διαδρομής, Αστική διαδρομή.

Οι στρατιωτικές στολές έχουν υποβληθεί σε πολλές αλλαγές κατά τη διάρκεια των αιώνων. Είναι γενικά, φορεμένες από τα μέλη των οπλισμένων δυνάμεων όπως η αεροπορία, το ναυτικό ή το στρατό. Τα ενδύματα στρατού άρχισαν αρχικά στο χρώμα " ηπειρωτικό μπλε, " το χρώμα που ο στρατηγός George Washington επέλεξε κατά τη διάρκεια της αμερικανικής επανάστασης. Αργότερα, αποφασίστηκε ότι ένα μπλε δε μπορούσε να καλύπτει κατάλληλα τους στρατιώτες έτσι τα ενδύματα στρατού άλλαξαν σε ένα πράσινο ελιών.

Τα ενδύματα της Πολεμικής Αεροπορίας δανείστηκαν από το στρατό το μπλε. Τώρα το γνωστό μπλε χρώμα υπάρχει στα ενδύματα της Πολεμικής Αεροπορίας μέχρι σήμερα.

3.1.2 Η Ιστορία του Πυροβολικού

Το έμβλημα του Όπλου του Πυροβολικού φέρεται επί ασπιδίων, το οποία απεικονίζει δύο διασταυρωμένα πυροβόλα με ένα κατευθυνόμενο βλήμα σε κατακόρυφη θέση, έτοιμο προς εκτόξευση. Τα παλαιού τύπου πυροβόλα συμβολίζουν τη μακρόχρονη παράδοση του πυροβολικού μάχης και ο πύραυλος, το αντιαεροπορικό πυροβολικό και τα σύγχρονα πυραυλικά μέσα. Η όλη απεικόνιση είναι μαύρου και κίτρινου χρώματος.

Πρόκειται για τα παραδοσιακά χρώματα του Ελληνικού Στρατού, που "έλκουν" την προέλευσή τους από την κιτρινόμαυρη σημαία του Βυζαντίου με το δικέφαλο αετό. Στην περίπτωση του εμβλήματος του Πυροβολικού, το μαύρο φόντο συμβολίζει το χρώμα της πυρίτιδας, ενώ το κίτρινο, το χρώμα του Στρατού, στον οποίο ανήκει το Όπλο του Πυροβολικού. Στην κορυφή του ασπιδίου αναγράφεται το αρχαιοελληνικό ρητό: "Ισχύς διά της γνώσεως". Το ρητό αυτό συμβολίζει τον τεχνικό χαρακτήρα του Όπλου του Πυροβολικού και δίδει το μήνυμα, ότι η απόκτηση των απαιτούμενων γνώσεων από έναν αξιωματικό (ή οποιοδήποτε στέλεχος του Όπλου) αποτελεί το μεγαλύτερο συντελεστή ισχύος για τον ίδιο και κατ' επέκταση για το Όπλο, στο οποίο υπηρετεί.

Η μπάλα του παλιού κανονιού, η "γκρανάτα" με τη φλόγα να ξεπηδάει από μέσα της, η "φλογοφόρος ροιά", όπως ονομαζόταν επίσημα, είναι από τα αρχαιότερα και χαρακτηριστικότερα σύμβολα πολλών Όπλων και Σωμάτων. Το 1937, η χρυσοκέντητη "φλογοφόρος ροιά" τοποθετήθηκε στο κολάρο και της μεγάλης στολής του Πεζικού, ενώ κατασκευάστηκαν επίχρυσες μεταλλικές για τα επιγράμματα της χακί στολής των αξιωματικών των τεσσάρων Όπλων, και οι ίδιες από λευκό μέταλλο για τις στολές της Χωροφυλακής.

Μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η επίχρυση "φλογοφόρος ροιά" παραμένει μόνο στις στολές των αξιωματικών του Πυροβολικού και από λευκό μέταλλο για τη Χωροφυλακή. Το 1968, η δικτατορία αντικατέστησε το ιστορικό αυτό έμβλημα με το σύγχρονο έμβλημα του Πυροβολικού. Οι αξιωματικοί της Χωροφυλακής διατήρησαν τη "φλογοφόρο ροιά" τους μέχρι το 1984, οπότε ενσωματώθηκαν στη νέα Ελληνική Αστυνομία.

3.1.3 Στολές Πυροβολικού

Κυκλοφορεί, ευρέως, ο μύθος, σύμφωνα με τον οποίο το Πυροβολικό έχει μαύρο χρώμα, γιατί "έχασε" τη σημαία του.

Το Πυροβολικό ουδέποτε έχασε τη σημαία του, γιατί απλούστατα δεν είχε ποτέ!

Γενικά, τα διακριτικά χρώματα των επιραμμάτων, των σειρητιών, οι διακριτικοί θυρεοί και τα σύμβολα των στολών των περισσοτέρων στρατών της Ευρώπης και κατ' επέκταση του κόσμου διαμορφώθηκαν κατά τους Ναπολεόντειους Πολέμους (1800-1815) και τη δημιουργία "μεγάλων στρατών" (1815-1860).

Οι στρατιωτικές στολές κατά τις παραπάνω περιόδους ήταν πολύχρωμες, με έντονα χρώματα και φανταχτερά διακοσμητικά στοιχεία (λοφία, έγχρωμες και χρυσές επωμίδες, φτερά κ.λπ.), όμως οι στολές των αξιωματικών του Πυροβολικού ήταν οι πιο λιτές και αυστηρές.

Οι πρώτες στολές του τακτικού Ελληνικού Στρατού ήταν γαλλικές, δηλαδή είχαν σκούρο μπλε χρώμα. Με τον ερχομό του Όθωνος, το Πυροβολικό φόρεσε βαναρικού τύπου, σκούρες μπλε στολές. Το 1908, με την καθιέρωση της χακί στολής εκστρατείας για τον Ελληνικό Στρατό, οι επωμίδες του Πυροβολικού είχαν ως διακριτικό χρώμα το "ερυθρόδανο", δηλαδή ένα κόκκινο πιο ζωνό από εκείνο του Πεζικού. Επειδή το χρώμα αυτό δεν το διέκρινε από το Πεζικό, το 1914 (οπότε τοποθετήθηκαν τα έγχρωμα επιράμματα στα κολλάρα των στολών) καθιερώθηκε το μαύρο χρώμα για το Πυροβολικό και το σκούρο μπλε - σχεδόν μαύρο - για τη Χωροφυλακή, η οποία τότε αποτελούσε τμήμα του Στρατού. Από τότε, το χρώμα του Πυροβολικού είναι το μαύρο.

Από τις 16 Οκτωβρίου 2000, καθορίστηκε με απόφαση του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου η αντικατάσταση σε όλες τις στολές των αξιωματικών - οπλιτών του Πυροβολικού με το νέο οπλόσημο, το οποίο περιλαμβάνει σε χιαστί, πύραυλο με ένα κανόνι και τη φλόγα στο κέντρο αυτών, η οποία συμβολίζει τη φλόγα που βγαίνει από τη χρησιμοποίηση των παραπάνω όπλων κατά τη βολή, αλλά και τη φλόγα που εμφωλεύει στις Ψυχές των πυροβολητών, που υπηρετούν τα Όπλα αυτά.

Η ονομασία "Πυροβολητής" έχει μακρά παράδοση. Όλοι οι υπηρέτες στο Όπλο του Πυροβολικού από τις αρχές του νεοελληνικού κράτους ονομάζονται "Πυροβολητές". Με διαταγή του Γ.Ε.Σ. καθιερώθηκε και επίσημα η προσφώνηση των στρατιωτών που υπηρετούν στο όπλο με τον όρο "Πυροβολητής".

3.1.4 Μπερές και διακριτικά

Έπειτα από διάλειμμα 23 χρόνων ο μπερές επανέρχεται θριαμβευτικά σε όλο τον Ελληνικό Στρατό Ξηράς, αντικαθιστώντας το γνωστό δίκοχο στη στολή των στρατιωτών.

Πιο συγκεκριμένα, το Γενικό Επιτελείο Στρατού ανακοίνωσε ότι, με απόφαση του Ανώτατου Στρατιωτικού Συμβουλίου, καθιερώθηκε ο μπερές χρώματος μπλε σκούρου με κεντητό εθνόσημο ως κάλυμμα κεφαλής για όλο το στρατιωτικό προσωπικό, σε αντικατάσταση του μέχρι σήμερα δίκοχου. Ωστόσο, διατηρούνται οι καθιερωμένοι μπερέδες με τα αντίστοιχα χρώματα όπως παρακάτω:

- Πράσινο για τις Ειδικές Δυνάμεις, συμπεριλαμβανομένων και των Πεζοναυτών
- Μαύρο για το Όπλο των Τεθωρακισμένων
- Βυσσινί για το Όπλο της Αεροπορίας Στρατού
- Κόκκινο για την 71 η Αερομεταφερόμενη Ταξιαρχία
- Γαλάζιο για την Προεδρική Φρουρά

Για τη λήψη της παραπάνω απόφασης διενεργήθηκε μελέτη-έρευνα σε όλο το στρατιωτικό προσωπικό για διαπίστωση της υπάρχουσας τάσης. Ζητήθηκαν επίσης οι απόψεις της Ένωσης Αποστράτων Αξιωματικών Στρατού και λήφθηκαν υπόψη άλλες παράμετροι, όπως η εργονομία, η εμφάνιση, αλλά και η "εναρμόνιση" με τη διεθνή τάση που έχει επιβάλει ή προσανατολίζει τους στρατούς στον μπερέ. Άλλωστε, σχεδόν πάντα επιρροές από το εξωτερικό διαμόρφωναν την αισθητική στον τομέα αυτό, χωρίς να παραγνωρίζεται η παράδοση.

Μπερές και δίκοχο εναλλάσσονται στα... κεφάλια των Ελλήνων στρατιωτών τα τελευταία 50 τουλάχιστον χρόνια. Στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο οι Έλληνες στρατιώτες πολέμησαν με δίκοχο αλλά και παλιότερα ήταν σήμα κατατεθέν, όπως θυμίζει και η γνωστή φωτογραφία τον Ελευθερίου Βενιζέλου. Γενικώς πάντως, η τραγιάσκα (το μπερεδάκι) δεν πολυφοριέται - πλην Στρατού - στην Ελλάδα.

Ο χακί μπερές πρωτοφορέθηκε στον Ελληνικό Στρατό, σταδιακά, την περίοδο 1952-55 και ήταν βρετανική επιρροή.

3.1.5 Ο Σύγχρονος Στρατιωτικός ιματισμός

Η παλαιά Στολή Ασκήσεων - Εκστρατείας ήταν κατά γενική ομολογία ξεπερασμένης τεχνολογίας και φιλοσοφίας, δυσκολεύοντας τον στρατιώτη.

Ως πρώτο βήμα, βελτιώθηκαν οι προδιαγραφές των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται όπως των κλωστών, των κουμπιών κ.λπ. και έγιναν κατασκευαστικές βελτιώσεις (κουμπότρυπες, τρύπες αερισμού στις μασχάλες κ.λπ.), για να βελτιωθεί η εργονομία. Παράλληλα, με τη χρησιμοποίηση ειδικής βαφής παρέχεται σημαντική προστασία από την παρατήρηση στην εγγύς υπέρυθρη ακτινοβολία, σύμφωνα με τα πρότυπα του NATO.

Σε ειδικά τμήματα του στρατού άρχισαν να χορηγούνται στολές από υλικό Gore-tex, που είναι υψηλής τεχνολογίας και αντίστοιχα υψηλού κόστους.

Ο ιματισμός με τις μεμβράνες τύπου Gore-Tex προσφέρει αποτελεσματική προστασία από:

Αέρα και ψύχος (υψηλός βαθμός θερμομόνωσης) χωρίς να απαιτούνται ογκώδεις μονωτικές στοιβάδες που δυσχεραίνουν τις κινήσεις του μαχητή.

Νερό και υγρασία με τρόπο απόλυτο χωρίς να περιορίζει την διαπερατότητα των υδρατμών του ιδρώτα.

Στο Τζάκετ Παραλλαγής, το ύφασμα που χρησιμοποιείται έχει υποστεί τις ίδιες βελτιώσεις με τη στολή ασκήσεων - εκστρατείας και προσφέρει αντίστοιχα πλεονεκτήματα.

Οι κύριες κατασκευαστικές βελτιώσεις είναι:

- Γιακάς με ενσωματωμένη εφεδρική κουκούλα
- Ταινίες velcro στα μανίκια
- Διάφορες λεπτομέρειες σχεδιασμού - κοπής - ραφής

3.1.6 Νέα Στρατιωτική υπόδηση

Τα νέα άρβυλα είναι βουλκανισμένου τύπου, ενώ μελετάται η κατασκευή αρβυλών με επένδυση από Gore-Tex.

Οι κύριες κατασκευαστικές βελτιώσεις αφορούν:

- την ενίσχυση μύτης-πτέρνας (αντικαταστάθηκαν τα υλικά που χρησιμοποιούνται για το εσωτερικό ενδυνάμωμα των δακτύλων και της πτέρνας με θερμοπλαστικά υλικά,σκληρότερα και ανθεκτικότερα)
- την τοποθέτηση "γιακά" (Με κατάλληλο αφρώδες υλικό στο άνω άκρο του αρβύλου ώστε να υπάρχει καλή εφαρμογή στο πόδι)
- το νέο σχεδιασμό (Μείωση της κλίσης στο πίσω μέρος των αρβύλων με συνέπεια τη βελτίωση της λειτουργικότητας)

3.1.7 Στρατιωτική εξάρτηση

Η εξάρτηση που χρησιμοποιούσε μέχρι σήμερα ο ελληνικός στρατός παρουσίαζε έντονη φθορά κατά τη χρήση και μεγάλη απορρόφηση νερού (περίπου 14% του βάρους τους).

Η νέα εξάρτηση αρχικά δεν θα παρουσιάζει αλλαγές στη δομή, αλλά θα κατασκευάζεται από συνθετικά υλικά (πολυαμιδικές ή πολυεστερικές ίνες), έναντι των παλαιών καννάβινων ή βαμβακερών εξαρτυσεων.

Με τη χρήση πολυαμιδικών ινών επιτυγχάνονται:

- Σχεδόν μηδενική απορρόφηση νερού (0,5% του βάρους της εξάρτησης)
- Μεγάλες μηχανικές αντοχές
- Μικρότερο βάρος
- Αντοχή στο χρωματισμό
- Γενικά στρατιωτικά υλικά

Το παλιό σακίδιο ταξιδιού ήταν μικρό και άκομπο. Αντικαταστάθηκε από πολυαμιδικό ύφασμα παραλλαγής, ενώ ο σύγχρονος σχεδιασμός παρέχει μεγαλύτερη

χωρητικότητα, εργονομία και εμφάνιση. Παράλληλα, παρουσιάζει υψηλές αντοχές (παραλλαγής, πολυαμιδικό, επικαλυμμένο με PVC) και μικρότερο βάρος.

Τέλος, με την εισαγωγή της νέας Στολής Εξόδου Οπλιτών καθιερώνεται ενιαία εμφάνιση για τα στελέχη και τους οπλίτες, ενώ παράλληλα επιτυγχάνεται αισθητική βελτίωση της εμφάνισής τους.

Μαζί με τη στολή καθιερώνονται:

- Μαύρη γραβάτα για όλο το προσωπικό
- Μαύρες βαμβακερές κάλτσες
- Σκαρπίνια

3.1.8 Στρατιωτική νανοτεχνολογία

Ο στρατιώτης του μέλλοντος θα μπορεί να θεραπεύει μόνος τα τραύματά του, να εξοστρακίζει σφαίρες και να γίνεται αόρατος.

Αυτές είναι μερικές μόνο από τις ιδέες του MIT, το οποίο συνεργάζεται με τον αμερικανικό στρατό για την εξέλιξη του σχετικού προγράμματος.

Τα ελαφρά υλικά δεν επαρκούν. Σύμφωνα με τους αξιωματούχους του αμερικανικού πενταγώνου, ο ατομικός εξοπλισμός κάθε στρατιώτη αποτελεί έναν από τους κυριότερους παράγοντες που θα εξασφαλίσουν την αποτελεσματική προστασία και τελική επικράτησή του στα πεδία των μαχών. Για το λόγο αυτό, η ποιότητα, η αρτιότητα και η αξιοπιστία που παρουσιάζει αποτελούν βασικές προτεραιότητες για τον αμερικανικό στρατό, που σήμερα πρωτοπορεί στο σχεδιασμό, στην ανάπτυξη και εισαγωγή σε υπηρεσία των πλέον προηγμένων ατομικών εξαρτύσεων.

Τα τελευταία χρόνια, οι έρευνες στον συγκεκριμένο τομέα στράφηκαν προς την παραγωγή νέων υλικών που θα συνδυάζουν το μικρό βάρος με την ανθεκτικότητα, ενώ παράλληλα προτάθηκε, και σε πολλές περιπτώσεις ήδη υιοθετήθηκε, ο εξοπλισμός του μαχητή με τηλεπικοινωνιακές και άλλες ηλεκτρονικές συσκευές μάχης. Παρά όμως την αδιαμφισβήτητη αξία των ηλεκτρονικών αυτών βοηθημάτων, τα πρώτα ολοκληρωμένα συμπεράσματα από τη χρήση των υλικών αυτών προκαλούν ανάμεικτα συναισθήματα.

Η επιλογή του MIT (Massachusetts Institute of Technology) ήταν μάλλον αναμενόμενη, αφού η τεχνογνωσία του συγκεκριμένου πανεπιστημίου στο χώρο της νανοτεχνολογίας χαρακτηρίζεται ως κορυφαία. Η επιστήμη της νανοτεχνολογίας ασχολείται με το χειρισμό σωματιδίων με μέγεθος που δεν ξεπερνά τα 100 νανόμετρα, δηλαδή το ένα εκατοστό μίας ανθρώπινης τρίχας, και αναμένεται να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανάπτυξη μίας νέας γενιάς ατομικών εξαρτύσεων και εξοπλισμού. Με τη χρήση της, οι ερευνητές μπορούν να ενισχύσουν τις ιδιότητες που επιθυμούν, εισάγοντας για παράδειγμα μικροσκοπικά σωματίδια σε πολυμερή υλικά. Η τεχνική αυτή χρησιμοποιείται ήδη σε ευρεία κλίμακα για λογαριασμό του αμερικανικού στρατού, αφού μεταξύ άλλων επέτρεψε

την ενίσχυση των κρανών και παράλληλα τη μείωση του βάρους τους κατά 40 έως 60%, καθώς και την κατασκευή συνθετικών υφασμάτων που μπορούν να επιδιορθωθούν αυτόματα μετά από κάποιο σκίσιμο.

Σε πρώτο στάδιο οι έρευνες θα επικεντρωθούν στην κατασκευή νέων στρατιωτικών επενδύσεων που θα προστατεύουν τους μαχητές από χημικές ουσίες και μικροοργανισμούς, εξασφαλίζοντας έτσι την επιβίωσή τους σε περίπτωση χημικού ή βιολογικού πολέμου.

Παράλληλα, οι νέες φόρμες θα είναι έως και 20% πιο ελαφρές σε σχέση με τις σημερινές, ενώ κατάλληλοι πόροι θα επιτρέπουν στο σώμα του στρατιώτη να "αναπνέει" ελεύθερα αυξάνοντας την αντοχή του.

Παρόλο που οι εξελίξεις αυτές θεωρούνται αρκετά σημαντικές, ωχριούν σε σχέση με το τελικό στάδιο της έρευνας που θα επικεντρωθεί σε τεχνολογίες αιχμής.

Ταξίδι στον κόσμο της μόδας

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η λέξη τάση, προέρχεται από το ρήμα τείνω και σημαίνει ότι έχω προδιάθεση για κάτι, όταν προσανατολίζομαι σε κάτι ότι και αν είναι αυτό. Υπάρχουν διαφόρων ειδών τάσεις, όπως για παράδειγμα, στην μόδα, την τέχνη, την μουσική, την αρχιτεκτονική, την κοινωνική ζωή, το εμπόριο και γενικά σε πάρα πολλούς τομείς της καθημερινής ζωής των ανθρώπων.

Μια από τις πιο χαρακτηριστικές τάσεις του ανθρώπου είναι η μόδα στα ρούχα, στα αξεσουάρ και γενικά σε ότι σχετίζεται με την εξωτερική εμφάνιση, επειδή οι άνθρωποι θέλουν να έχουν μια καλή εικόνα προς τα έξω. Έτσι, λοιπόν, παρακάτω παρουσιάζονται οι τάσεις στην μόδα των ρούχων από τα 20's έως και τα 90's.

4.1.1 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ 1900 - 1990

Όλοι λένε πως η μόδα έρχεται και επανέρχεται, πως όταν βγαίνουν οι νέες τάσεις για κάθε σαιζόν οι αναφορές σε προηγούμενες δεκαετίες είναι εμφανείς. Και δεν έχουν άδικο. Τι όμως ήταν μόδα τις προηγούμενες δεκαετίες; Από πότε υπάρχουν οι μπαλαρίνες, οι pencil φούστες και τα φορέματα σε γραμμή Α με γεωμετρικά print; Πως εξελίχθηκε η μόδα μέσα στον καιρό; Πως ιστορικά γεγονότα και η κοινωνία επηρεάζει τον τρόπο που ντυνόntonτουσαν;

4.1.2 Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ 1900 - 1919

Όλες οι αλλαγές που έγιναν αυτή την εποχή ήταν εξαιτίας του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου (1914-1918). Οι γυναίκες σταμάτησαν να φοράνε κοσμήματα και εντυπωσιακά ρούχα, άρχισαν να παίρνουν μέρος σε φιλανθρωπικά έργα, με αποτέλεσμα να διευρύνουν τους ορίζοντές τους και άλλαξαν την εμφάνισή τους για πάντα. Ενώπιον του πολέμου δεν υπήρχαν κοινωνικές τάξεις και όλες οι γυναίκες άρχισαν να ντύνονται πανομοιότυπα. Η επιρροή του πολέμου στη μόδα έγινε αισθητή με τα στρατιωτικά σιρίτια, τις ζώνες με αγκράφες και με τις φούστες των γυναικών, που λόγω πρακτικής αναγκαιότητας έγιναν πιο κοντές και έφτασαν μέχρι τους αστραγάλους (για πρώτη φορά το 1915 έφτασαν σε αυτό το ύψος οι φούστες όπου και παρέμειναν μέχρι το 1918). Οι άντρες φορούσαν κοστούμι, λίγο μεσάτο και κουμπωμένο ψηλά. Ως επίσημο ένδυμα καθιερώθηκε το σμόκιν. Σε γενικές γραμμές

επικράτησαν τα σκούρα χρώματα στα ρούχα, αφού όλοι ήταν επηρεασμένοι από την απώλεια αγαπημένων προσώπων εξαιτίας του πολέμου.

4.1.3 20's... Η ΠΡΟΚΛΗΤΙΚΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ

Σε αυτή την δεκαετία οι γυναίκες ζουν έντονα και προκλητικά. Ο Α' παγκόσμιος πόλεμος έχει λήξει και αρχίζουν να ανεξαρτητοποιούνται. Ο κορσές παύει πλέον να φοριέται δίνοντας τους ακόμη περισσότερη ελευθερία και τα ρούχα έχουν φαρδύτερες γραμμές, ενώ για πρώτη φορά οι φούστες και τα φορέματα κονταίνουν και τα πόδια αποκαλύπτονται. Τα φορέματα είναι κεντητά με κρόσσια και τα υφάσματα είναι αέρινα και διαφανή στις περισσότερες περιπτώσεις. Οι φούστες έχουν πιέτες και διακοσμούνται με φιόγκους, λουλούδια, χάντρες και μετέπειτα με γεωμετρικά σχήματα. Αξίζει να αναφερθεί ότι σε αυτή τη δεκαετία έκανε αισθητή την παρουσία της η Coco Chanel, που τα ρούχα που σχεδίαζε εκπροσωπούν απόλυτα την εποχή αυτή. Τα ρούχα της είχαν ουδέτερα χρώματα, ήταν ευκολοφόρετα, άνετα, επαναστατικά και αρκετά μοντέρνα για την εποχή. Την πρώτη εμφάνιση του έκανε σε αυτή τη δεκαετία το LBD (μικρό μαύρο φόρεμα), που θεωρείται νόμιμο τέκνο της Coco Chanel.

Τα παλτό είναι χοντρά και φοριούνται γύρω από το σώμα, ενώ η γούνα αποτελεί το αγαπημένο πανωφόρι της εποχής για τις γυναίκες. Επίσης, θα συναντήσουμε αυτή την εποχή και αμάνικες μπλούζες, βαθιά ντεκολτέ, αλλά και τα πρώτα πουλόβερ. Τα πλεκτά μαγιό είναι αποδεκτά για την παραλία. Τα παπούτσια είναι άνετα και τα χαρακτηρίζει μια μπαρέτα στο ύψος του αστραγάλου. Τα μαργαριτάρια είναι το αγαπημένο κόσμημα και τα καπέλα που κατεβαίνουν έως το ύψος των φρυδιών, αναδεικνύουν τα κοντά κουρέματα (a la garçonne) με αφέλιες, τα οποία είναι άλλες φορές ίσια και άλλες σγουρά. Τα μάτια είναι πολύ τονισμένα σχεδόν μουτζουρωμένα πάνω και κάτω από το βλέφαρο, ενώ τα χείλη είναι σκούρα σε τόνους μπορντό και βουσσινί.

Σημαντικοί σχεδιαστές που καθόρισαν τη δεκαετία αυτή είναι οι: COCO CHANEL, SONIA DELAUNEY, JEAN PATOU, MADELEINE VIONNET.

4.1.4 30's... ΟΤΑΝ Η ΜΟΔΑ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ

Η δεκαετία αυτή δέχεται επιρροές από τον κινηματογράφο, καθώς οι γυναίκες θέλουν να μοιάσουν στις αγαπημένες τους πρωταγωνίστριες και να έχουν σιλουέτα ψηλή και λεπτή με τονισμένη μέση και έντονους ώμους. Για αυτόν τον λόγο, χαρακτηριστικά της εποχής είναι τα φουσκωτά μανίκια. Το λευκό χρώμα και το σατέν επικρατούν. Τα φορέματα είναι κομμένα λοξά, καλύπτουν τις γάμπες, αφήνουν όλη την πλάτη έξω και καταλήγουν σε ουρά ή τετράγωνες πιέτες. Σακάκια,

ταγιέρ, παλτό, στενά πουλόβερ και φαρδιά παντελόνια φοριούνται συχνά. Επίσης, τα παντελόνια και τα σορτς φοριούνται συχνά στην παραλία. Το μαύρισμα γίνεται μανία, ενώ τα ολόσωμα μαγιό με ακάλυπτη πλάτη και τα μικρά στρογγυλά γυαλιά ήλιου γίνονται αναγκαία. Καπέλα και γάντια γίνονται απαραίτητα στις γυναίκες. Τσάντες φάκελοι ή μικρά πουγκιά κρατιούνται από τις γυναίκες πολύ συχνά σε βραδινές εξόδους, καθώς και ετόλ από ζώα ή γούνινες εσάρπες χρησιμοποιούνται ως πανωφόρια. Στο κεφάλι φοριούνται καπέλα κλος, μπερέ, καπέλα με μεγάλο γείσο, αλλά και τουρμπάνια. Επιπλέον, καρφίτσες και κοσμήματα είναι πολύ αγαπητά αξεσουάρ.

Αρκετά παπούτσια φοριούνται σε αυτήν την δεκαετία, όπως για παράδειγμα, οι μυτερές γόβες, οι μπαλαρίνες, τα πέδιλα και οι πλατφόρμες που πρωτοεμφανίζονται εκείνη την εποχή. Έντονα φρύδια και ψεύτικες βλεφαρίδες χαρακτηρίζουν το μακιγιάζ της εποχής, καθώς πρωτοεμφανίζονται τα πρώτα καλλυντικά. Οι γυναίκες έχουν τα νύχια τους συνήθως βαμμένα κόκκινα, ενώ οι περισσότερες από αυτές έχουν κοντό κυματιστό μαλλί με πολύ κοντές αφέλειες σε ξανθό πλατινέ.

Κάποιοι από τους σχεδιαστές που επηρέασαν τη δεκαετία είναι οι: ELSA SCHIAPARELLI, NINA RICCI, ALIX GRÈS, MAGGY ROUFF, MARCEL ROCHAS, MAINBOCHER, MOLYNEYX.

4.1.5 40's... Η ΜΟΔΑ ΣΕ ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΟΙΡΑ

Αυτή η δεκαετία δε βάζει την μόδα σε πρώτη μοίρα, καθώς ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος βρίσκεται σε εξέλιξη κι οι πρώτες ύλες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για εξοπλισμό πολέμου κι έτσι είναι δυσεύρετες και το κόστος αυξάνεται όλο και πιο πολύ μέρα με την μέρα. Παρ' όλα αυτά οι γυναίκες της εποχής βρίσκουν τρόπους, για να ντύνονται κομψά. Η μόδα παίρνει στρατιωτικό και επιβλητικό look. Οι ώμοι είναι τονισμένοι στα ταγέρ, αλλά και στα φορέματα. Το 1947, όμως, γίνεται μια μικρή επανάσταση στον τομέα των ρούχων και δημιουργείται μια νέα γραμμή, γνωστή και ως γραμμή Α. Είναι κωνική και τονίζει την μέση, έχοντας φυσικούς ώμους, ενώ το μήκος της φούστας βρίσκεται από τα μέσα του γονάτου μέχρι και τα μέσα της κνήμης. Τα υφάσματα που χρησιμοποιούνται είναι το βελούδο, το σατέν, ο ταφτάς και η μουσελίνα. Σε αυτήν την εποχή πρωτοεμφανίζονται τα πατρόν, αλλά και τα έτοιμα ραμμένα ρούχα (prêt-à-porter). Όσο αναφορά τις αποχρώσεις, επικρατούν τα μικρά εμπριμέ, αλλά και οι διχρωμίες σε ασπρόμαυρο. Αγαπητά αξεσουάρ για το κεφάλι είναι οι καπελίνες, μπερέδες και καπέλα με δίχτυ ή δαντέλα γύρω τους που σκιάζουν το πρόσωπο, ενώ οι γυναίκες της εποχής αυτής φοράνε συχνά γάντια και τσάντες που κρέμονται γύρω από τον ώμο.

Τα χαρακτηριστικά παπούτσια της εποχής είναι τα πέδιλα με χοντρά τακούνια ή και με διπλές σόλες, τα οποία συνδυάζονται με καλτσάκια. Πολύ συχνά θα

συναντήσουμε καρφίτσες ως κόσμημα πάνω στα ρούχα. Τα φρύδια είναι φυσικά, αλλά λίγο τονισμένα. Οι γυναίκες χρησιμοποιούν ελαφριά μάσκαρα και μολύβι, ενώ τα χείλη είναι βαμμένα σε απαλές ροζ αποχρώσεις. Επιπλέον, οι γυναίκες βάφουν τα πόδια τους για να δώσουν την αίσθηση του καλσόν και μερικές φορές, μάλιστα, ζωγραφίζουν και την ραφή με μαύρο μολύβι.

Τα μαλλιά είναι κομμένα μέχρι τους ώμους σγουρά απλά ή σε κότσο.

Γνωστοί σχεδιαστές της εποχής είναι οι: *CRISTOBAL BALENCIAGA, PIERRE BALMAIN, JACQUES FATH, JEANDESSES*.

4.1.6 50's... Η ΚΟΛΑΚΕΥΤΙΚΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ

Αυτή είναι, ίσως, η πιο κολακευτική δεκαετία της μόδας για την γυναίκα. Οι γραμμές των ρούχων τονίζουν τα ωραιότερα σημεία του σώματος της γυναίκας (στήθος, μέση και περιφέρεια). Πέρα από την υψηλή ραπτική, τα καθημερινά ρούχα γίνονται όλο και πιο εύκολα, απλά και πρακτικά. Τα χρώματα και σχέδια που κυριαρχούν είναι το παστέλ, οι ασπρόμαυρες αποχρώσεις, το πουά, καθώς και το εμπριμέ κυρίως με λουλούδια. Το μάκρος στις φούστες και τα φορέματα ξεκινάει κάτω από το γόνατο και καταλήγει στην μέση της γάμπας. Αυτήν την εποχή φοριούνται φορέματα σε γραμμή Α, φορέματα με κόψιμο πουκαμίσου, στράπλες για βραδινές εμφανίσεις, κλος φούστες, αμάνικα πουλόβερ σε συνδυασμό με ζακετάκια του ίδιου χρώματος και παλτό που τονίζουν την μέση σε συνδυασμό με ζώνες και βερμούδες.

Επιπλέον, χρησιμοποιούνται τσάντες μεγάλες ή μικρές, φοριούνται μαντήλια στο κεφάλι, πέρλες και γυαλιά πεταλούδα, ενώ τα γάντια είναι απαραίτητα σε αυτήν την εποχή, το οποία ταιριάζουν αυστηρά με τα παπούτσια και τα ρούχα. Η ζώνες φοριούνται, επίσης, συχνά, επειδή τονίζουν την μέση. Τα παπούτσια που επικρατούν είναι, τα πέδιλα, κομπά ή λεπτά μυτερά με τακούνια. Τα καπέλα είναι βελούδινα, άλλοτε με και άλλοτε χωρίς βέλο. Τα φρύδια είναι τονισμένα, ενώ χρησιμοποιούνται και eye-liners και μάσκαρα. Τα χείλη είναι βαμμένα κόκκινα ή και πορτοκαλί, ενώ υπάρχουν ποικίλες αποχρώσεις σκιών. Σε αυτήν την δεκαετία οι γυναίκες βάφουν τα μαλλιά τους και το ξανθό είναι το χρώμα που επικρατεί. Τα μαλλιά είναι περιποιημένα και πιασμένα κυρίως σε κότσους.

Σχεδιαστές της δεκαετίας είναι οι: *HUBERT de GIVENCHY, LOUIS FERAUD, VALENTINO, ΝΤΙΜΗΣ ΚΡΙΤΣΑΣ, ΦΙΛΗΜΟΝΑΣ*.

4.1.7 60's... *Η ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΚΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ*

Σε αυτή την δεκαετία, η μόδα ανανεώνεται και γίνεται πιο εκκεντρική. Το μίνι είναι το σύμβολο της δεκαετίας. Μίνι φορέματα και φούστες φοριούνται με υπερβολικούς ρυθμούς. Ζιβάγκο, μικρά και εφαρμοστά πουλόβερ, στενά και κάπρι παντελόνια, καυτά σορτάκια και jupe-culottes, βελούδινα σακάκια, παλτό ως το γόνατο και ταγιέρ τύπου Jackie Kennedy τα βλέπουμε, επίσης, πολύ συχνά σε αυτήν την δεκαετία.

Τα πιο συνηθισμένα αξεσουάρ είναι τα χρωματιστά καλσόν ή οι κάλτσες ως το γόνατο, τα τεράστια γυαλιά ηλίου, τα μαντήλια, οι μπερέδες και τα κασκέτα, ενώ αγαπητά είναι και τα πλαστικά κοσμήματα. Τα παπούτσια που φοριούνται αυτήν την εποχή είναι οι μπαλαρίνες χωρίς τακούνι, οι πλαστικές μπότες ως το γόνατο, αλλά και τα σανδάλια. Το μακιγιάζ είναι πολύ έντονο με τεράστιες έντονες βλεφαρίδες και μάσκαρα, ενώ υπάρχουν πολλά χρώματα στις σκιές. Τα χείλη είναι σε απαλές αποχρώσεις, όπως ροδακινί ή ροζ-περλέ. Τα μαλλιά είναι, είτε πολύ κοντά, είτε πολύ μακριά. Ο όγκος και η συμμετρία κυριαρχεί στον τομέα των μαλλιών αυτήν την εποχή.

Οι σχεδιαστές που επηρέασαν είναι οι: MARY QUANT, YVES SAINT LAURENT, PACO RABANNE, EMANUEL UNGARO, KARLLAGERFELD, MARC BOHAN, GUY LAROCHE, SONIA RYKIEL, ANDRE COURREGES, ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΕΚΛΕΝΗΣ, ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΪΛΗΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΑΛΑΤΗΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΟΠΑΝΕΛΗΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΟΥΡΟΣ.

4.1.8 70's... *Η ΜΟΔΑ ΕΠΗΡΕΑΣΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗ*

Αυτή η δεκαετία είναι επηρεασμένη από την μουσική και γενικότερα από την νεολαία. Έτσι, μέσα από αυτό η μόδα έχει το περιθώριο να υιοθετήσει πολλές και διαφορετικές επιλογές. Το φολκλόρ μπερδεύεται με το γλίτερ, το πανκ, το κιτς και το ρετρό. Οι χίπις κάνουν μόδα τον διαλογισμό και διαδηλώνουν για αγάπη και ειρήνη.

Επίσης, γίνονται διάσημα τα εφαρμοστά στρετς τζιν παντελόνια, ενώ το κίνημα του πανκ γίνεται μόδα και οι δερματίνες, τα καρφιά, τα ρούχα από βινύλ και οι παραμάνες έρχονται για να κάνουν την αλλαγή. Τα φορέματα είναι φαρδιά με διάφορα σχέδια. Τα πουκάμισα έχουν μεγάλο πέτο, άλλες φορές στρογγυλό και άλλες μυτερό. Τσιγγάνικες χαμηλόμες φούστες, κοντές ή μακριές, καυτά σορτς, αλλά και παντελόνια καμπάνες, τζιν και μπλουζάκια, τοπ που δένουν στον λαιμό, ολόσωμες φόρμες και στράπλες φορέματα σε ίσια γραμμή-σωλήνα είναι χαρακτηριστικά ρούχα της εποχής. Οι ζώνες με τις τεράστιες αγκράφες που διακοσμούν τους γοφούς φοριούνται πολύ συχνά, ενώ αγαπητά αξεσουάρ είναι και τα κολιέ από χάντρες, οι παγιέτες, τα σατέν κολάν, οι τεράστιοι ασημένιοι κρίκοι στο αυτιά, οι μπαντάνες, τα

φουλάρια και τα πόντσο. Τα παπούτσια είναι χοντροκομμένα με πλατφόρμες. Οι ψεύτικες βλεφαρίδες συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται, ενώ η μπλε και πράσινες σκιές είναι οι αγαπημένες των γυναικών. Για τα χείλη χρησιμοποιούνται τα lip-glos. Το πανκ δίνει έμφαση στο έντονο eye-liner και τα νύχια είναι βαμμένα μαύρα. Τα μαλλιά είναι μακριά, έχουν χωρίστρα στην μέση και ανταύγειες ή είναι περμανάντ.

Οι πιο σημαντικοί σχεδιαστές της δεκαετίας είναι: OSSIE CLARK, BIBA, ROY HALSTON, JEAN-CHARLES de CASTELBAJAC, CLAUDE MONTANA, KENZO, RALPH LAUREN, FIORUCCI, ΑΣΛΑΝΗΣ, ΠΟΛΑΤΩΦ, BILLYBO.

4.1.9 80's... Η ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΒΟΛΗΣ

Η δεκαετία αυτή ξεχωρίζει για την υπερβολή της. Οι ώμοι φαρδαίνουν και οι βάτες κυριαρχούν. Ο αθλητισμός γίνεται μόδα και το αθλητικό look συναντάται σχεδόν παντού. Φούστες τύπου lambda, φούστες balloon, μίνι φούστες, τουτού, κολάν, τεράστια φαρδιά t-shirts, ξεβαμμένα τζιν, σκισμένα τζιν, τζιν μπουφάν, κοντά jackets, βάτες, φαρδιά μπουφάν, τοπ από δίχτυ, τοπ και φορέματα με τον ένα ώμο έξω, φαρδιές παντελόνες, αθλητικές φόρμες και αθλητικά κορμάκια, τεράστια μανίκια αλλά και μανίκια νυχτερίδα φοριούνται σε αυτήν την εποχή. Τα αξεσουάρ που χρησιμοποιούνται περισσότερο είναι οι γκέτες, τα γάντια με κομμένα δάχτυλα, τα γάντια από δαντέλα, οι φιόγκοι στα μαλλιά, οι στέκες, τα πολύχρωμα γυαλιά, οι κονκάρδες, οι τεράστιες ζώνες, τα πλαστικά βραχιόλια, τα μακριά κολιέ και τα χρωματιστά καλσόν. Αγαπημένα παπούτσια είναι τα αθλητικά.

Τα φρύδια είναι φυσικά και παχιά, ενώ το πρόσωπο φαίνεται υγιές και φρέσκο με το ρουζ, αλλά και η πούδρα δίνει την εντύπωση του ηλιοκαμένου δέρματος. Τα χείλη είναι βαμμένα σε έντονο κόκκινο και οι σκιές είναι και σε γήινα και σε πιο έντονα χρώματα.

Τα μαλλιά έχουν όγκο και οι φράντζες κρύβουν το πρόσωπο. Η χρήση λακ και τζελ γίνεται μανία. Σημαντικοί σχεδιαστές της εποχής είναι οι: VIVIENNE WESTWOOD, JEAN PAUL GAULTIER, MOSCHINO, KATHERINE HAMMET, CHRISTIAN LACROIX, AZZEDINE ALAIA, ROMEO GIGLI, REI KAWAKUBO, ISSEY MIYAKE, YOHJI YAMAMOTO, DONNAKARAN, GIANNIVERSACE, NORMA KAMALI, GIORGIO ARMANI, GIANFRANCO FERRE, CALVIN KLEIN, ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΩΣΤΕΤΣΟΣ, ΝΙΚΟΛΑΣ ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΤΙΜΗΣ ΠΑΡΙΣΗΣ.

4.1.10 90's... Η ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΗΣ ΑΠΛΟΤΗΤΑΣ

Μετά από την υπερβολή της προηγούμενης δεκαετίας έρχεται η απλότητα. Η σιλουέτα απελευθερώνεται και δεν μπορούμε να πούμε ότι υπάρχει ένα συγκεκριμένο στυλ. Η μόδα έχει πολλά πρόσωπα και πολλές επιλογές σε αυτήν την δεκαετία και η μοναδικότητα και απλότητα χαρακτηρίζουν το στυλ του καθενός. Έτσι δεν υπάρχουν συγκεκριμένα ρούχα, τα οποία φοριούνται σε αυτήν την δεκαετία. Παρ' όλα αυτά διάσημες σταρ του εξωτερικού κάνουν μόδα αντικείμενα και ρούχα που φορούν χωρίς να είναι διαχρονικά, καθώς αλλάζουν πολύ γρήγορα. Επιπλέον, θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα gadget της τεχνολογίας είναι τα καινούργια αξεσουάρ. Το μακιγιάζ έχει επιρροές από πολλές δεκαετίες, ενώ κάθε γυναίκα προσαρμόζει το make-up της σύμφωνα με τις δικιές της ανάγκες. Όλα τα στυλ μαλλιών είναι στην μόδα.

Οι σχεδιαστές της δεκαετίας είναι οι: JOHN GALLIANO, PRADA, MOLINARI, GUCCI, D&G, MARTIN MARGIELA, ALBER ELBAZ, HELMUT LANG, RAF SIMONS, MARTINE SITBON, BERNHARD WILHELM, ANN DEMEULEMEESTER, NICOLAS GHESQUIERE, JILSANDER, JUNYA WATANABE, ALEXANDER MCQUEEN, STELLA MCCARTNEY, TOMFORD, MARC JACOBS, MICHAEL KORS, ΣΟΦΙΑ ΚΟΚΟΣΑΛΑΚΗ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ, DEUXHOMMES, HARIS & ANGELOS.

4.2 Ο Κινηματογράφος & ΜΟΔΑ

Πως ο κινηματογράφος επηρεάζει την μόδα; Ο κόσμος πάντα από πολύ παλιά συνήθιζε να πηγαίνει στον κινηματογράφο. Εφόσον έβλεπε τα κουστούμια των ηθοποιών λογικό ήταν να ήθελε να τα φορέσει. Γι αυτό ότι έβγαινε στη μεγάλη οθόνη, αμέσως μετά γινόταν μόδα...!

Fashion goes to the Movies

1960 : Ποτέ την Κυριακή

Σύμφωνα με την ενδυματολόγο της ταινίας, Ντένη Βαχλιώτη, λίγες μέρες μετά την επιτυχημένη πρεμιέρα του φιλμ στο φεστιβάλ Καννών, είδε να πωλείται στα καταστήματα το αμάνικο, ριγέ μπλουζάκι της ηρωίδας.

Στην πορεία, έγιναν μόδα βέβαια, τόσο το μαύρο ανοιχτό φόρεμα, όσο και το άσπρο αμάνικο μπλουζάκι.

Όμως 7 χρόνια μετά και όταν ανέβηκε η ταινία στο Broadway, η Μελίνα φόρεσε αυτό το μπλουζάκι για την αφίσα της παράστασης.

Η πιο διάσημη ελληνική ταινία στο εξωτερικό- περισσότερο απ' ό,τι στην χώρα μας- απέδειξε ότι ήταν κάτι πιο πάνω από ένα t-shirt, αν και ότι να έκανε ή να φόραγε η Μελίνα, πάντα είχε μια θέση στην αιωνιότητα

1961: *Breakfast at Tiffany's*

Ότι και αν φόραγε η Audrey Hepburn στα φιλμ της, γινόταν μόδα.

Όμως εδώ το μαύρο φόρεμα, έγινε συνώνυμο με την κοκτέιλ-στυλιστική έκρηξη των '60ς, πριν έρθουν οι χίπις και οι καμπάνες.

Το φόρεμα κοπιάρεστε εδώ και μισό αιώνα, αν και το πρωτότυπο πουλήθηκε πρόσφατα σε δημοπρασία, έναντι 950000 δολαρίων.

1965: *Darling* και *The Knack ...and How to Get It*

Κακά τα ψέματα, μέχρι τα μέσα των '60ς, οι Βρετανοί είχαν παράδοση στην ναυτιλία, την μουσική, το θέατρο, όχι όμως την μόδα.

Τότε ήταν, που η Mary Quant θα τολμήσει να ανεβάσει πολύ ψηλά, την μίνι φούστα.

Τόσο ψηλά, που οι πουριτανοί θα κοκκινίσουν και οι Έλληνες δικτάτορες θα πάρουν μέτρο και μεζούρα για να κυνηγούν τις φλογερές Ελληνοπούλες (όμοιες με Σουλιωτοπούλες), που θα το τολμήσουν.

Για την διάδοση της πάντως, πολλά οφείλονται στις δυο παραπάνω ταινίες –ορόσημα του free cinema και βέβαια, στην πρωταγωνίστρια του “Darling“, Julie Christie, που θα φτάσει να ανέβει σε απονομές, φορώντας –τι άλλο- μια μίνι φούστα!

Από τότε, η αγγλική μόδα μπήκε στο χάρτη...

1973 : *The way we were*

Μέσα στα απομεινάρια των hippies και την θολούρα των '70ς, ο κόσμος συρρέει στις αίθουσες να δει το “The way were“.

Φεύγοντας έχουν πρησμένα μάτια από το δάκρυ, ενώ οι πιο ταλαντούχες έχουν φροντίσει να σκιτσάρουν κάποια από τα φορέματα, που φόραγε η Barbra Streisand, στην ταινία.

1974 : *Foxy Brown*

Όπως ο κόσμος δεν είναι μόνο η γειτονιά μας, έτσι και οι κάτοικοι του δεν είναι μόνο λευκής αποχρώσεως. Και αν μέχρι τα 60ς, οι μαύρες πρωταγωνίστριες ντυνόntonουσαν με pop ρουχαλάκια, χρειάστηκε η Pam Grier να τολμήσει, να βάλει κάτι πιο τολμηρό, να διαχωρίσει την θέση της και να γίνει μόδα στην Αμερική, καθώς η Ευρώπη δεν είχε πολλές επαφές με την μαύρη κουλτούρα. Τότε, γιατί τις τελευταίες δυο δεκαετίες, οι λευκοί “κλέβουν” ασύστολα από τους μαύρους;

1978 : *Grease*

Ο δρόμος, που άνοιξε από το “American graffiti”, γνώριζε την εμπορική αποθέωση, 5 χρόνια μετά με το “Grease”.

Ή αλλιώς, πως στα '70ς, κάποιοι λοξοκοίταζαν στα αγνά '50ς, αρχές '60ς.

Πως μεταφράζεται αυτό;

Καλτσάκια, χρωματιστά μπλουζάκια, φουστανάκια και η Olivia Newton John να γνωρίζει στις νεότερες γενιές, ποια ήταν η “Sandra Dee”, η αγαπημένη παρθένα των Αμερικανών, στα τέλη των '50ς.

1983 : *Flashdance*

Οι φτωχογειτονιές παίρνουν φωτιές και οι γκέτες, τα κορμάκια και τα t-shirt μετακομίζουν στα σαλόνια των ντεφιλέ.

Η ταινία –ορόσημο των teen '80s παραμένει αξέχαστη, όχι για την αξία της, ούτε για την πρωταγωνίστρια της (Jennifer Beals), αλλά για την street fashion παρακαταθήκη της.

1985 : *Desperately seeking Susan*

Ο “γάμος” της Madonna με την δημοσιότητα, ξεκίνησε με το MTV και συνεχίστηκε με αυτό το φιλμ.

Super ταινία, που όμως χωρίς την Madonna, θα ήταν μια απλά καλή ταινία.

Απομεινάρια των punk (στην πιο pop εκδοχή τους), στρας, πολύ χρώμα, πολλά καρφιά (τρουκς, τα λέμε σήμερα) και όλα αυτά, που έκαναν τα '80ς μοναδική λατρεία.

1992 : *Batman returns*

Ο Batman ήταν ο ήρωας, ...η Catwoman έγινε το fashion icon!
Κοινώς βινύλιο, δέρμα, μάσκες γίνονται το σωστό dress code ,
όχι για βόλτες αλλά για ...πιο kinky ιδιωτικές στιγμές.

2001: *Lara Croft* – 2003: *Kill Bill*

Μίλησε κανείς για ασθενές φύλο;

Οι δυο ηρωίδες, απέδειξαν στον αντρικό πληθυσμό, πως η δύναμη δεν είναι πια αντρικό προνόμιο.

Στολές και αθλητικά "tiger" παπούτσια ,
μπορεί να κάνουν εκ πρώτης όψεως την
θηλυκότητα να φαντάζει απύουσα, ...αλλά
ποιος τολμάει να τους το πει;

2010 : *Sex and the city 2*

Οι τηλεοπτικές ηρωίδες ατύχησαν στην 2η κινηματογραφική μεταφορά, όμως τουλάχιστον πήγαν στο Abu Dhabi και γύρισαν με υπέρβαρο στις βαλίτσες.

Τελευταία αναλαμπή και τα Manolo Blahnik παπούτσια, τα οποία περιμένουν υπομονετικά να τελειώσει η οικονομική κρίση, για να ξαναβγούν στην κυκλοφορία...

4.3 Επιρροές Σχεδιαστών Μόδας

Πριν την δημιουργία του ενδύματος, το ρούχο πρώτα σχεδιάζεται. Αυτή είναι και η δουλειά του σχεδιαστή μόδας. Αλλά από πού εμπνέεται ένας σχεδιαστής ρούχων; Στις μέρες μας πλέον δεν υπάρχουν πολλά πρωτότυπα σχέδια όπως υπήρχαν στις άλλες δεκαετίες. Γι' αυτό και οι σχεδιαστές μόδας αντλούν τις επιρροές τους από παντού!

Αυτές μπορεί να προέρχονται από τον 18^ο αιώνα, τις δεκαετίες του '40, '60, '70, '80, την τέχνη, την κουλτούρα, τις διάφορες φυλές, την φύση, ακόμη και από τον

στρατό. Πολλοί σπουδαίοι σχεδιαστές έχουν παρουσιάσει στις collection τους πολλές από τις παραπάνω δεκαετίες.

Όπως είναι οι παρακάτω:

Οίκος Chanel

Η εξεζητημένη άποψη του Karl Lagerfeld για τον οίκοChanel, σε παγερούς καιρούς, ήθελε σαν κυρίαρχο υλικό τη γούνα, σε μία συλλογή, η οποία θύμιζε περισσότερο collection couture (υψηλής ραπτικής), παρά ready to wear(έτοιμων ενδυμάτων). Έτσι, λεπτές λωρίδες γούνας υφάνθηκαν μέσα στα εξαιρετικά τουϊντ και πολύ φαρδιές φάσες αποτελούσαν τα τελειώματα των δερμάτινων τζάκετ...

Το extravagant highlight ήταν τα γούνινα παντελόνια και τα “igloo-shaped” πανωφόρια (σε σχήμα πού μοιάζει στα ιγκλού, τις ημισφαιρικές κατοικίες των Εσκιμώων) με ιδιαίτερα σύνολα από ολομέταξο τούλι, στο οποίο είχαν πλέξει λεπτές κορδέλες, έτσι ώστε το τελικό αποτέλεσμα να θυμίζει το περίφημο μπουκλέ τουϊντ της Chanel.

Dior

Dior δια χειρός Galliano, ο οποίος είναι καλλιτεχνικός διευθυντής του οίκου από το 1997, με τεράστια επιτυχία.

Η θεματική του show δανειζόταν πολλά στοιχεία από την ενδυματολογία των αριστοκρατικών ιππικών ομίλων και θα μπορούσε κάποιος να το θεωρήσει ως μια συνέχεια της εκπληκτικής επίδειξης της Couture του οίκου.

Ο Galliano επανέρχεται στις αγαπημένες του σχεδιαστικές φόρμες, πού είναι οι ρεντιγκότες του 18^{ου} αιώνα, τα hacking τζάκετ και τα παντελόνια ιππασίας (jodhpurs), τις οποίες επανεξετάζει με μία απολύτως σύγχρονη ματιά.

Ακόμη εμπλουτίζει την συλλογή με μικρά, άκρως θηλυκά ολομέταξα φορέματα και δίνει όπως πάντα ιδιαίτερη έμφαση στο styling, που είναι για μία ακόμη φορά εντυπωσιακό.

Έτσι, τα καπέλα έχουν την τιμητική τους, σε μία πλούσια γκάμα, από τα baker boy caps (είδος τραγιάσκας) έως τα mellow, τα bonjour (καθημερινά ανδρικά καπέλα του προηγούμενου αιώνα) και τα πλατύγυρα ημίψηλα.

Dolce & Gabbana

Αυτό το show των Dolce & Gabbana ήταν φορτισμένο συναισθηματικά, αφού αναζητούσε πίσω στα χρόνια, την αρχή της επιτυχημένης πορείας του σχεδιαστικού διδύμου.

Έδειξαν λοιπόν καλοραμμένα σακάκια και τούντ ταγιέρ, sexy φορέματα, δαντέλες και lingerie.

Το πρότυπο θηλυκότητας, πού εξακολουθεί να τους εμπνέει, είναι η έντονη γυναίκα της Σικελίας, πού μοιάζει να ξεπήδησε από τις ταινίες του Ιταλικού Νεορεαλισμού

Οι ρετρό ρομαντικές αναφορές τους είναι πολλές.

Τα φορέματα με τονισμένο μπούστο, πού ακολουθούν τις καμπύλες του σώματος, τα μεταξωτά παστέλ εσώρουχα και οι γόβες είναι μερικές από αυτές.

Dsquared²

Η πρόθεση των Dan και Dean Caten της Dsquared², ήταν να επεξεργαστούν την κλασσική κομψότητα, με μία sexy και σύγχρονη διάθεση.

Το αποτέλεσμα ήταν να δημιουργήσουν μία γυναίκα vamp (βαμπ / συντόμευση της λέξης vampire / τύπος μοιραίας γυναίκας σε ταινίες και βιβλία), η οποία έχει τα γυαλιστερά μαλλιά της κολλημένα πίσω. Για την συνέχεια, υπήρχαν δερμάτινες φούστες, motorcycle τζάκετ, θηλυκά φορέματα και κάποιες γούνες.

Givenchy

Έχοντας στο μυαλό του, τον κόσμο της Scuba (κατάδυσης) και τα χρώματα του Bauhaus (Μπαουχάους, καλλιτεχνικό και αρχιτεκτονικό κίνημα, που ξεπήδησε από την ομώνυμη σχολή του Βάλτερ Γκρόπιους και επέδρασε καταλυτικά στην εξέλιξη της σύγχρονης τέχνης, 1919–1933, Γερμανία), όπως δήλωσε ο ίδιος, ο Riccardo Tisci σχεδίασε για τον οίκο Givenchy μία collection, η οποία πειραματίζεται πάνω στην αισθητική των '90s, συνδυάζοντας την αιρετικά με το high-drama παριζιάνικο glamour.

Ο βασικός χρωματικός κώδικας του είναι το μαύρο, το κόκκινο και το μπεζ.

Τα υλικά του είναι μια πρωτότυπη αναρχική ποικιλία, η οποία ξεκινά από τα μάλλινα πλεκτά, για να συνεχίσει στα neoprene (νεοπρίν, υλικό για τις στολές του σκι και της κατάδυσης) και αφού περάσει από τα καμηλό και τις καμπαρτίνες, να καταλήξει στα βελούδα, τα σατέν και τα φτερά.

Giorgio Armani

Ο Giorgio Armani ήθελε το κοινό, που θα παρακολουθούσε την επίδειξη του, για να μπει στην αίθουσα, να περάσει πρώτα ανάμεσα από τα graffiti έργα του Νεοϋορκέζου καλλιτέχνη Richard Hambleton (street artist), που είχαν τον γενικό τίτλο: "Shadowman" ("Ανθρωπος της σκιάς").

Ακολουθώντας δε αυτήν την εξεζητημένη σκοτεινή αισθητική, έβαλε στα μοντέλα του ειδικά κατασκευασμένα bonnet (καπέλα που αγκαλιάζουν το κεφάλι), τα οποία σκίαζαν τα πρόσωπα τους.

Η παλέτα της συλλογής του περιείχε πολύ μαύρο, λευκό και γκρι, αλλά και έντονες δόσεις από ζωηρό κόκκινο.

Ο ίδιος, ο Armani περιγράφοντας αυτήν την κολεξιόν του, χρησιμοποίησε τον όρο: "The New Chic" ("Τοκαινούργιο σικ"), ενώ οι γραμμές του δημιουργούσαν σαφείς συνειρμούς με το υπερβολικό στυλ της Joan Crawford (ηθοποιός), από την δεκαετία του '40.

Roberto Cavalli

Σαράντα χρόνια πέρασαν από τότε, που ο **Roberto Cavalli** άνοιξε το πρώτο μαγαζί του με τα απλικαρισμένα τζιν, στο Saint - Tropez.

Αυτή την σεζόν, ξαναθυμήθηκε το glamorous boho (hippie chic), που ήταν από τους πρώτους, οι οποίοι το υποστήριζαν, πίσω στην δεκαετία του '70, το οποίο επανεξέτασε και δημιούργησε έτσι, μία εκπληκτική συλλογή.

Σε ολόκληρη την collection του υπήρχε η αίσθηση της ανανέωσης και αυτό σίγουρα οφειλόταν στην σύγχρονη εκλεπτυσμένη εκδοχή του, για την ανέμελη αισθητική των '70ς.

Τα ιδιαίτερα υλικά, που χρησιμοποίησε ήταν τα μπροκάρ και ντεβορέ (dénoré) υφάσματα, τα πατιναρισμένα δέρματα και οι δαντέλες, που έδιναν έναν αναγεννησιακό αέρα στο τελικό αποτέλεσμα. Εξάλλου όπως είναι γνωστό, ο Roberto Cavalli σε όλες τις δουλείες του χρησιμοποιεί vintage στοιχεία της Φλωρεντιανής κουλτούρας, απ' όπου είναι και η καταγωγή του.

Σαν συμπέρασμα θα λέγαμε ότι ο Roberto Cavalli υπήρξε για μία ακόμη φορά πιστός στις αρχές του, που τον θέλουν, όπως δηλώνει ο ίδιος, να φτιάχνει ρούχα για τις γυναίκες, που να αναδεικνύουν την ομορφιά τους και για τους άνδρες, οι οποίοι χρειάζονται μία ωραία παρουσία δίπλα τους, ώστε να νοιώσουν πλήρεις.

Miuccia Prada

Επιστροφή στην έντονη θηλυκότητα των πρώτων χρόνων της δεκαετίας του '60 επιχειρεί αυτή την σεζόν, η Miuccia Prada με μια συλλογή, που αγαπά και αναδεικνύει τις γυναικείες έντονοι κότσοι του '60, με Τα ρούχα ήταν σύμφωνα με εποχής, που ήθελαν τονισμένη τις φούστες σε γραμμή "Α". σύγχρονα, αλλάζοντας αισθητά Το μπεζ, το μπορντό, το μπλε που κυριαρχούσαν μαζί με το collection. Τα χαρακτηριστικά σκούρα εμπριμέ ήταν στην πρώτη γραμμή και τα αξεσουάρ υποστήριζαν την ρετρό εικόνα.

καμπύλες. Τα μαλλιά ήταν όγκο, που έδιναν ιδιαίτερο στυλ. τις θηλυκές γραμμές εκείνης της τη μέση, στημένο το στήθος και Τα υλικά τους όμως ήταν το τελικό αποτέλεσμα. και το πράσινο ήταν τα χρώματα μαύρο σε ολόκληρη την

Η Miuccia Prada τα χαρακτήρισε ως "κανονικά – κλασικά ρούχα" και συμπλήρωσε ότι με το συγκεκριμένο ενδυματολογικό στυλ είχε αρχίσει να πειραματίζεται από την δεκαετία του '90.

John Galliano

"a tribe of adventuring nomads" trekked "through a mountainous terrain, crossing imaginary borders in search of a new land."...(...μια φυλή περιπετειωδών νομάδων, σε ένα μακρύ ταξίδι ανάμεσα από ορεινές περιοχές, διασχίζοντας φανταστικά σύνορα, σε αναζήτηση μιας καινούργιας γης...).

Έτσι περιέγραφε ο John Galliano, την φυλή των ηλιοκαμένων μοντέλων με τις τεράστιες περούκες και τα παράξενα καπέλα, που εμφανίστηκαν μέσα από μία χιονοθύελλα ασημένιου glitter (γκλίτερ).

Η κορυφαία δεξιοτεχνία του, που είναι το να μπερδεύει διαφορετικές κουλτούρες και εποχές, δημιουργώντας μοναδικές εικόνες υψηλής αισθητικής, έκανε πάλι το θαύμα της...

Τα ασύμμετρα βραδινά, με λεπτομέρειες απόγυα (είδος γούνας με πολύ μακρύ τρίχωμα), τα οποία παρουσιάστηκαν πριν το μεγάλο finale, έκλεψαν στην κυριολεξία την παράσταση.

Burberry Prorsum

Το **military look** επιστρέφει. Και επεκτείνεται σε **war look!**

Η Collection της Burberry Prorsum με λεπτομέρεια στο τζάκετ, που παραπέμπει στις πρωτοπόρους ανιατορ των αρχών του αιώνα. Τα overcoats και τα parkas με μιλιταριστική διάθεση συμπλήρωναν την ευφύεστατη πρόταση του Christopher Bailey, σχεδιαστή του οίκου, πού ήθελε την σύγχρονη γυναίκα δυναμική και ταυτόχρονα sexy. Ένα ιδιαίτερο sex appeal ήταν διάχυτο σε ολόκληρη την επίδειξη, αφού όλα αυτά τα συνδύαζε με ντραπέ και δαντέλες.

Στρατιωτική Ένδυση και Μόδα (*Army Look*)

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στρατιωτική μόδα μια τάση, η οποία δεν είναι κάτι νέο, στην πραγματικότητα. Αλλά ενώ οι τάσεις της μόδας τείνουν να κάψει μέσα σε λίγα χρόνια, η στρατιωτική τάση δεν πάει πουθενά. Τα στρατιωτικά ενδύματα έχουν πάντα μια επιρροή στον κόσμο της μόδας.

Τα στρατιωτικά είδη ένδυσης έχουν επηρεάσει πολύ την μόδα κατά καιρούς. Οι σχεδιαστές είναι συχνά εμπνευσμένοι από τη στρατιωτική ένδυση, η οποία με τη σειρά της εξελίσσεται. Ο πόλεμος, οι αρχαίοι πολέμαρχοι και βασιλιάδες αποτελούν εμπνευση για πολλούς σχεδιαστές, οι οποίοι χρησιμοποιούν στοιχεία της παλαιάς

στρατιωτικής εποχής, με έναν μοντέρνο, φουτουριστικό τρόπο: λίγο πιο **wild**, λίγο πιο **σικ!** Military λεπτομέρειες στα πάντα, από τα παπούτσια (μπότες ή γόβες **Jean Paul Gaultier**, **Rag & Bone**) μέχρι τα jackets, τα παντελόνια, τα σορτς, ακόμη και τα φορέματα (**Marc Jacobs**, **Louis Vuitton**, **Chloe** κ.ά.). Οι masculine γραμμές, η ασυμμετρία και η σκληρή εμφάνιση σε όλο της το μεγαλείο! Το στρατιωτικό στιλ ήρθε και πάλι στις πασαρέλες, θυμίζοντάς μας πόσο διαχρονικό είναι.

Χαρακτηριστικό στοιχείο του army look εκτός από τα χρώματα, είναι το παντελόνι. Το γνωστό σε όλους παντελόνι είναι το ένδυμα, το οποίο καλύπτει το κάτω μέρος του σώματος, από τη μέση μέχρι τους αστράγαλους, τυλίγοντας και τα δύο πόδια ξεχωριστά. Η ιστορία του ανάγεται στον 6ο αιώνα π.Χ., όταν άνδρες αλλά και γυναίκες φυλών της Ευρασίας, όπως Πέρσες, Αρμένιοι και Σκύθιοι, αναφέρεται ότι το φορούν. Βέβαια αργότερα και μέχρι τα μέσα του 19ου αιώνα, το παντελόνι καθιερώνεται στη Δύση ως αποκλειστικά ανδρικό ένδυμα. Το καθαρά γυναικείο παντελόνι επικράτησε παρά τις κοινωνικές αντιδράσεις μόλις στα μέσα του 20ου αιώνα, αλλά έκτοτε παρέμεινε στη μόδα για πάντα. Το γυναικείο παντελόνι αποτελεί πλέον αναπόσπαστο κομμάτι της πρωινής και βραδινής γκαρνταρόμπας κάθε γυναίκας. Φοριέται συνήθως με ζώνες διαφόρων ειδών, όπως οι δερμάτινες ζώνες ή οι μεσατές ζώνες για πιο κομψές και επίσημες εμφανίσεις. Ένα γυναικείο παντελόνι μπορεί, επίσης, να συνδυαστεί με ελαστικές ζώνες για καλύτερο κράτημα και εφαρμογή ή με πλεκτές ζώνες, οι οποίες δίνουν την αίσθηση του κομψού και μοντέρνου. Το μήκος του παρουσιάζει διακυμάνσεις. Η παντελόνα και το κλασικό Jeans ή υφασμάτινο γυναικείο παντελόνι καλύπτουν ολόκληρο το πόδι, ενώ το κάπρι φτάνει στα 3/4 του ποδιού. Με μπλούζα,

πουκάμισο ή ένα απλό T-Shirt, το γυναικείο παντελόνι αποτελεί μια επιλογή "παντός καιρού" για κάθε γυναίκα.

Τα παντελόνια ελευθερώνουν την γυναίκα Η Coco Chanel ήταν η πρώτη σχεδιάστρια που λάνσαρε αλλά και φόρεσε παντελόνια, σε μια εποχή που η μοναδική εναλλακτική των γυναικών ήταν οι κορσέδες και οι μακριές φούστες. Το θάρρος της Chanel να λανσάρει γυναικεία παντελόνια κατακρίθηκε έντονα, σύντομα όμως όλες οι γυναίκες υιοθέτησαν τα παντελόνια σε τέτοιο βαθμό που σήμερα μας φαίνεται παράξενο το γεγονός ότι πρέπει να ευγνωμονούμε την Coco γιατί σ' αυτήν χρωστάμε την δυνατότητα να καθόμαστε και να κινούμαστε με άνεση. Αξίζει να συμπληρώσουμε ότι τα φαρδιά βραδινά παντελόνια που η Μαρλέν Ντίντριχ έκανε διάσημα φέρουν την υπογραφή της Chanel.

Το 1995, στρατιωτικά είδη ένδυσης όπως εσώρουχα καμουφλάζ έγιναν δημοφιλής και στη συνέχεια τα παντελόνια που διαθέτουν πλαϊνές τσέπες έγιναν τεράστια επιτυχία. Ολόκληρο το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν ντυμένο με κάποια μορφή στρατιωτικής ένδυσης μέχρι το τέλος του 1995. Σημαντικές σχεδιαστές όπως των John Galliano και Marc Jacobs, καθώς και οι ετικέτες μόδας Chanel, Tommy Hilfiger και Dolce Gabbana αγκάλιασαν όλες τις στρατιωτικές μορφές.

5.1.1 American Fashion & Hollywood

Στη δεκαετία του 1920 και του 1930 η αμερικανική μόδα άρχισε να εδραιώνεται και σύντομα απέκτησε παγκόσμια αναγνώριση. Το Χόλυγουντ έπαιξε σημαντικό ρόλο στον καθορισμό της έννοιας της γυναικείας γοητείας και αίγλης. Ένα παράδειγμα επιβολής ενός ανδρόγυνου στυλ ήταν το παντελόνι, που φόρεσαν πολύ τόσο η Μαρλέν Ντίντριχ, όσο και οι Γκρέτα Γκάρμπο και Κάθριν Χέμπορν.

Παράλληλα, οι γυναίκες άρχισαν να απαιτούν το ίδιο συναρπαστικά κόλπα ομορφιάς και προϊόντα όπως τα αστέρια της μεγάλης οθόνης, και έτσι οι σχεδιαστές έγιναν πλέον από μόνοι τους σημαντικοί σταρ. Η Elsa Schiaparelli παραδείγματος χάριν, σχεδίασε ρούχα για πάνω από 30 ταινίες με πολλά κοστούμια τα οποία φορέθηκαν από αστέρια του κινηματογράφου της εποχής. Αυτό που η Schiaparelli εισήγαγε, ήταν το "καλό ρούχο της εργατικής τάξης" στους «ευγενείς» κύκλους. Όσο

απλά κι αν ήταν, τα ρούχα της είχαν πάντα μια κομψότητα που έκανε τους πάντες να τα θαυμάζουν και να τα αντιγράφουν.

5.1.2 Οι Απαρχές του “casual wear” και του “army look”

Όσο περίεργο κι αν ακούγεται, ήταν ο Πρώτος Παγκόσμιος πόλεμος που έβαλε τα θεμέλια για το urban wear. Το 1918, στη Βρετανία, υπήρξε μια προσπάθεια να εισαχθεί το λεγόμενο «Εθνικό Πρότυπο Φορέματος». Επρόκειτο για ένα ένδυμα κοινής ωφέλειας με μεταλλικές πόρπες, αντί για θυλίκια και γαντζάκια, φτιαγμένο από μετάξι, προορισμένο για κάθε χρήση. Ένα φόρεμα που θα μπορούσε να φορεθεί για οποιαδήποτε περίπτωση, οποιαδήποτε ώρα της ημέρας ή ακόμη και το βράδυ. Αν και το φόρεμα αυτό δεν υπήρξε ποτέ δημοφιλές παγκοσμίως, υπογράμμισε μια γενικότερη τάση για μείωση της χρήσης του επίσημου ενδύματος. Κατά τη διάρκεια του πολέμου και οι άνδρες και οι γυναίκες άρχισαν να ντύνονται λιγότερο τυπικά από πριν και να φορούν τα ίδια ρούχα για διαφορετικούς σκοπούς. Οι άνδρες, για παράδειγμα, ξεκίνησαν να φορούν ένα κοστούμι σχεδιασμένο απλά για πολλές χρήσεις, αντί για διαφορετικά είδη κοστούμιών για το πρωί, το μεσημέρι και το βράδυ. Λόγω της πατριωτικής ατμόσφαιρας που ενθαρρύνθηκε από τον πόλεμο, έγινε της μόδας να φορούν όλοι ρούχα που έμοιαζαν στρατιωτικά. Τόσο οι γυναίκες όσο και οι άνδρες φορούσαν κομμάτια με στρατιωτικά τελειώματα, όπως τα σιρίτια και οι ζώνες με αγκράφες. Άλλα κομμάτια που έκλεψαν από το στρατιωτικό τρόπο ντυσίματος, ήταν για παράδειγμα οι καμπαρντίνες, οι οποίες σχεδιάστηκαν με τέτοιο τρόπο ώστε να έχουν πολλές ομοιότητες με τις στρατιωτικές στολές, π.χ. οι επωμίδες που αντικαταστάθηκαν από ιμάντες στους ώμους.

5.1.3 Στρατιωτικά ρούχα και τέχνη

Η σχέση μεταξύ των στρατιωτικών ειδών ένδυσης, της μόδας και της τέχνης ήταν πάντα έντονη. Όταν ξεκίνησε ο σχεδιασμός μοντέλων καμουφλάζ, ιδίως στη Γαλλία το 1914, χρησιμοποιηθήκαν μοτίβα καμουφλάζ και στη γυναικεία ένδυση. Οι πρώτοι καλλιτέχνες καμουφλάζ προήλθαν από το αφηρημένο εξπρεσιονιστικό σχολείο του Παρισιού και συμπεριλαμβανομένων των ζωγράφων και του θεάτρου καλλιτέχνες, όπως Forain, Villon, Despiau και Camoin.

5.1.4 Στρατιωτικά είδη ένδυσης, όπως ανατρεπτική δήλωση

Τα στρατιωτικά ενδύματα έγιναν δημοφιλής από τον πολιτικό κόσμο χάρη στη χρήση του καμουφλάζ – κυνηγών. Αλλά καθώς το κίνημα ειρήνης κέρδισε έδαφος στη δεκαετία του 1960, η στρατιωτική ενδυμασία άρχισε να υπονομεύετε ως μέσο έκφρασης. Η έννοια του καμουφλάζ ωστόσο έχει συναρπάσει τους καλλιτέχνες, ως μέσο εκφρασης.

5.1.5 ARMY STYLE – η καθιέρωση

Η έμπνευση ήταν του σχεδιαστή Helmut Lang: αυτός οικειοποιήθηκε τα αντικείμενα που προέρχονταν από τον στρατό, «απολύμανε» το μπουφάν πάρκα και το παντελόνι κάργκο με τις πολλές τσέπες και εισήγαγε τις μικροϊνες και το Tencel στο urban sportswear δανειζόμενος από τον εξοπλισμό του snowboard και της ορειβασίας. Βασικά στοιχεία του στυλ: υπερμεγέθη παντελόνια combat. Με τη σειρά της, η Gap που ιδρύθηκε το 1969, στο Σαν Φρανσίσκο παγκοσμιοποίησε την βαμβακερή μπλούζα με κουκούλα και το στρατιωτικό παντελόνι.

Δεδομένου ότι τα στρατιωτικά ενδύματα είναι τώρα μια δημοφιλής μόδα, μπορούν να τα απολαύσουν οι περισσότεροι. Τα ενδύματά αυτά μπορούν να έχουν την επιλογή της επίσημης ένδυσης ή μπορούν να φορεθούν άνετα. Αυτά τα ενδύματα μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως κοστούμι για ένα κοινωνικό γεγονός.

5.1.6 Βασικά Στοιχεία "army look"

Η στρατιωτική μόδα των γυναικών συνεχίζει παράλληλα με την στρατιωτική ανδρική μόδα, τάση οπου υπάρχουν διάφορα βασικά μοτίβα:

- **Πράσινο** είναι το χρώμα του στρατού, και στη συνέχεια το **μπλε** από το ναυτικό.
- Το **στρατιωτικό μπουφάν** και η **καπαρτίνα** είναι το βασικό κομμάτι για το φθινόπωρο.
- Αν το πράσινο είναι η τάση, τότε το **shearling** είναι το ύφασμα. Και αυτό λόγω του ότι είναι διπλής χρήσης ως διακοσμητικό στοιχείο για **μπότες (στρατιωτικές μπότες)** και το **παλτό**, για τον **γιακά**

6^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ηλεκτρονικά Συστήματα Σχεδίασης

6.1 Εισαγωγή

Όπως είναι φυσικό η τεχνολογία εξελίσσεται σε όλους τους κλάδους τις βιομηχανίας. Στις προηγούμενες δεκαετίες τα ενδύματα τα σχεδίαζαν στο χέρι πριν την παραγωγή τους, όπως συμβαίνει και τώρα, απλά η τεχνολογία έχει συμβάλλει έτσι ώστε ο σχεδιασμός με την βοήθεια υπολογιστή να γίνεται πιο εύκολα και γρήγορα.

Οι βιομηχανίες ενδυμάτων και κλωστοϋφαντουργικών υλικών πάντα αναζητούν νέες ιδέες για προώθηση και παρουσίαση. Προσπαθούν συνεχώς για γρηγορότερη απάντηση σε μία αγορά που έχει απαίτηση την καλύτερη επιλογή, την υψηλότερη ποιότητα και το καλύτερο στυλ. Στην οθόνη μπορούν να δημιουργηθούν δείγματα χωρίς να χρειάζονται τα προϊόντα κατασκευής. Ο σχεδιασμός του κάθε υφάσματος ενσωματώνει τα πλεονεκτήματα των ινών και ο σχεδιασμός του κάθε ενδύματος απαιτεί την κατανόηση των υφασμάτων που χρησιμοποιούνται για την δημιουργία του. Με την βοήθεια των σχεδιαστικών προγραμμάτων μπορούμε να δημιουργήσουμε πολλές παραλλαγές ρούχων γρήγορα και εύκολα.

6.1.1 Τι είναι το CorelDRAW;

Το CorelDRAW είναι ένα πλήρες πρόγραμμα γραφικών, σχεδιασμένο να ανταποκρίνεται σε όλες τις δημιουργικές ανάγκες. Το CorelDRAW, που έχει βασισθεί στην απόκριση από τους χρήστες και την έρευνα, έχει σχεδιασθεί ειδικά για να κάνει την δημιουργία εικόνων, σχεδίων και γραφικών πιο αποδοτική και ευχάριστη. Το CorelDRAW απλοποιεί την συνήθως περίπλοκη διαδικασία τη δημιουργίας, επεξεργασίας και επαναχρησιμοποίησης γραφικών. Μπορεί να κάνει διανυσματική σχεδίαση, διάταξη σελίδων, δημιουργία bitmap, τροποποίηση εικόνων, ζωγραφική και κίνηση, επίσης περιλαμβάνει επαγγελματικές γραμματοσειρές, σύμβολα, clipart και ήχο.

Το CorelDRAW είναι από καιρό το καλύτερο πρόγραμμα της αγοράς, γιατί παρέχει στους απλούς και στους επαγγελματίες χρήστες απλά, διαλογικά εργαλεία. Το CorelDRAW έχει επίσης ένα ευρύ πεδίο από νέες λειτουργίες και βελτιώσεις, που έχουν σχεδιαστεί να ελευθερώνουν το δημιουργικό μυαλό να εξερευνά τις ατελείωτες δυνατότητες που υπάρχουν.

Πειραματικό Μέρος

7.1 Στόχος

Κάθε οργανωμένη κλωστοϋφαντουργική επιχείρηση, ή αλλιώς οίκος μόδας, που ασχολείται με το χώρο της μόδας στην ένδυση διαθέτει δημιουργικό τμήμα. Κάθε σεζόν αυτό το τμήμα πέρα από τα υπόλοιπα καθήκοντα του, κύριο μέλημα έχει την παρουσίαση μιας collection. Η συλλογή αυτή αποτελείται από έναν αριθμό σχεδίων και δημιουργείται κάθε σεζόν (υπάρχουν επιχειρήσεις που δημιουργούν καινούργια collection κάθε χειμώνα και καλοκαίρι και άλλες κάθε φορά που αλλάζει η εποχή). Τα σχέδια αυτά ακολουθούν συγκεκριμένη γραμμή και έχουν δημιουργηθεί ύστερα από αρκετή μελέτη. Είναι πολύ σημαντικός ο σωστός σχεδιασμός γιατί σύμφωνα με αυτόν θα πορευτεί και τα αμέσως επόμενο τμήμα, το τμήμα παραγωγής.

Για να υπάρξουν πιο κερδοφόρες πωλήσεις θα πρέπει τα ρούχα που θα παραχθούν να είναι modάτα και ένα βήμα πιο μπροστά από τις τάσεις της εποχής. Να ανταποκρίνονται στις προσδοκίες του αγοραστικού κοινού στο οποίο απευθύνεται η επιχείρηση αλλά και συνάμα να είναι οικονομική και για την επιχείρηση και για τον αγοραστή. Σε όλα αυτά συμβάλλει ο σωστά προμελετημένος σχεδιασμός ενδυμάτων. Ο σχεδιασμός γινόταν και συνεχίζει να γίνεται και χειρονακτικά όμως στην πλειοψηφία τους οι επιχειρήσεις έχουν ενσωματώσει την ηλεκτρονική σχεδίαση μέσω υπολογιστή και ανάλογων λογισμικών προγραμμάτων όπως το CorelDraw, το Illustrator, το Designer, το Photoshop, το Lectra κ.α..

Η πειραματική διαδικασία αυτής της πτυχιακής εργασίας είναι η δημιουργία ενός τέτοιου βιβλίου συλλογής το οποίο να περιέχει σκίτσα μόδας συνοδευόμενα από τα τεχνικά σχέδια ρούχων καθώς και λεπτομέρειες αυτών, με χρήση του προγράμματος CorelDraw.

6.1.2 Χρήση των Συστημάτων σχεδίασης

Τα ηλεκτρονικά συστήματα σχεδίασης προσφέρουν φανερά εμπορικά πλεονεκτήματα σε όλες τις επιχειρήσεις ενδυμάτων και των αλυσίδων εφοδιασμού κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων. Μεγάλες και μικρές επιχειρήσεις θα μείνουν πίσω αν δεν αγκαλιάσουν τις ικανότητες που έχει η τεχνολογία, των υπολογιστών γενικότερα.

Όλοι οι σχεδιαστές των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων χρησιμοποιούν το CorelDRAW, όπως και άλλα σχεδιαστικά προγράμματα π.χ Illustrator, Photoshop, Designer κ.α.. Χρησιμοποιώντας τα αποφεύγουν τις χρονοβόρες διαδικασίες της χειρονακτικής σχεδίασης, κερδίζοντας αρκετό χρόνο. Επίσης, δίνεται η δυνατότητα στον σχεδιαστή να εφαρμόσει όποια αλλαγή θελήσει στο σκίτσο χωρίς να χρειαστεί ο επανασχεδιασμός του. Έτσι, με την βοήθεια αυτών των σχεδιαστικών προγραμμάτων δημιουργούνται άπυρα σχέδια και παραλλαγές για τον κόσμο της μόδας.

7.1.1 Διαδικασία

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι η εξής:

Αρχικά, υπήρξε η βασική ιδέα και ο προγραμματισμός για τα βήματα που θα οδηγούσαν στην επίτευξη του στόχου, δηλαδή, της δημιουργίας μιας σειράς σχεδίων ρούχων που να αποτελούν μια συλλογή συγκεκριμένης σεζόν.

Αποφασίστηκε να δημιουργηθεί collection που να απευθύνεται σε κοπέλες νεαρής ηλικίας (20χρονών) έως γυναίκες μεγαλύτερης ηλικίας (μεταξύ 40-50χρονών). Το μεγαλύτερο αγοραστικό κοινό αποτελούν οι γυναίκες και μάλιστα ανάμεσα σε αυτές τις ηλικίες.

Τα ρούχα θα έπρεπε να θεωρούνται της μόδας ώστε όποια το φοράει να αισθάνεται “in” αλλά ταυτόχρονα άνετα και ευκολοφόρετα. Ο στρατός έχει επηρεάσει κατά καιρούς πολλές φορές την μόδα αλλά και το αντίστροφο. Πάντα είναι μεγάλη «τροφή» για δημιουργία καθώς οι καθεαυτού στρατιωτικές στολές είναι ποικίλες από χώρα σε χώρα, με μεγάλη ιστορία και συνάμα διαθέτουν και πρακτικότητα. Έτσι, έμπνευση για αυτή τη γυναικεία συλλογή υπήρξαν οι στρατιωτικές στολές πιο συγκεκριμένα οι στρατιωτικές στολές παλαιών χρόνων, κυρίως του Ελλαδικού χώρου.

Η εποχή που επιλέχθηκε είναι ο χειμώνας. Ο στρατός διαθέτει λίγες καλοκαιρινές στολές και αυτές πάλι φοριούνται σπάνια. Συνήθως τα μεσοφύρια είναι καλοκαιρινά, ενώ τα πανοφύρια είναι χειμερινά με μακριά μανίκια.

Το χρωματολόγιο επιλέχθηκε με γνώμονα κυρίως τα χρώματα του στρατού σημερινού στρατού αλλά και με γνώμονα του ποσοστού των συνδυασμών τους μεταξύ των.

Επίσης, τα σχέδια των ρούχων επιτρέπουν πολλούς συνδυασμούς μεταξύ των. Είναι σημαντικό για τον αγοραστή να μπορεί να φορέσει ένα κομμάτι ρούχου αρκετές φορές χωρίς να το βαρεθεί αφού κάθε φορά μπορεί να κάνει έναν πρωτότυπο συνδυασμό με ένα άλλο διαφορετικό είδος ρούχου από τη συλλογή.

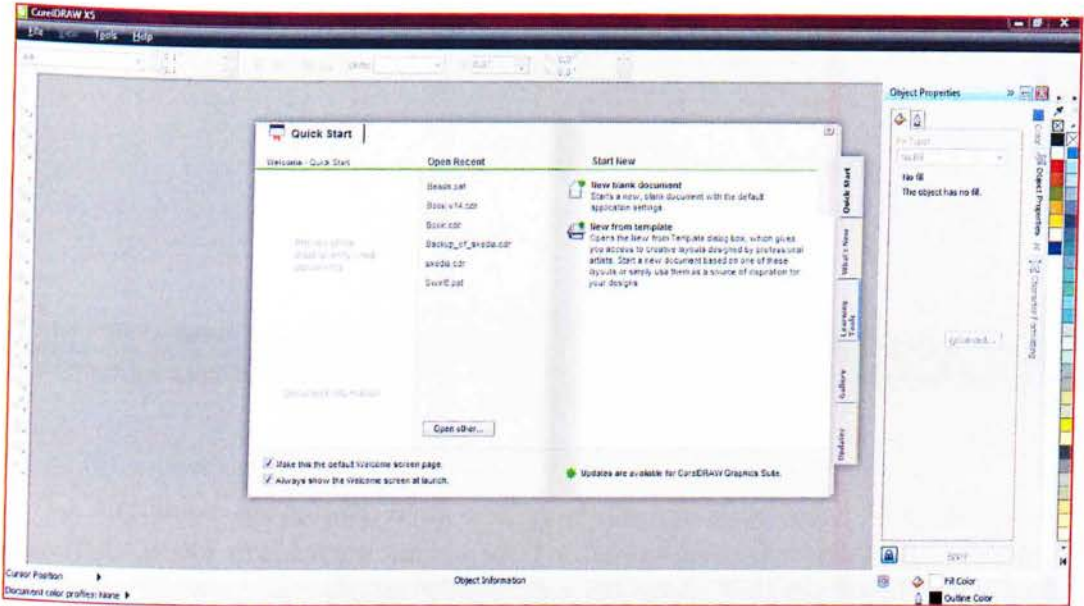
Συνοψίζοντας, η αρχική μελέτη αφοσιώθηκε στο τι πρόκειται να σχεδιάσουμε και σε ποιον απευθύνεται. Η συλλογή είναι γυναικεία για το χειμώνα του 2012-2013 και πηγή έμπνευσής της είναι οι στρατιωτικές στολές του παρελθόντος, κυρίως της Ελλάδας.

Τα σκίτσα έγιναν δια χειρός αλλά η τελική παρουσίασή των σε book όπως και τα τεχνικά σχέδια πραγματοποιήθηκαν σε ηλεκτρονικό υπολογιστή με τη βοήθεια του προγράμματος ηλεκτρονικής σχεδίασης “CorelDraw X5”. Είναι το πιο διαδεδομένο και δημοφιλές πρόγραμμα για αυτόν τον σκοπό και οι περισσότερες επιχειρήσεις μόδας το λειτουργούν και απαιτούν, προκειμένου να προσλάβουν έναν υπάλληλο στο

δημιουργικό τμήμα, αυτός να έχει άριστες γνώσεις πάνω στον χειρισμό του αλλά και πιστοποίηση γνώσεων εάν είναι εφικτό. Η έκδοση (5^η έκδοση) είναι η πιο πρόσφατη που υπάρχει μέχρι σήμερα.

7.2 Το περιβάλλον του CorelDRAW X5

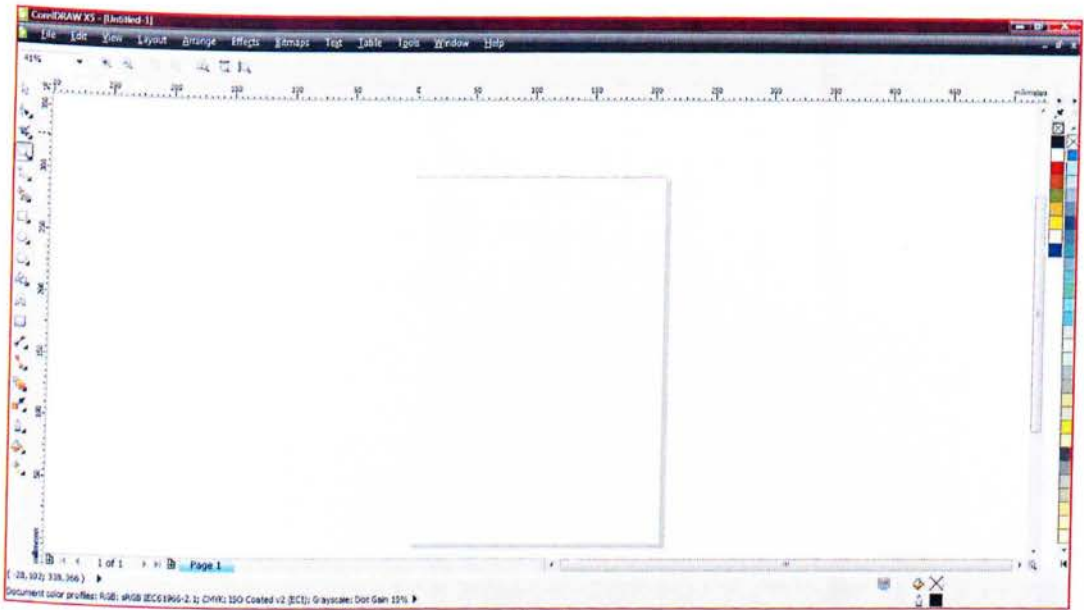
Εκκίνηση

Εικ.1

Ανοίγοντας το πρόγραμμα αυτόματα εμφανίζεται ένα παράθυρο ένα φιλικό παράθυρο, όπου μπορείτε να κάνετε τα πρώτα σας βήματα στο πρόγραμμα, όπως φαίνεται στην εικ.1. Έγινε επιλογή New blank document για να εμφανιστεί στην οθόνη κενή σελίδα A4.

Ανατομία παραθύρου

Εικ.2

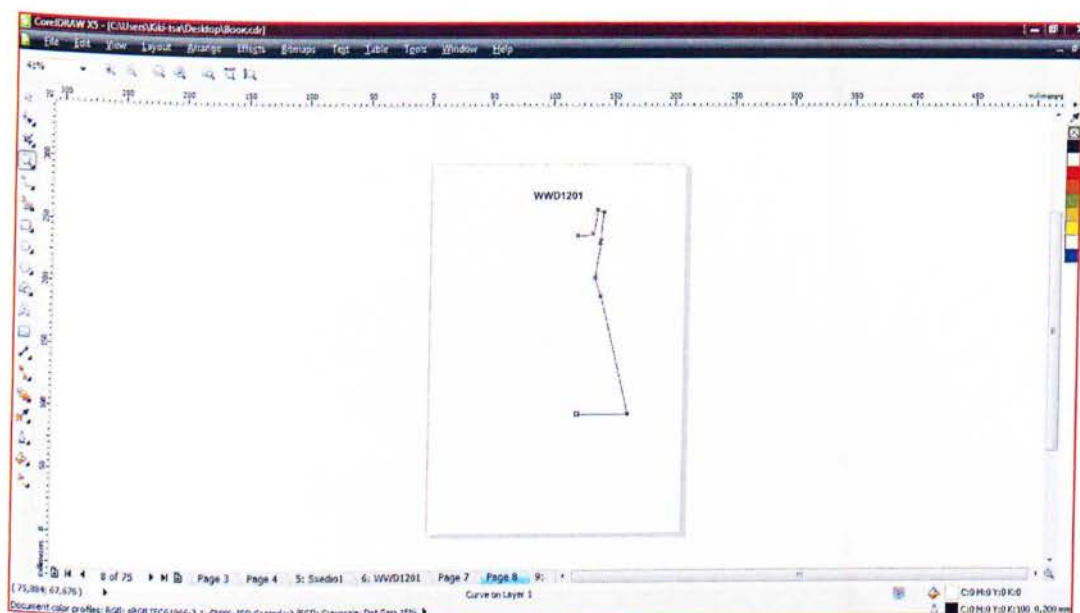
Το παράθυρο εφαρμογής είναι η περιοχή που βλέπετε όταν είναι ανοιχτό το CorelDRAW X5 ανεξάρτητα από το αν είναι ανοιχτά ένα ή περισσότερα παράθυρα εγγράφων. Σε αυτό το επίπεδο βλέπετε του βασικούς πόρους, ως μενού εντολών, γραμμές εργαλείων, το Toolbox (εργαλειοθήκη), τη γραμμή κατάστασης (Status bar) και την παλέτα χρωμάτων (Color pallette). Η εικόνα 2 δείχνει την ανατομία του παραθύρου εφαρμογής.

Όταν το παράθυρο εφαρμογής είναι ορατό και ένα έγγραφο είναι ανοιχτό, οι ρυθμίσεις που βλέπετε στις γραμμές εργαλείων αφορούν στο έγγραφο που είναι ανοιχτό εκείνη τη στιγμή.

7.2.1 Δημιουργία τεχνικού σχεδίου στο CorelDraw X5 ανά βήματα

Βήμα 1

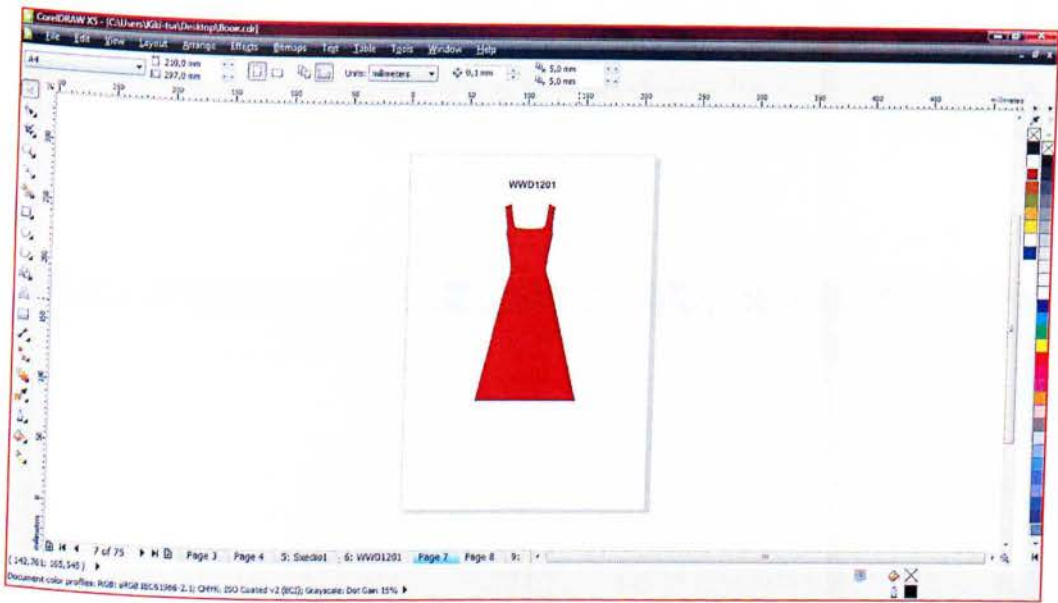
Το πρώτο βήμα είναι η δημιουργία του περιγράμματος του σχεδίου (στην περίπτωση αυτή είναι φόρεμα) μόνο για την μία πλευρά, όπως φαίνεται στην εικ.3. Ο σχεδιασμός γίνεται με όποιο εργαλείο σχεδιασμού εξυπηρετεί τον σχεδιαστή από την μπάρα εργαλείων στα αριστερά της οθόνης.

Εικ. 3

Βήμα 2

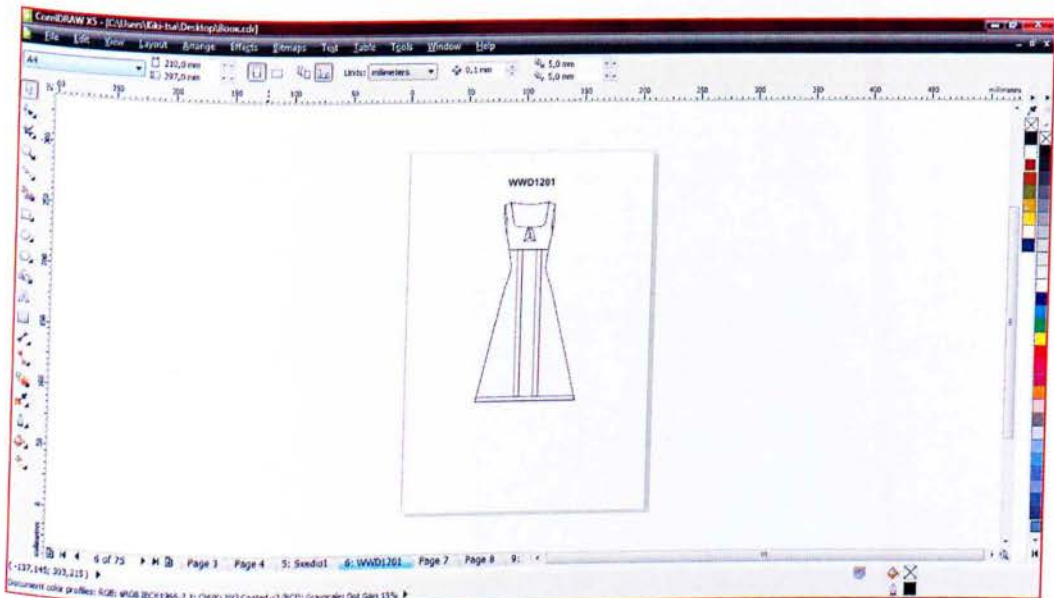
Στη συνέχεια μαρκάροντας το περίγραμμα που δημιουργήθηκε με Ctrl+C γίνεται αντιγραφή του επιλεγμένου αντικειμένου και με Ctrl+V η επικόλλησή του. Έπειτα πρέπει να αντικατοπτριστεί, να γίνει Mirror Horizontally. Ύστερα μαρκάροντας και τα δυο αντικείμενα και επιλέγοντας από την βασική γραμμή εντολών Arrange->Align and Distribute->Align Centers Horizontally ευθυγραμμίζονται οριζόντια. Έτσι τοποθετώντας τα το ποντίκι αντικριστά πολύ κοντά αυτόματα οι άκρες των γραμμών ενώνονται κι έτσι δημιουργείται ένα έτοιμο κλειστό σχήμα το οποίο μπορεί να γεμιστεί με χρώμα. Αν δεν γεμίζει με χρώμα σημαίνει ότι δεν τοποθετήθηκαν σωστά τα δυο αντικείμενα και δεν έκλεισαν οι άκρες τους. Τότε με το shape tool από την μπάρα εργαλείων μπορεί να γίνει επιλογή δυο σημείων πατώντας το πλήκτρο shift και να ενωθούν τα σημεία από την επιλογή στην βασική γραμμή Join two nodes ώστε η αρχή και το τέλος να ενωθούν και να δημιουργηθεί κλειστό σχήμα όπως στην εικ.4.

Εικ.4

Βήμα 3

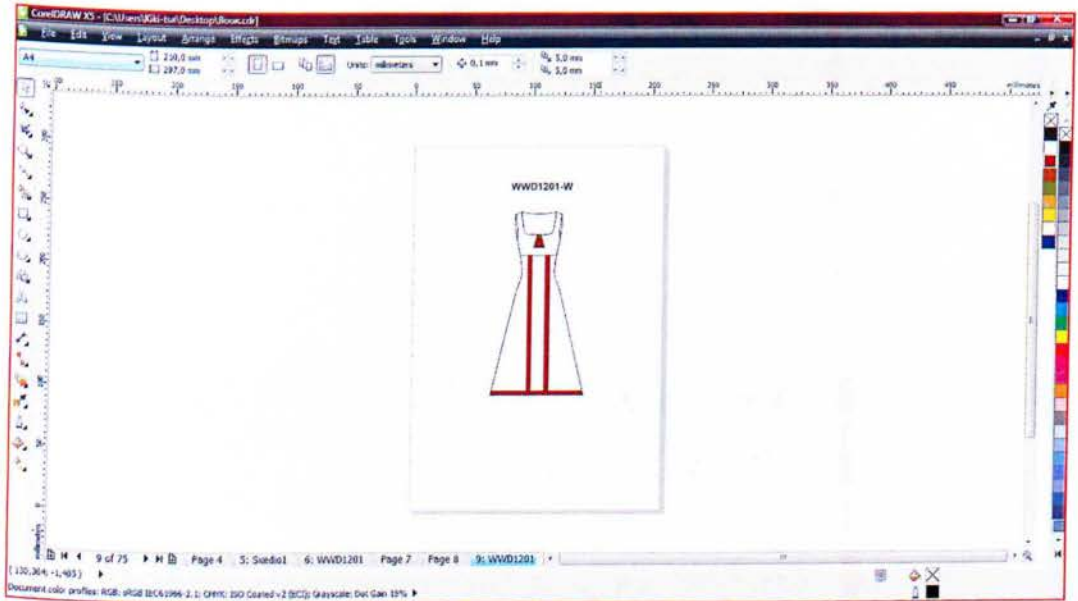
Το βήμα 2 επαναλαμβάνεται για όσα σχήματα χρειάζονται να τοποθετηθούν πάνω στο ρούχο. Ύστερα κάθε σχήμα τοποθετείται με επιλογή και κίνηση του δείκτη του ποντικιού πάνω στη σωστή θέση στο αρχικό σχήμα, δηλ. στο βασικό σχέδιο του ρούχου και έτσι δημιουργείται το τεχνικό σκίτσο εικ.5

Εικ.5

Βήμα 4

Τέταρτο βήμα και τελικό είναι να γεμιστεί με χρώμα κάθε σχήμα πάνω στο σκίτσο του ρούχου. Αυτό γίνεται επιλέγοντας το εργαλείο γεμίσματος στην μπάρα εργαλείων και του κατάλληλου χρώματος από την παλέτα της συλλογής και το τεχνικό σκίτσο είναι έτοιμο. Εικ.6

Εικ.6

7.1.4 Παρουσίαση Collection Woman Winter '12

Women's
Winter
Collection
2012

“GREEK ARMY”

Χρωματολόγιο

Κωδικαποίηση

Η κωδικοποίηση έγινε ως εξής:

- Τα δυο πρώτα γράμματα αναφέρουν το γένος και την εποχή για την οποία προορίζονται. Η συλλογή είναι γυναικεία χειμερινή, δηλ.:

WW	Woman Winter
----	--------------

- Ακολουθεί το είδος του ενδύματος, δηλ.:

B	BODY
CA	CAPRI
C	COAT
D	DRESS
J	JACKET
JU	JUMPER
S	SHIRT
T	TOP
TR	TROUSERS
U	UNIFORM
WC	WAIST COAT

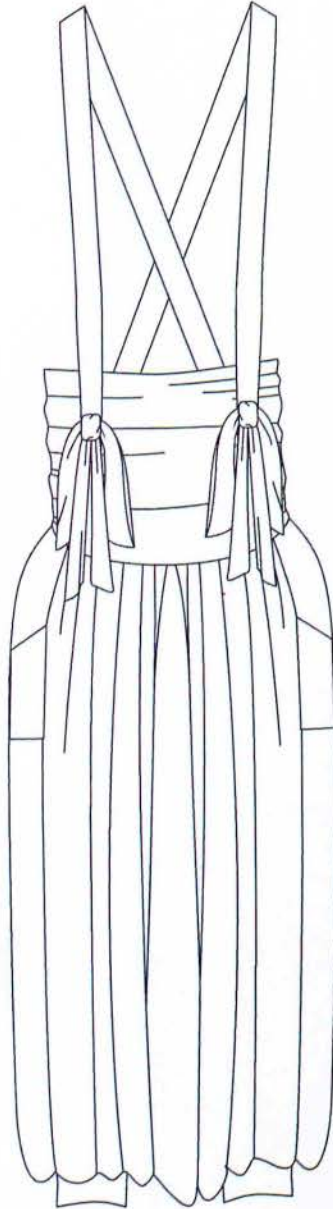
- Έπειτα, τα δυο τελευταία ψηφία του έτους της συλλογής:

12	2012
----	------

- Ο διψήφιος αριθμός που είναι ο αύξοντας αριθμός του ενδύματος
- Και τέλος μετά την παύλα δηλώνεται ο κωδικός του χρώματος:

	W	WHITE
	B	BLACK
	BE	BEZ
	R	RED
	T	TABA
	M	MUSTARD
	J	BLUE JEAN
	K	KHAKI

WWTR1203

**Βράκα σατέν με τιράντες.
Εμπνευσμένη από την κρητική φορεσιά 16ου αιώνα
(βενετσιάνικη μόδα μετά την απελευθέρωση της Κρήτης
από τους Σαρακηνούς)**

WWTR1203-J

WWTR1203-B

WWT1204

Ελαστικό πλεκτό τοπ

WWT1204-W

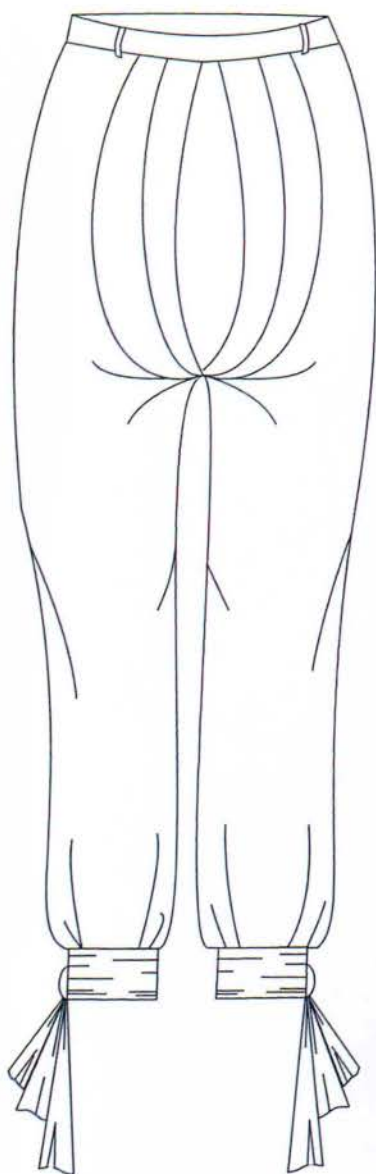

WWT1204-B

WWTR1204

**Βράκα σατέν με κορδέλα σατέν στα πατζάκια.
Εμπνευσμένη από την Ποντιακή φορεσιά (Σαλβαρίν: η
φαρδιά βράκα που έμοιαζε με τη νησιώτικη). Συνδιάζεται με
το γιλέκο WWWC1201
. Βγαίνει και σε τζην.**

WWTR1204-J

Blue Jean

Red

WWTR1204-B

Black

Red

WWS1201

**Πουκάμισο με δαντελένια λεπτομέρεια στον γιακά και σατέν
κορδέλα με φιόγκο στα μανίκια.**

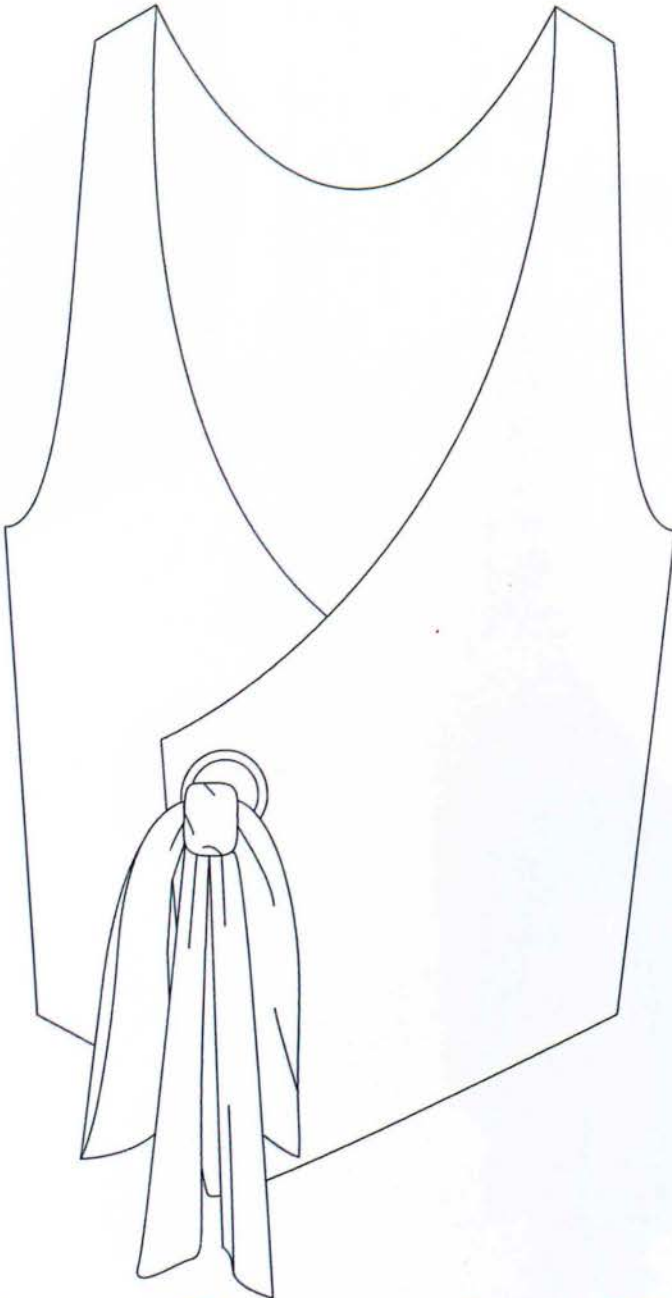
WWS1201-W

WWS1201-B

WWWC1201

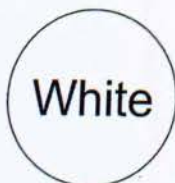

**Γιλέκο που δένει με σατέν κορδέλα.
Βγαίνει και σε τζην.
Στο εσωτερικό υπάρχει φόδρα σατέν.
Εμπνευσμένο από την ποντιακή φορεσιά.**

WWWC1201-J

WWWC1201-B

WWJU1205

**Πουλόβερ με κολαρίνα τζην εμπνευσμένη από ναύτη
σοβιετικού ναυτικού και ραμμένο φιόγκο μπροστά
αριστερά.**

Βγαίνει και σε σατέν.

WWJU1205-J

WWJU1205-B

WWTR1205-J

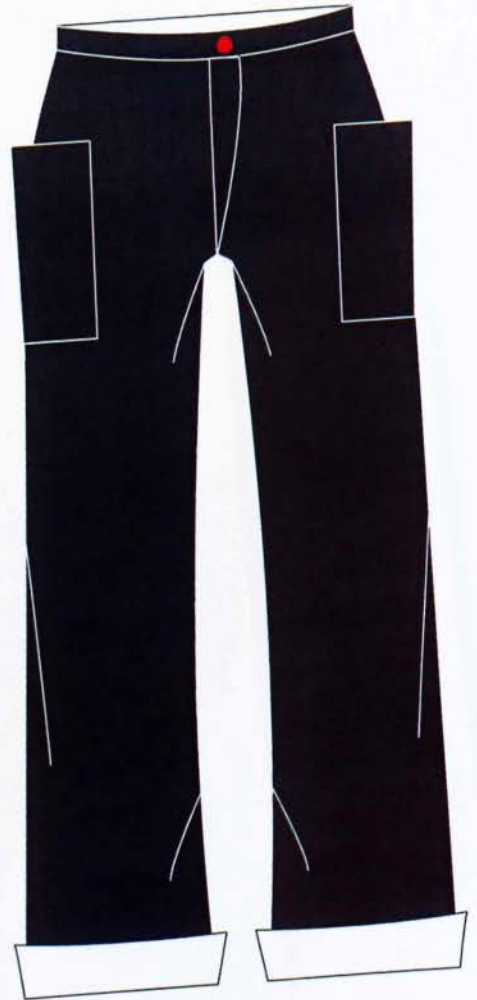

Blue Jean

White

Red

WWTR1205-B

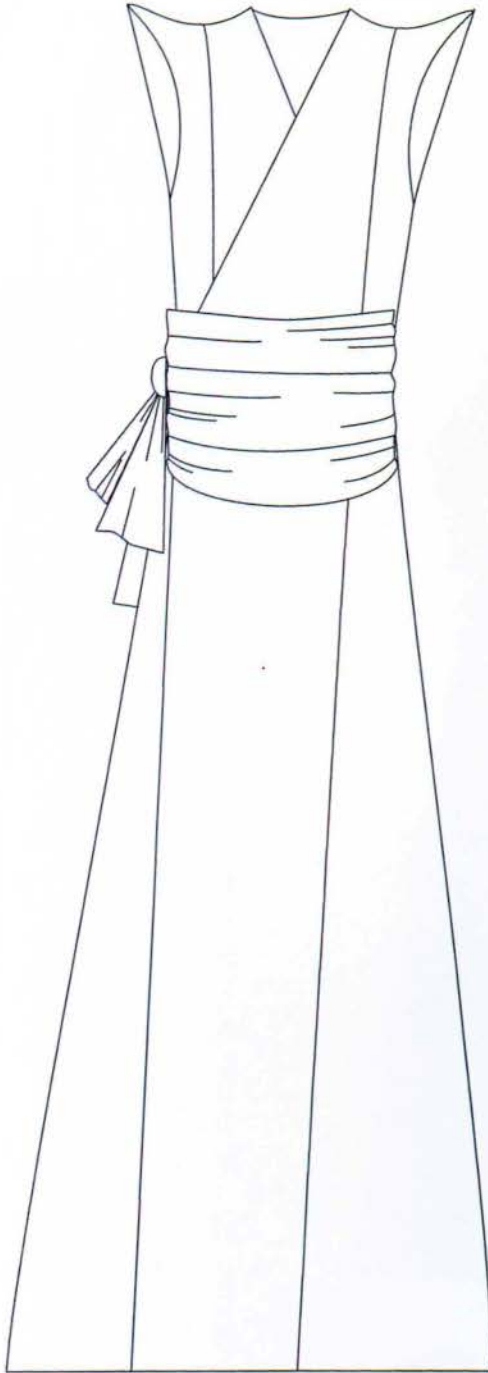
Black

White

Red

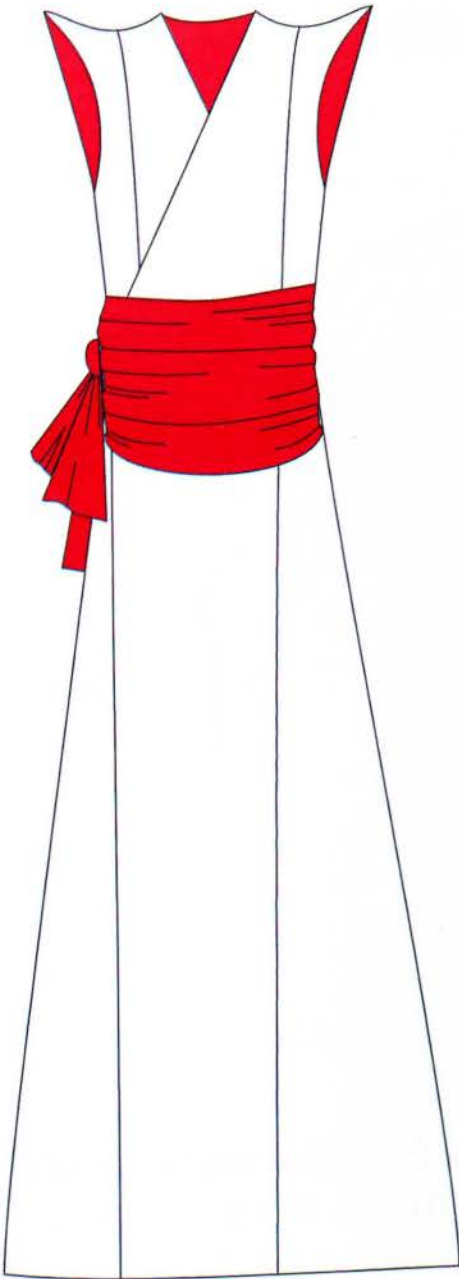
WWC1202

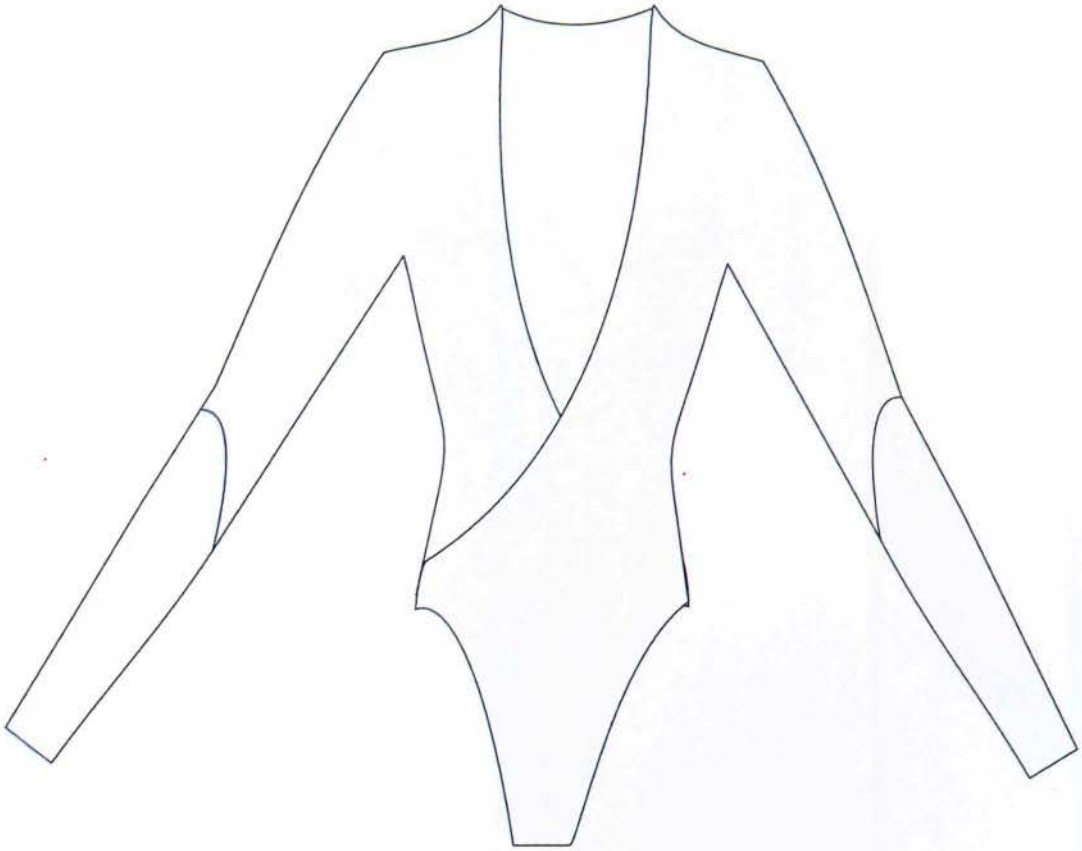
**Μάνικο παλτό μάλλινο με σατέν φόδρα εσωτερικά. Δένει με
φαρδιά σατέν κορδέλα γύρω από τη μέση.
Εμπνευσμένη από στολή Σαμουράι.**

WWC1202-W

WWC1202-B

WWB1201

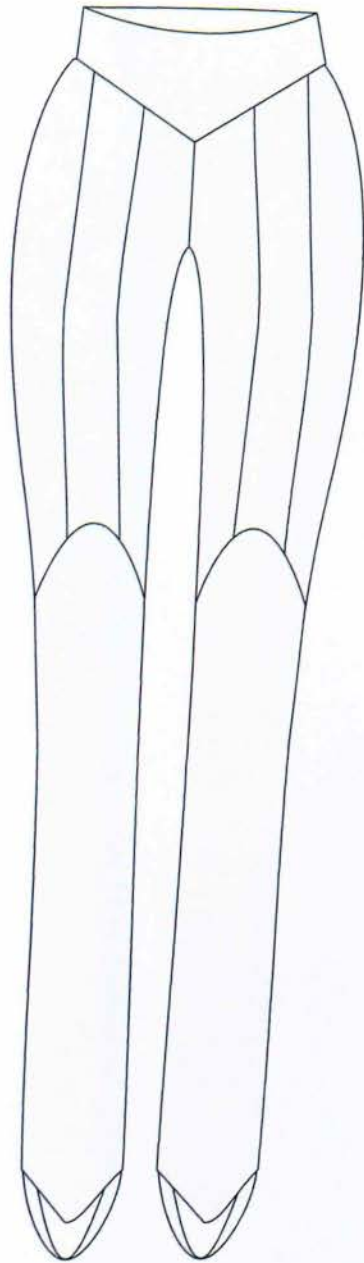
**Κορμάκι ελαστικό με δερμάτινες (μαλακό δέρμα από αρνί)
μανσέτες και λεπτή ελαστική δαντέλα στα μανίκια.**

WWB1201-B

Black

WWTR1206

**Κολάν με λουρίδα στον μοιρό από λεπτή ελαστική δαντέλα
και δέρμα στα από τα γόνατα ως τα μπατζάκια και στη ζώνη.**

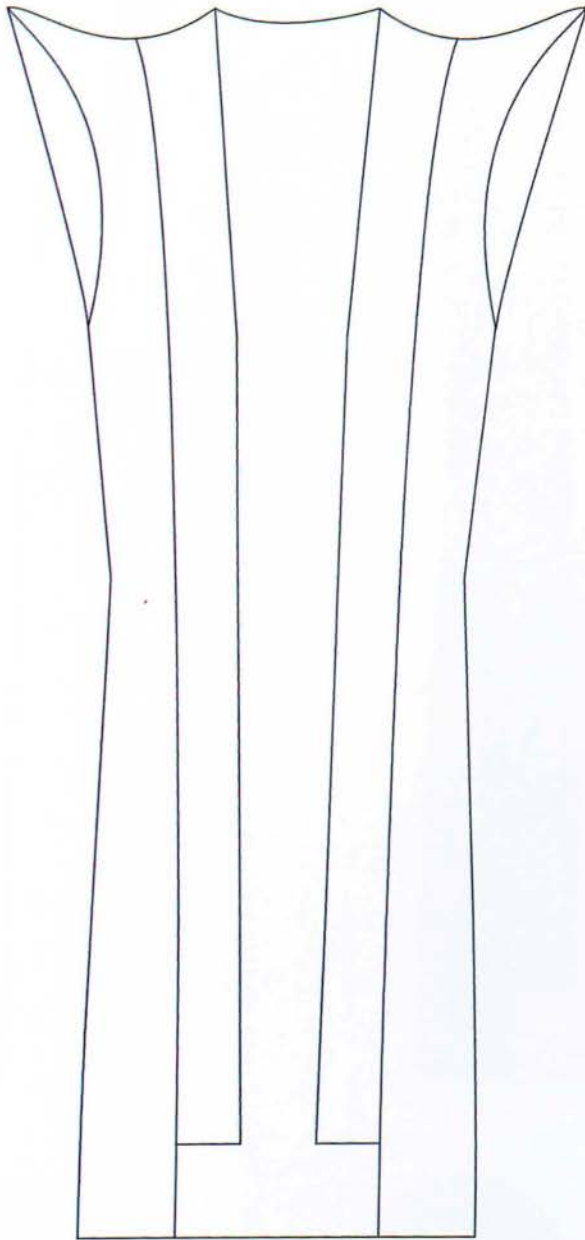
WWTR1206-B

Black

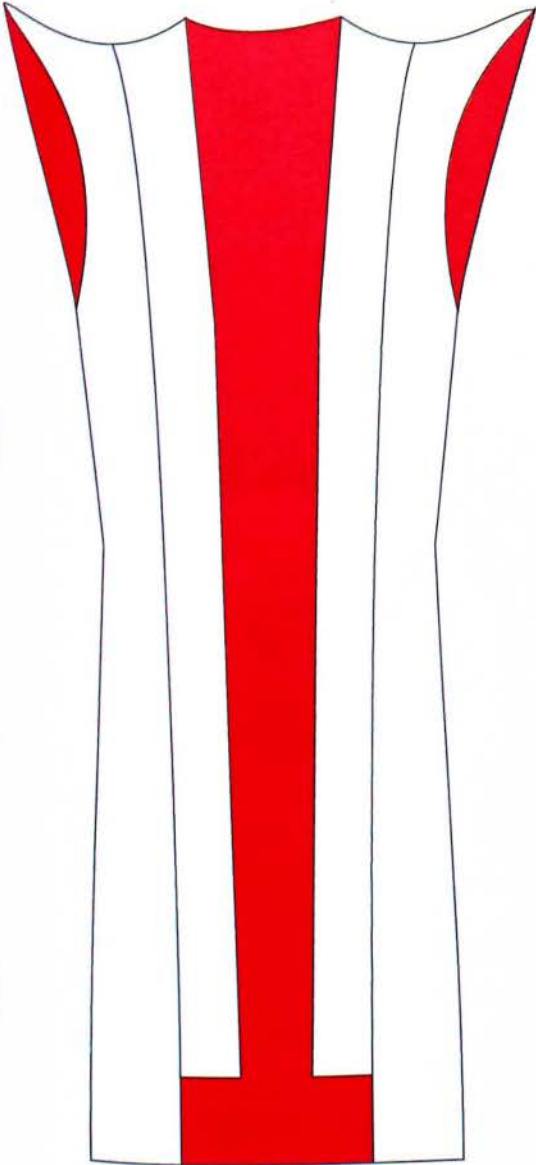
WWJ1204

**Πλεκτή ζακέτα με φερμουάρ και φαρδιά σατέν κορδέλα
στη μέση και σατέν φόδρα εσωτερικά.
Εμπνευσμένη αποτη στολή των Σαμουράι.**

WWJ1204-W

WWJ1204-B

WWB1202

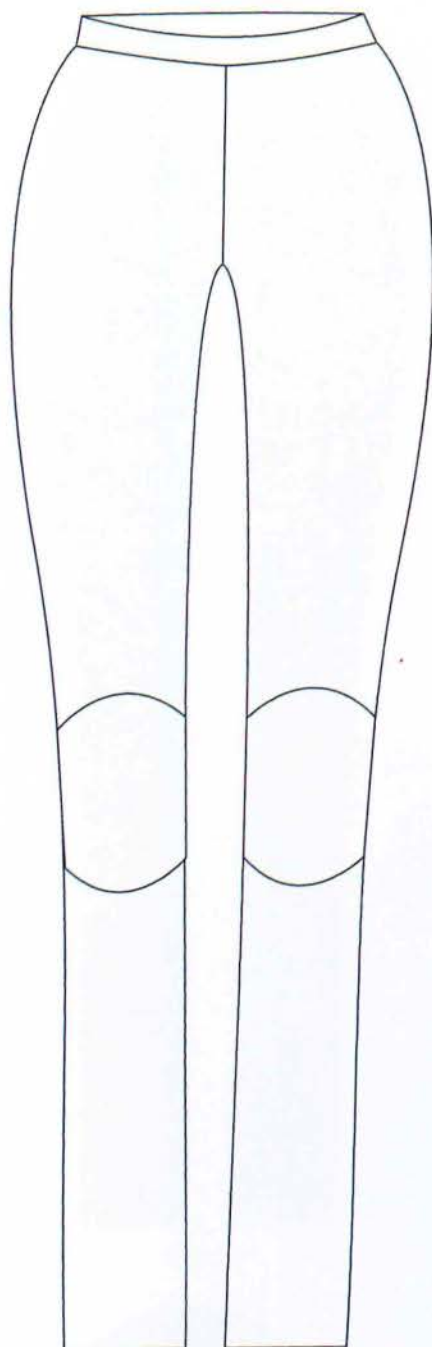

**Κορμάκι ελαστικό με δέρμα (μαλακό δέρμα από αρνί) στις
μανσέτες.**

WWB1202-B

WWTR1207

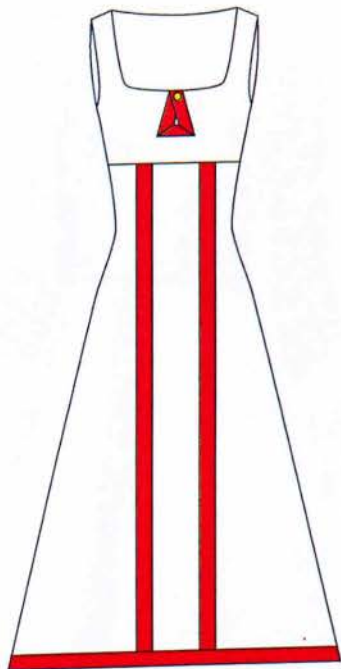

**Κολάν με δερμάτινες (μαλακό δέρμα από αρνί)
επιγονατίδες.**

WWTR1207-B

Ακολουθεί παράδειγμα:

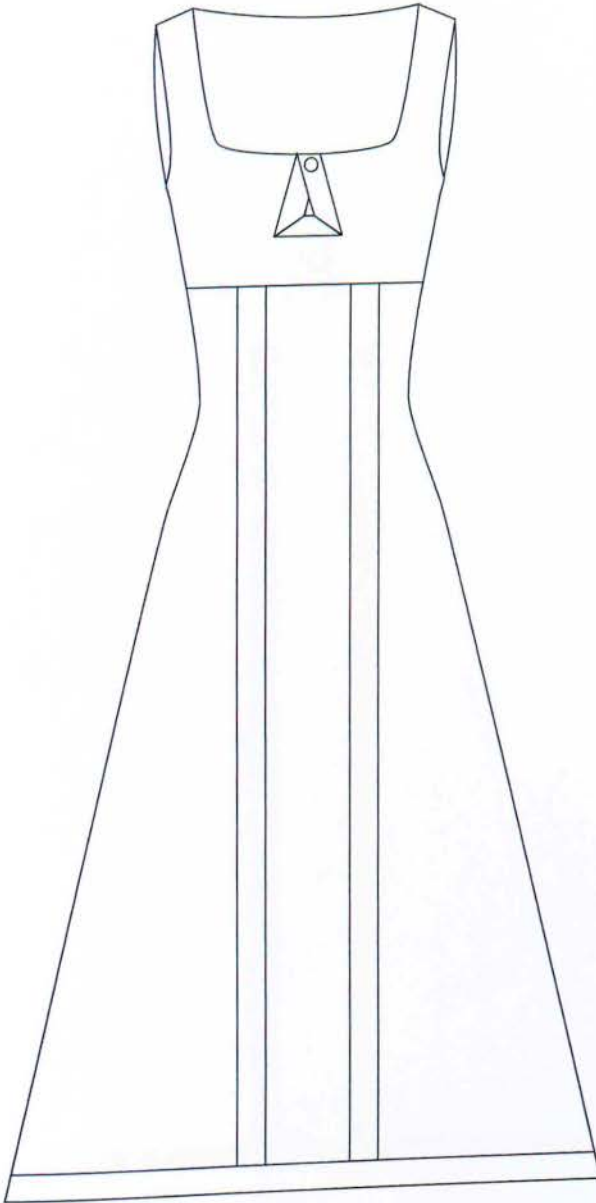

WWD1201-W

Woman Winter Dress 2012 01 - White
(Γυναικείο Χειμερινό Φόρεμα του 2012, σχέδιο 01 - Άσπρο)

WWD1201

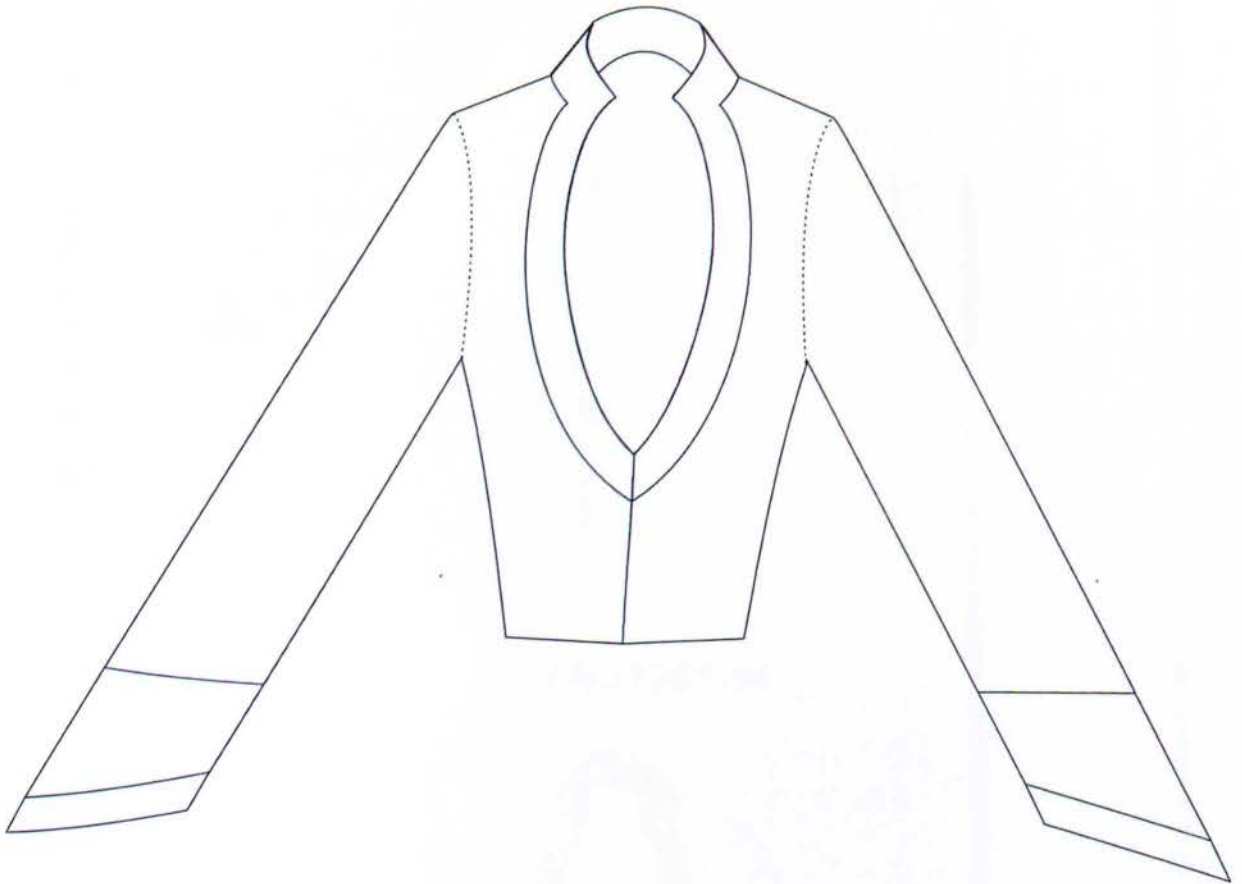
**Φόρεμα πλεκτό εμπνευσμένο από την φουστανέλα
του 17ου αιώνα.**

**Συνδιάζεται με την πλεκτή ζακέτα WWB1201 και με
φαρδιά υφασμάτινη ζώνη όπως στο ελεύθερο σκίτσο.**

WWD1201-W

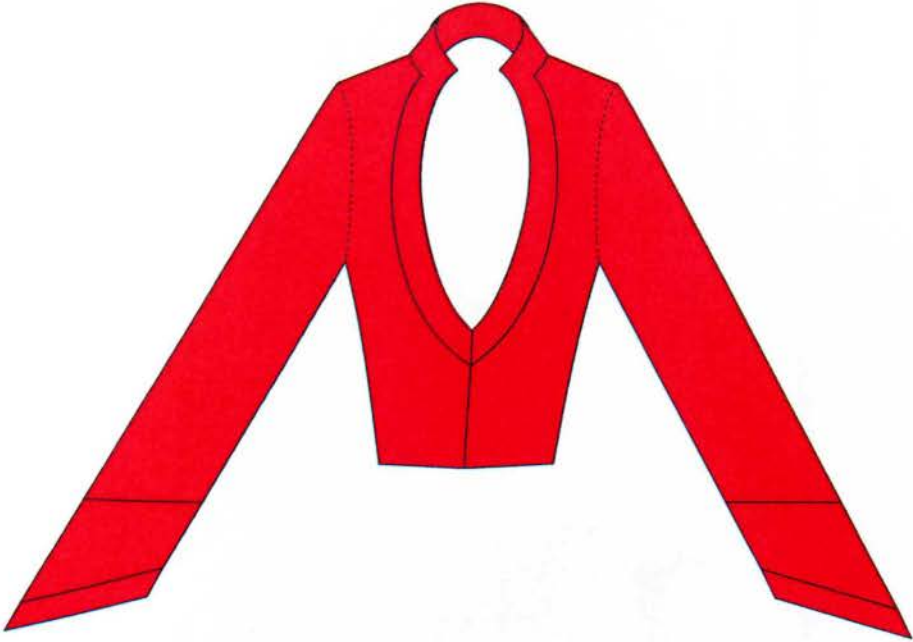

WWJ1201

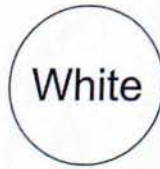

**Πλεκτή ζακέτα με λεπτομέρειες από δαντέλα στον
γιακά και στα στριφώματα των μανικιών. Στα
μανίκια υπάρχει διπλή επένδυση σε λευκό χρώμα.
Μπορεί να φορεθεί και με γυρισμένα τα μανίκια
προς τα πάνω.**

WWJ1201-R

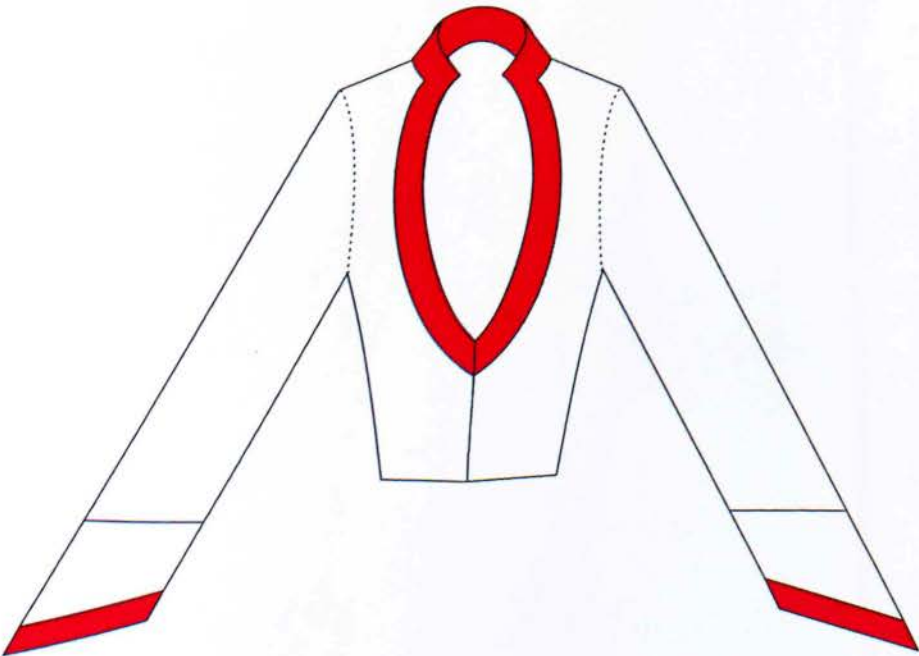

Red

White

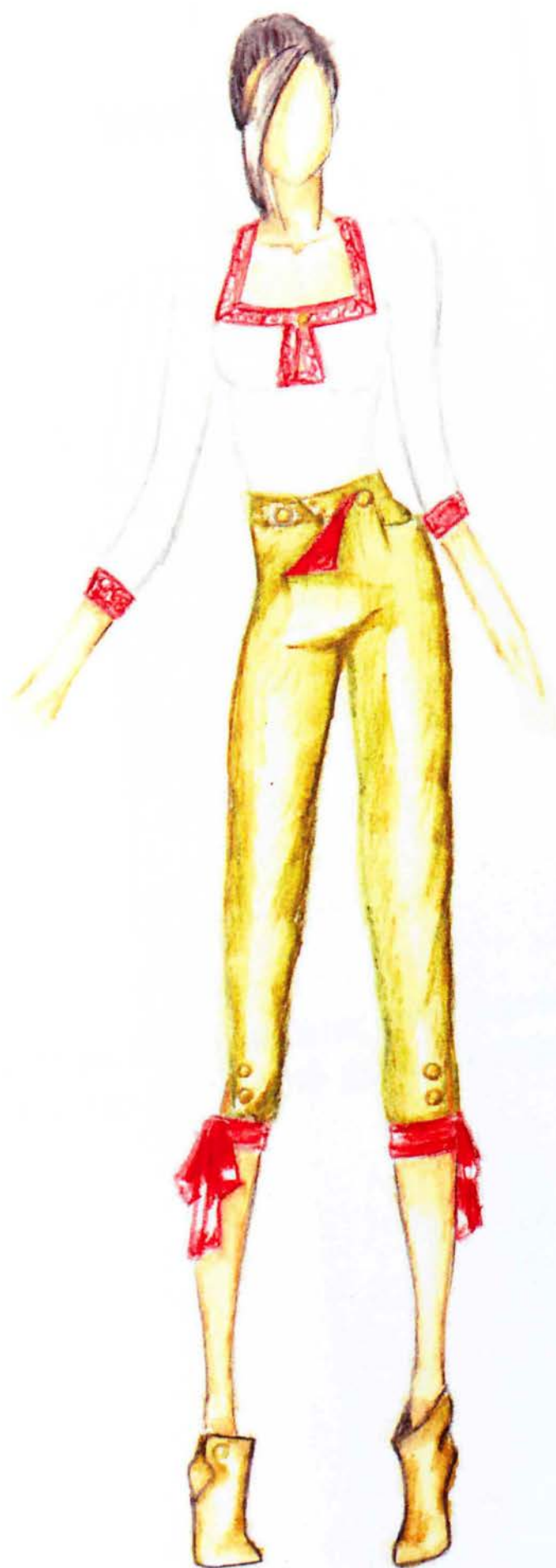
WWJ1201-W

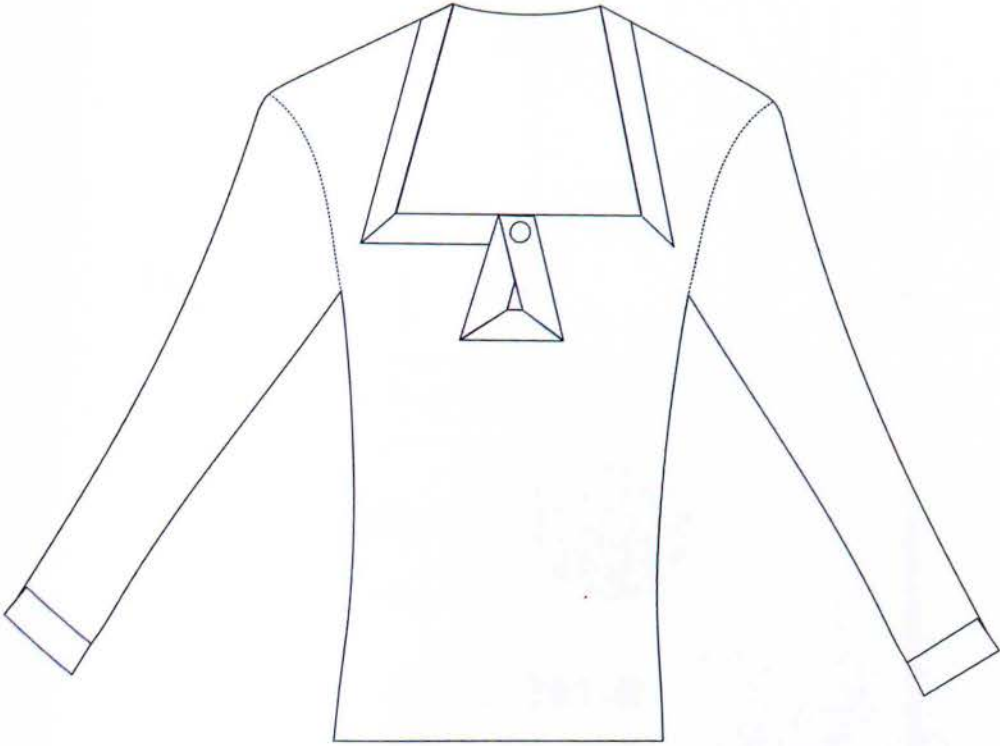
White

Red

WWT1201

Ελαστικό τοπ με λεπτομέρειες από δαντέλα στον γιακά και στα μανίκια και μεταλλικό χρυσό κουμπί στο μπούστο.

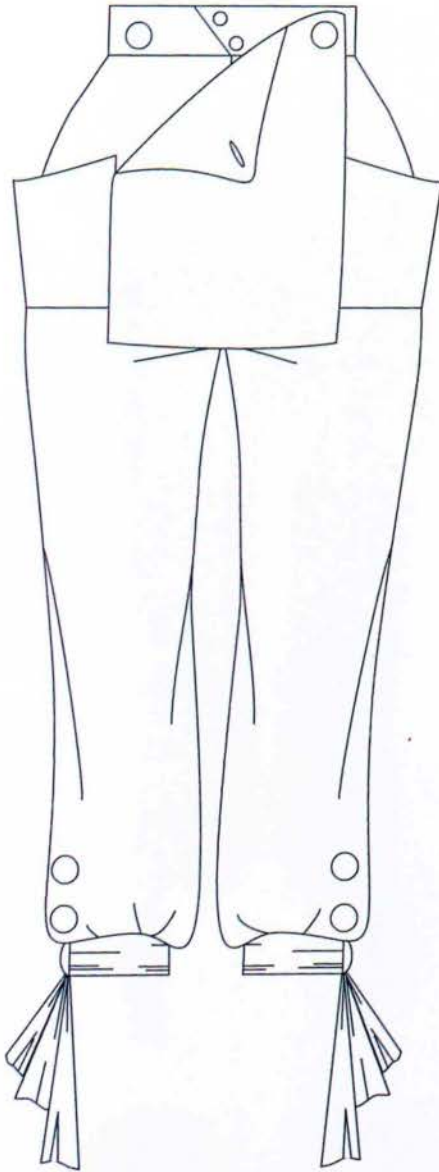
WWT1201-W

WWT1201-B

WWCA1201

**Κάπρι εμπνευσμένο από κιλότα ανώτατου αξιωματικού βασιλικού βρετανικού ναυτικού.
Τα κουμπιά είναι μεταλλικά σε χρυσό χρώμα, και στις γάμπες σατέν κορδέλα τυλιγμένη σε φιόγκο.**

WWCA1201-R

WWCA1201-K

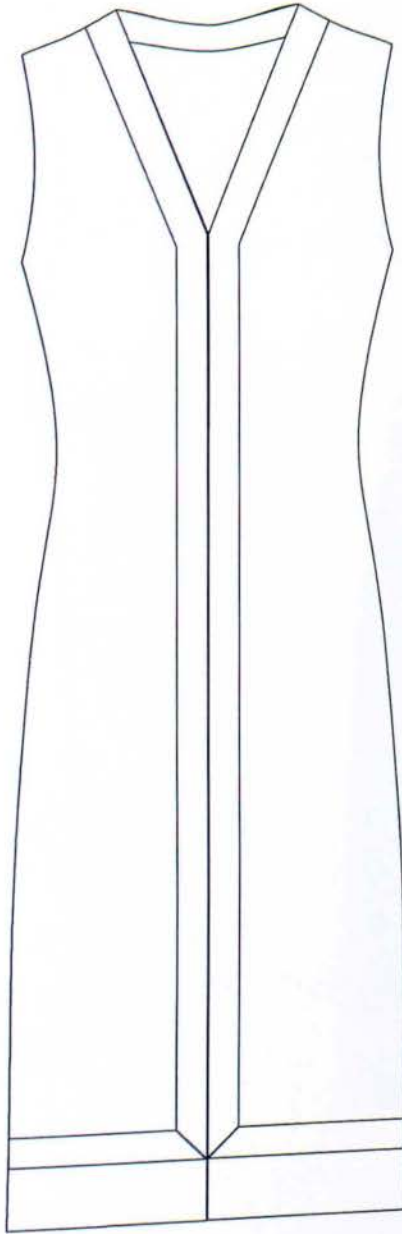

WWCA1201-B

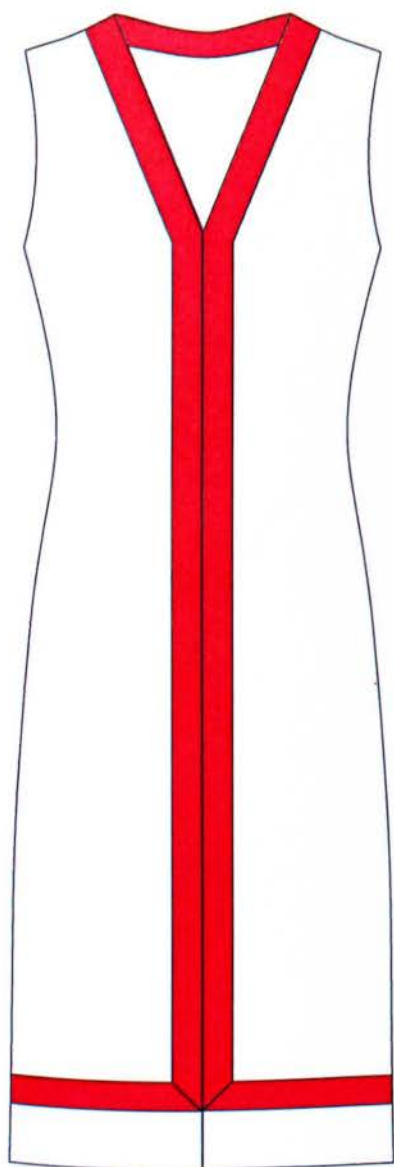

WWD1202

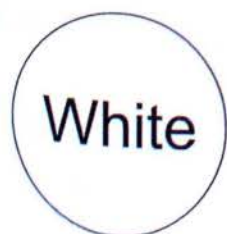

**Φόρεμα εμπνευσμένο από φούστα περσικής πανοπλίας.
Συνδιάζεται με την ζακέτα WWB1202. Οι λωρίδες είναι με
δαντέλα.**

WWD1202-W

WWD1202-B

WWJ1202

**Ζακέτα πλεκτή εμπνευσμένη από περσικό αλυσιδωτό χιτώνα (ζιράχ).
Τα μανίκια και ο γιακάς είναι από σκληρό ύφασμα και από τους ώμους κρέμονται δερμάτινα λουράκια μόνο για αδιακοσμητικούς λόγους.**

WWJ1202-M

Mustard

Red

Taba

WWJ1202-B

Black

Red

Taba

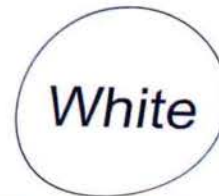
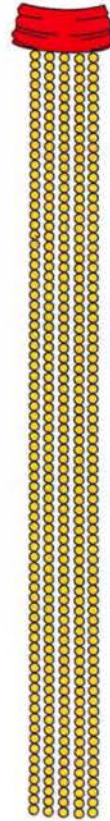
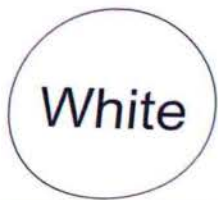

WWD1203

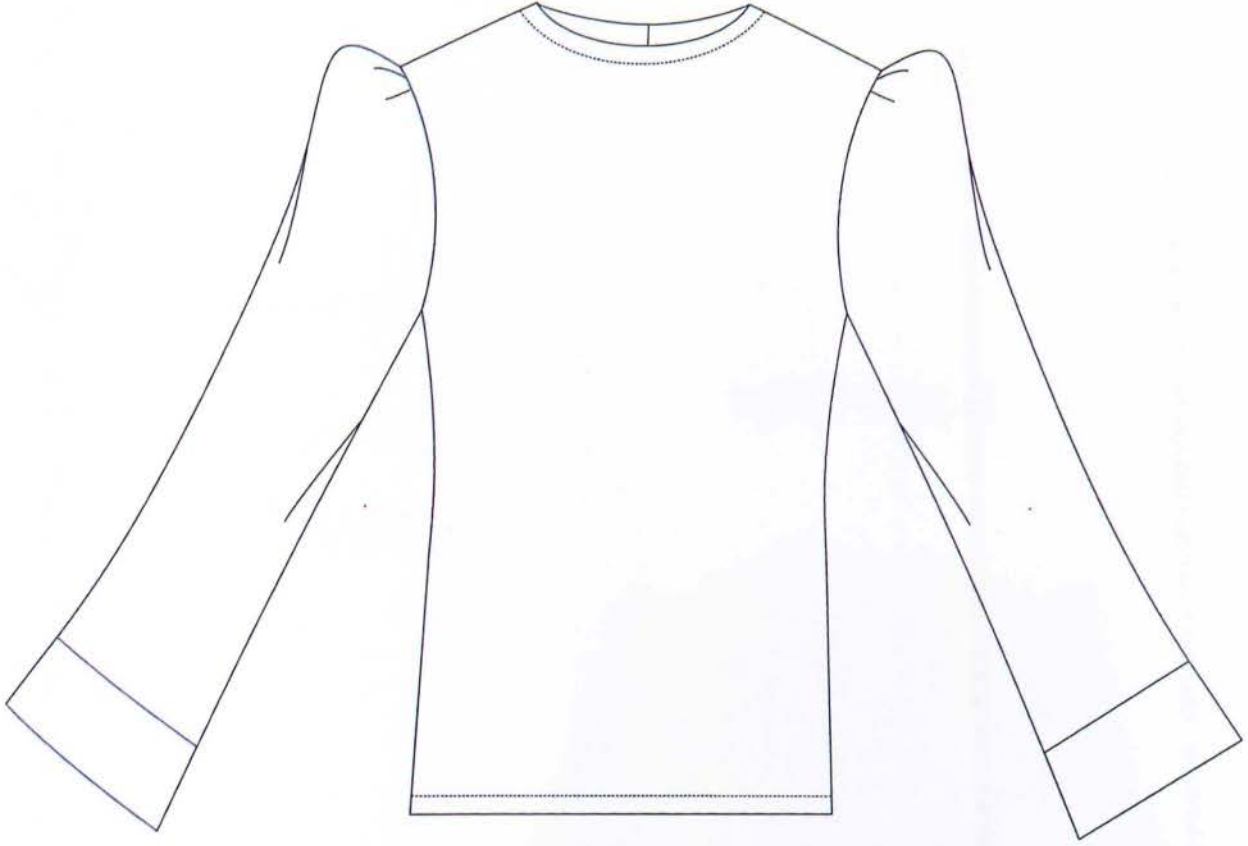
Φόρεμα από λεπτό μεταξένιο ύφασμα και σατέν φόδρα. Εμπνευσμένο από τον Εύζωνα Αθήνας. Φοριέται με τις σειρές από πέρλες που ενώνονται με σατέν περιλαίμιο και στην μέση με μια κορδέλα ίδιου υφάσματος ως ζώνη. Το αξεσουάρ αυτό είναι εμπνευσμένο από την ποδιά από κρόσια των ευζώνων.

WWD1203

WWT1202

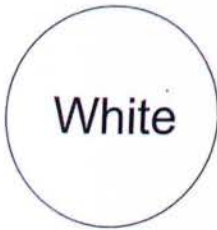

Πουκάμισο

WWT1202-W

WWT1202-B

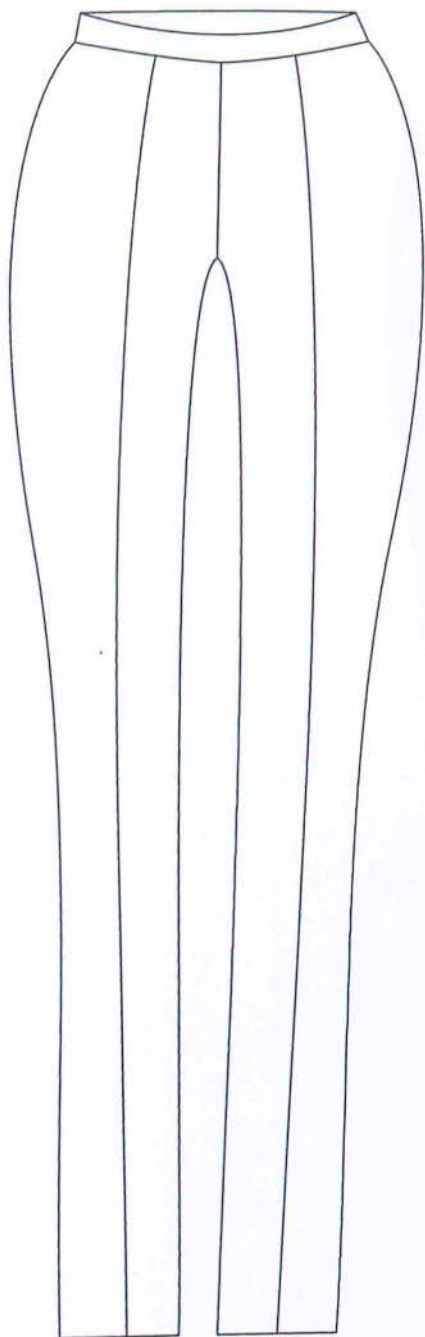

White

Black

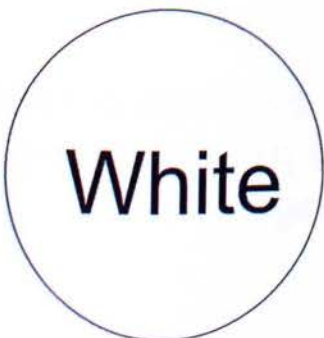
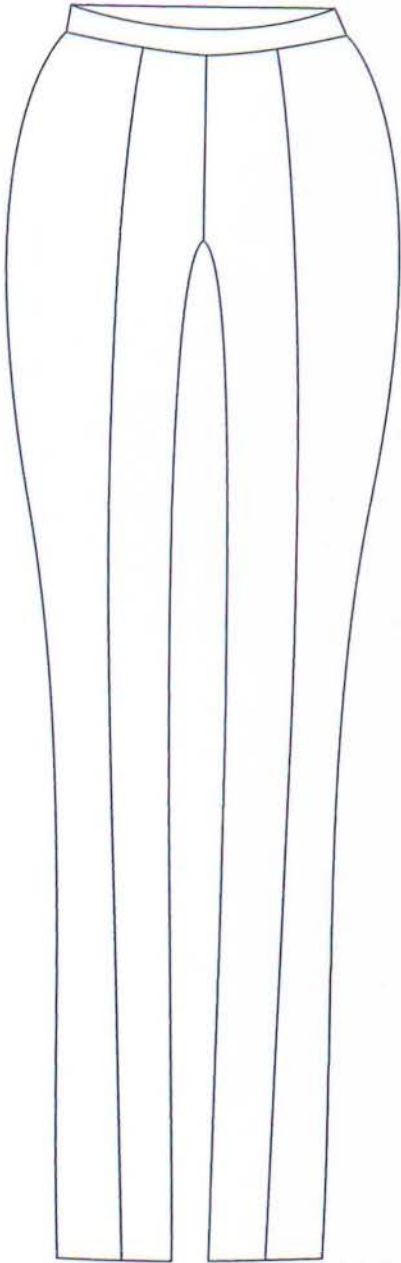
WWTR1201

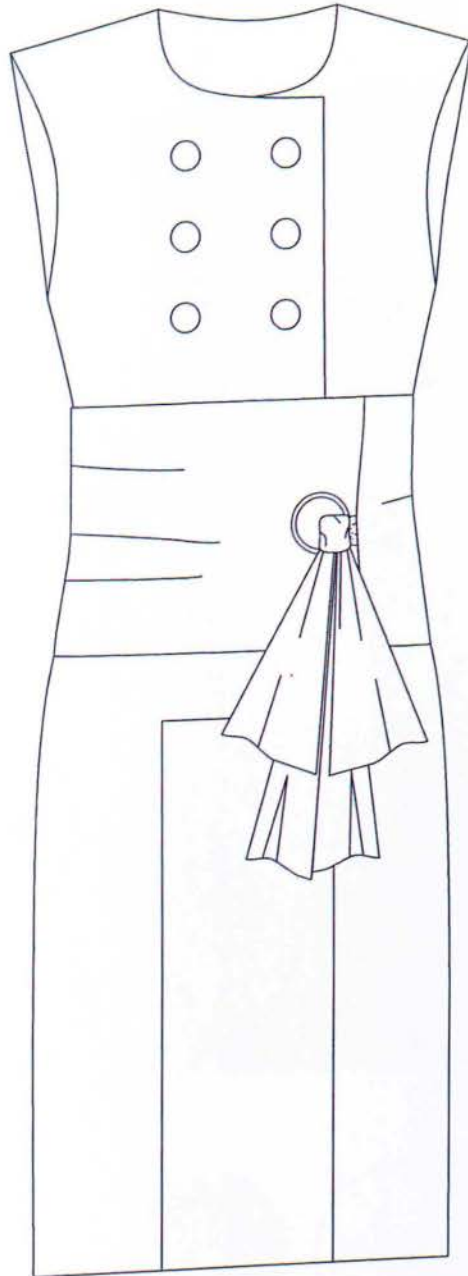
Κολάν βαμβακερό με διακοσμητικό γαζί στο μπροστινό μέρος.

WWTR1201-W

WWTR1201-B

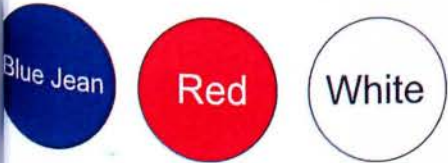

WWC1201

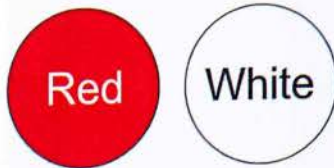
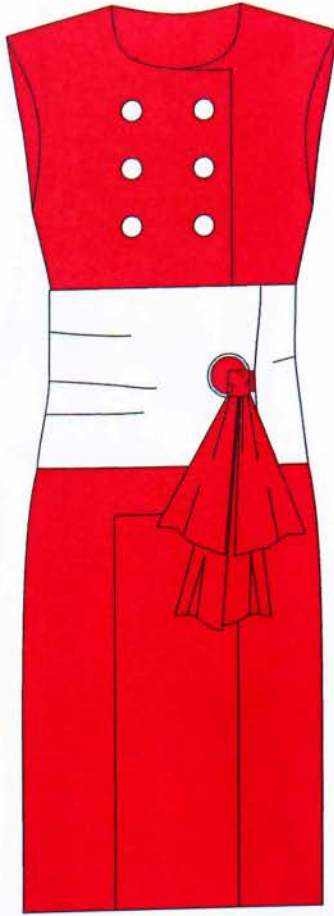

Μάλινο αμάνικο παλτό με μεταλλικά χρυσά κουμπιά και φαρδιά ζώνη στη μέση που δένει με σατέν κορδέλα. Βγαίνει και σε τζίν ύφασμα.

WWC1201-J

WWC1201-R

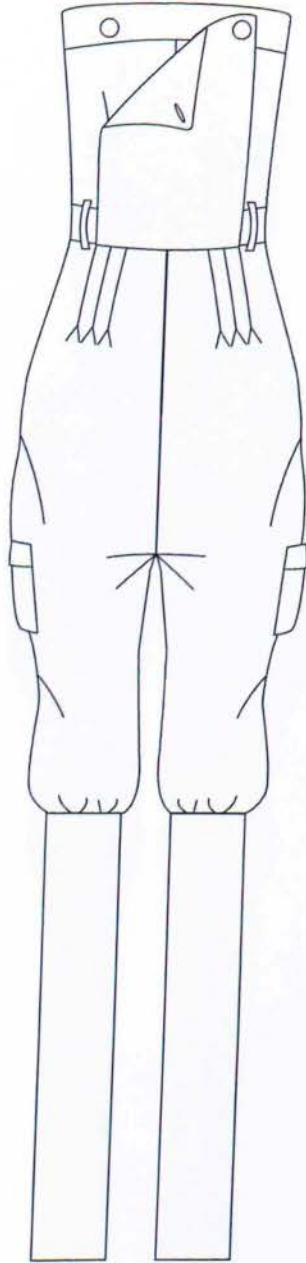

WWC1201-B

WWU1201

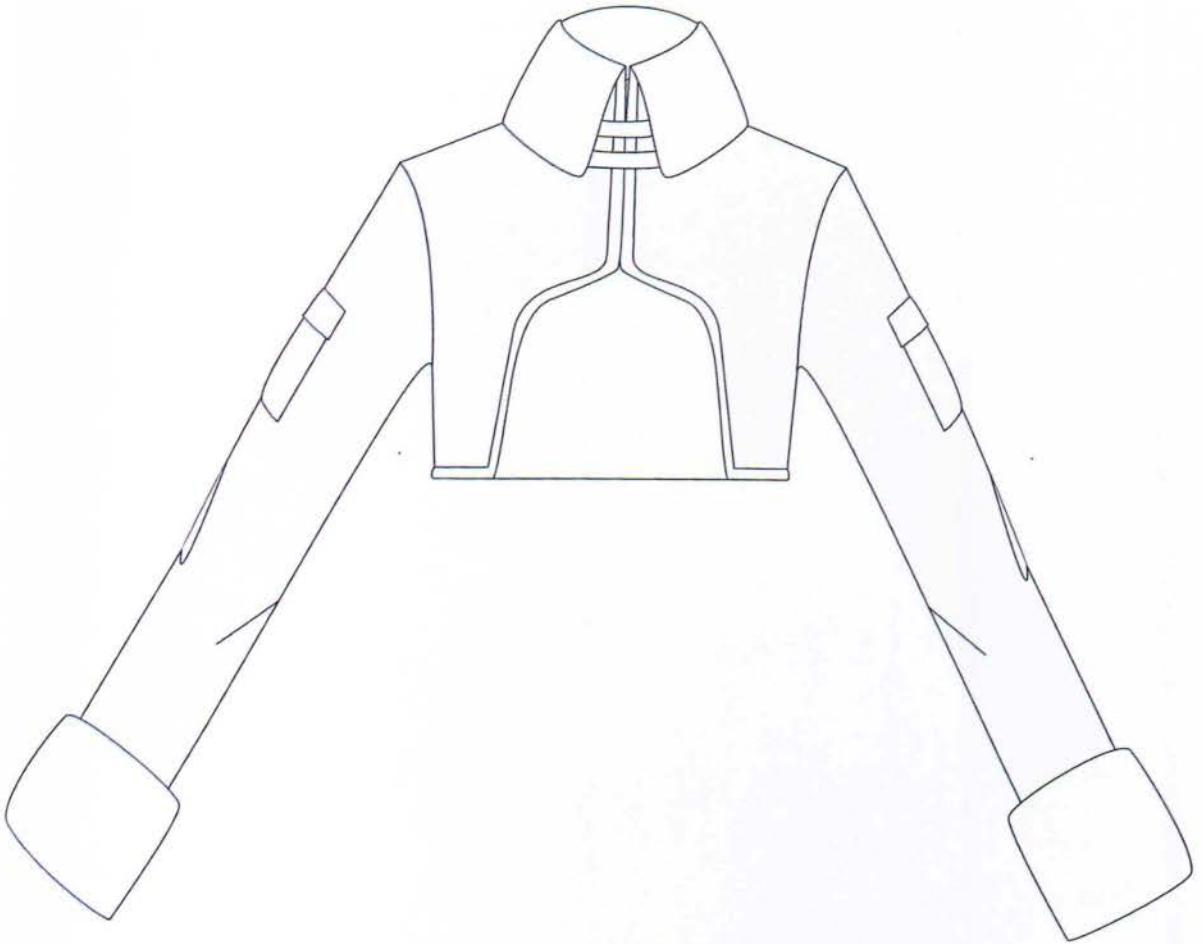

**Ολόσωμη φόρμα στράπλες από ύφασμα τζην.
Το πάνω μέρος είναι εμπνευσμένο από κιλότα ανώτατου
αξιωματικού βασιλικού βρετανικού ναυτικού ενώ το
παντελόκι από στολή γάλλου στρατιωτικού ιππικού.
Συνδιάζεται με το δερμάτινο μπολερό WWJ1201 που
θυμίζει μπουφάν πιλότου.**

WWU1201-J

WWJ1201

**Δερμάτινο μπολερό με sheep skin (γούνα προβάτου
εσωτερικά, στον γιακά και τα μανίκια).
Εμπνευσμένο από το δερμάτινο τζάκετ των πιλότων της
πολεμικής αεροπορίας.**

WWJ1201-T

WWT1203

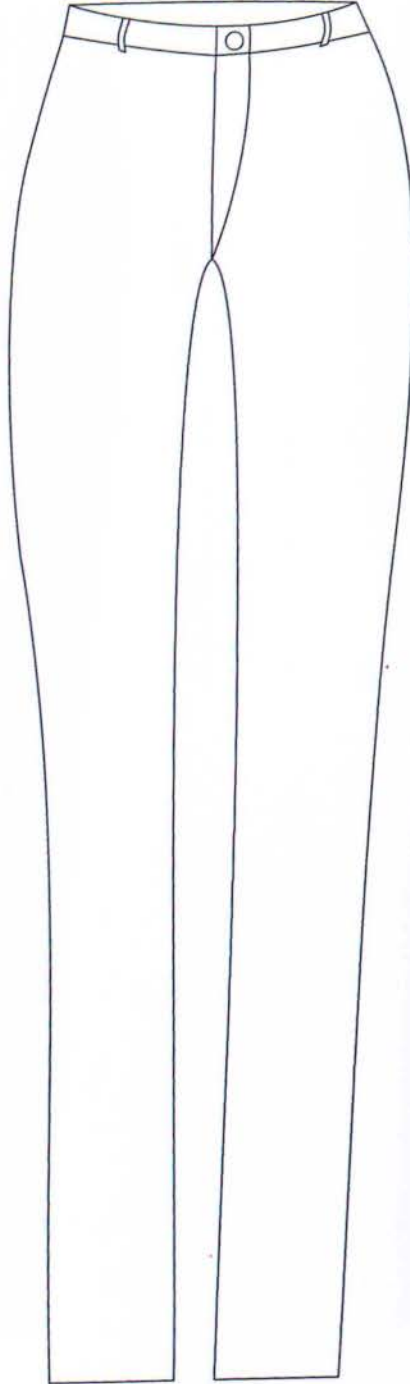

Βαμβακερό τοπ με ραφή στο κέντρο

WWT1203-W

WWTR1202

Κολάν παντελόνη βαμβακερό

WWTR1202-T

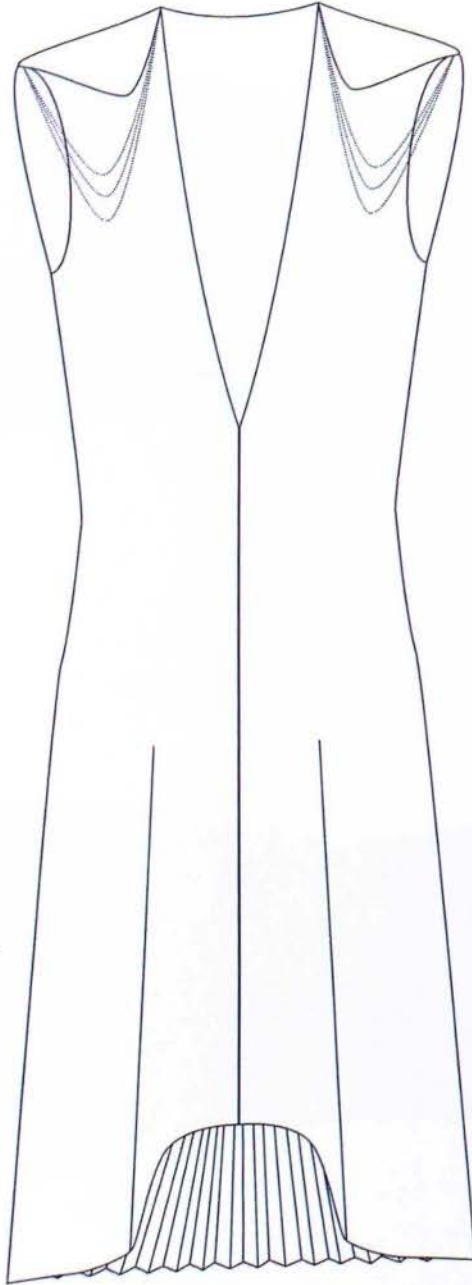
Taba

WWTR1202-B

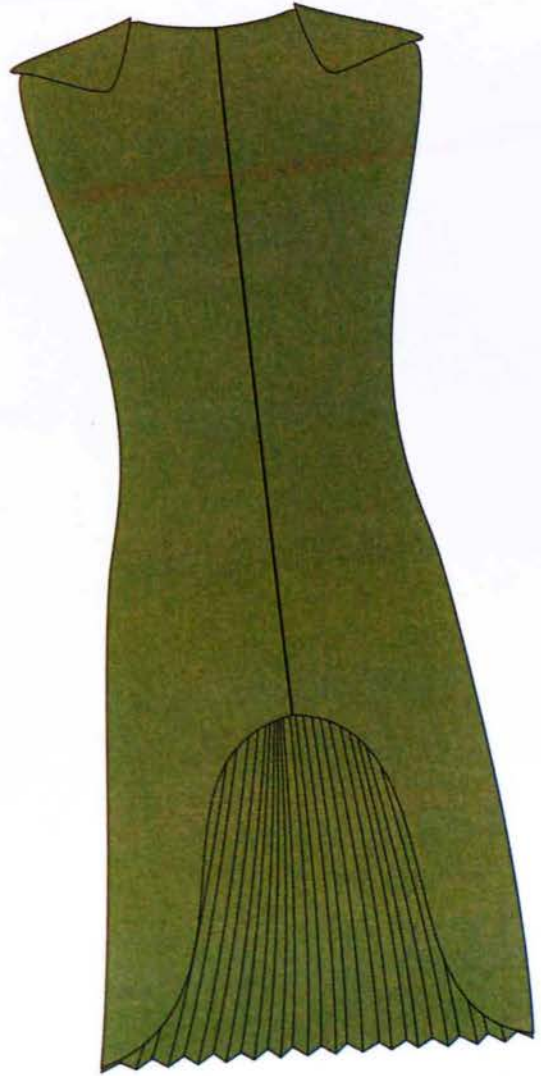
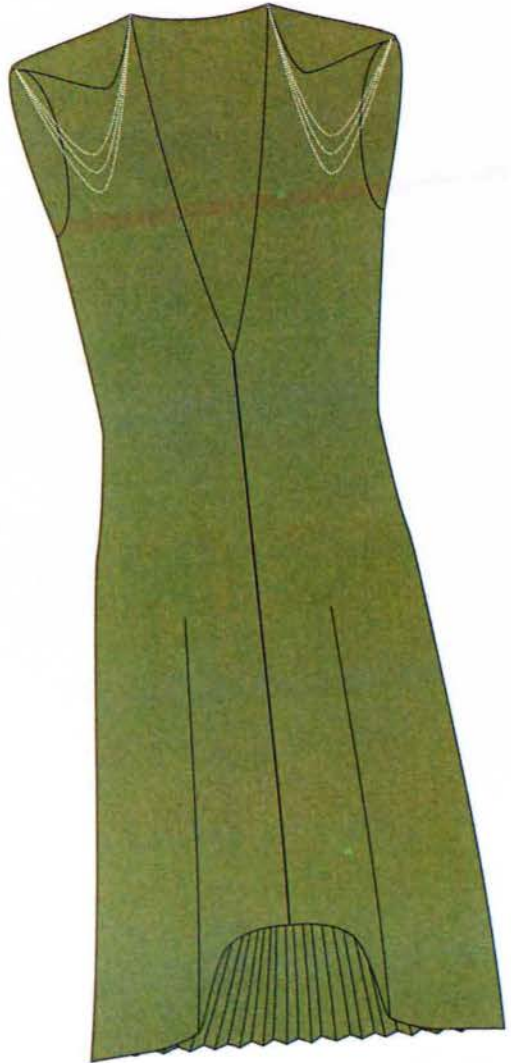

Black

WWJ1203

**Ασήμετρη αμάνικη μάλλινη ζακέτα με φερμουάρ,
εξωτερική βάτα και αλυσιδίτσες μεταλικές χρυσές.
Εμπνευσμένο από κουτέσι σπήλαιου Γρεβενών**

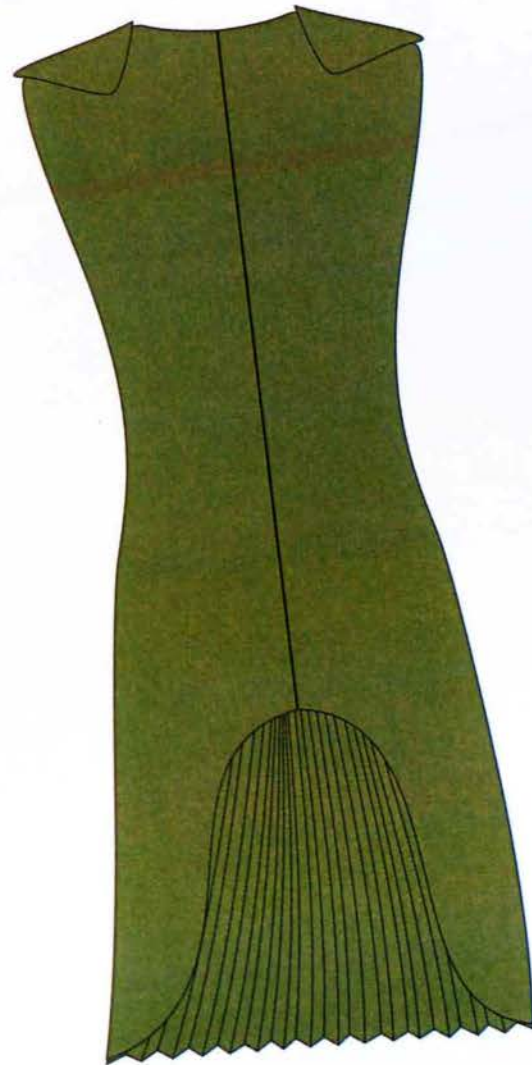
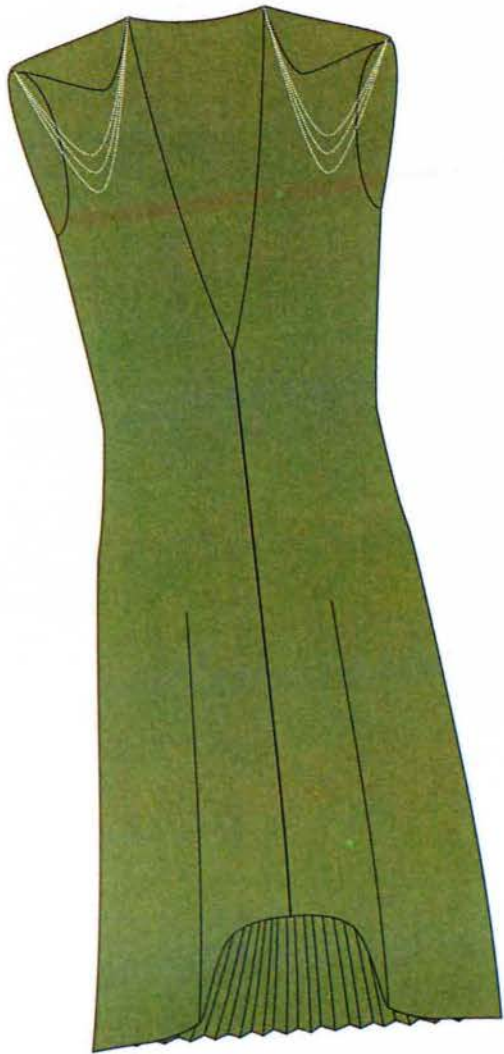
Khaki

WWW.IZUZU.COM

Black

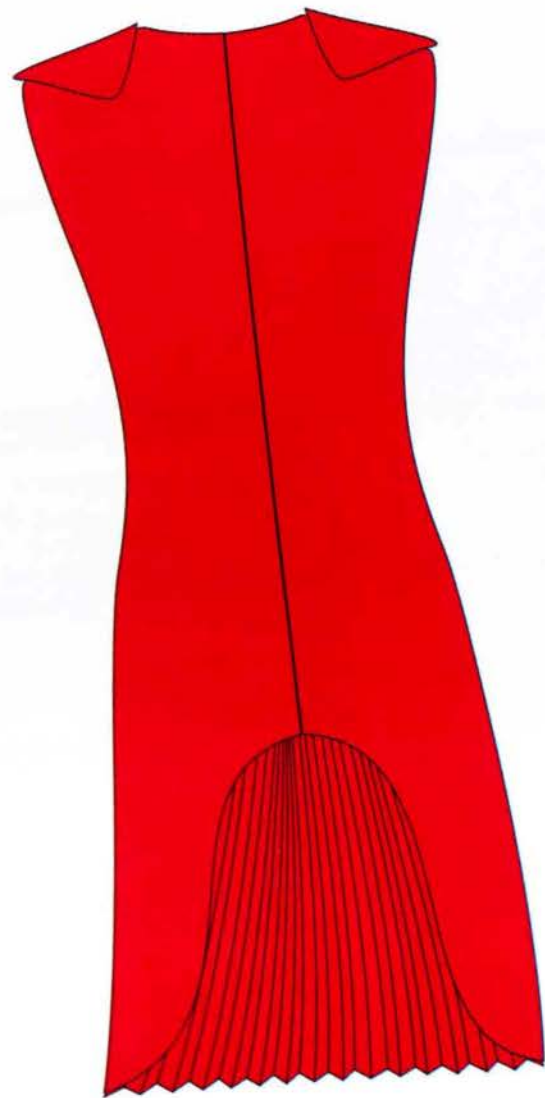
WWJ1203-K

WWJ1203-B

WWJ1203-R

8.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στόχος της πτυχιακής εργασίας αποτέλεσε η έρευνα για την εξέλιξη της στρατιωτικής στολής από την Αρχαία Ελλάδα μέχρι σήμερα και πώς η μόδα επηρεάστηκε από αυτή.

Η επιλογή της δημιουργίας μιας συλλογής αποτελούμενη από casual γυναικεία ενδύματα εμπνευσμένα από στρατιωτικές στολές του παρελθόντος βοήθησε στον εμπλουτισμό των γνώσεων περί των στρατιωτικών στολών, κυρίως στον ελλαδικό χώρο.

Τα σημερινά ενδύματα ενσωματώνουν τα σύγχρονα στοιχεία της εποχής αυτής. Η μόδα έχει καινοτομίες που προέρχονται από τις ανάγκες της εκάστοτε εποχής. Η σύνδεση με το παρελθόν και την παράδοση όμως, είναι πάντα παρούσα. Αυτή η άποψη επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι παρά την αλλοτρίωση που υφίστανται όλοι οι σύγχρονοι Έλληνες, θέλουν πάντα να έχουν ένα σημείο αναφοράς και να ανατρέχουν στις ρίζες των προγόνων τους. Σήμερα, πολλοί – ιδιαίτερα οι σχεδιαστές μόδας – επειδή ντρέπονται να πουν την λέξη «παράδοση» χρησιμοποιούν όρους όπως “vintage”. Όμως η παράδοση αποτελεί σπουδαία πηγή έμπνευσης γι’ αυτό και είναι πολύ χρήσιμη και πρέπει να διατηρείται.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω μπορούν να εξαχθούν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Η μόδα αποτελεί ένα αναπόσπαστο κομμάτι των τεχνών, γιατί και η ίδια είναι μια μορφή τέχνης. Όλες οι δεκαετίες που μελετήσαμε επηρεάζονται από τις τέχνες, τους εκπροσώπους των τεχνών και τα είδωλα που προκύπτουν από αυτές. Ο κινηματογράφος και η ζωγραφική επηρέασαν αρκετά την μόδα, αλλά και αντίστροφα. Υπήρχε και υπάρχει μια αμφίδρομη σχέση μεταξύ τους. Οι κινηματογραφικές ταινίες και οι ηθοποιοί, είδωλα της εποχής, λάνσαραν ή δημιουργούσαν την μόδα της κάθε δεκαετίας.

Το ίδιο επηρεασμό δέχτηκε κατά καιρούς η μόδα από το στρατιωτικό ένδυμα, με παλτά, μπλούζες και παντελόνια με έντονο, επιβλητικό πολλές φορές, στρατιωτικό ύφος. Υφάσματα εμπριμέ στα χρώματα της παραλλαγής κατακλύζουν το χώρο της μόδας αλλά και σακάκια στυλ Ναπολεοντικά φοριούνται πολύ.

Παρατηρώντας την εξέλιξη της μόδας ανά τους αιώνες παρατηρείται ότι υπάρχουν επιρροές μεταξύ των πολιτισμών. Αλλά και τα γεγονότα της κάθε εποχής επηρεάζουν άμεσα τον τρόπο ένδυσης. Σε αυτή την πτυχιακή έγινε μια προσπάθεια να αναλυθεί και να εξερευνηθεί η εξέλιξη και η ανακύκλωση της μόδας - την ικανότητα που παρουσιάζει να δανείζεται στοιχεία και να τα αφομοιώνει.

Η μεταβαλλόμενη κοινωνική νοοτροπία των γυναικών άλλαξε τις απόψεις τους απέναντι στην μόδα και απαιτούν μια διαρκώς εξελισσόμενη αγορά. Δεν περιορίζονται σε μια συγκεκριμένη εικόνα της θηλυκότητας. Οι γυναίκες σήμερα

απαιτούν ενδύματα με ποιότητα και άνεση. Επίσης το γεγονός ότι η σύγχρονη γυναίκα έχει εισβάλλει στον τομέα της απασχόλησης δημιούργησε την ανάγκη ενδυμάτων κατάλληλα για την εργαζόμενη γυναίκα.

Τέλος κύριο και βασικό ρόλο στην ολοκλήρωση της πτυχιακής έπαιξε η χρήση των ηλεκτρονικών συστημάτων σχεδίασης. Με τα προγράμματα ηλεκτρονικού σχεδιασμού η δημιουργία σχεδίων γίνεται γρηγορότερα, ενώ παράλληλα καθιστά ευκολότερη την δημιουργία περίπλοκων σχεδίων και αναπαραγωγή τους. Ο χρόνος που εξοικονομείται είναι ανεκτίμητος και η ευκολία στην χρήση τους μεγάλη.

Όσον αφορά το CorelDraw είναι το πιο διαδεδομένο και το πιο δημοφιλή λόγω των πλεονεκτημάτων του και το εύκολο περιβάλλον εργασίας του σε σύγκριση με άλλα σχεδιαστικά προγράμματα όπως για παράδειγμα το Illustrator. Ένα μεγάλο μειονέκτημα του Illustrator σε σύγκριση με το CorelDraw είναι ότι για τη δημιουργία ενός σχεδίου τα βήματα που ακολουθούνται είναι πιο πολλά και περίπλοκα σε αντίθεση με το CorelDraw που πολλά βήματα παραλείπονται αφού έχουν συγχωνευτεί και γίνονται αυτόματα από το ίδιο το πρόγραμμα διευκολύνοντας τον χρήστη του.

Φυσικά, συγκρίνοντας τη δημιουργία σκίτσων στο CorelDraw και γενικότερα όμως σε κάθε πρόγραμμα ηλεκτρονικής σχεδίασης, με την δια χειρός, η χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων σχεδίασης υπερτερεί. Στον πρόγραμμα υπάρχει το μεγάλο πλεονέκτημα της κοντινής εστίασης (zoom in). Αυτή επιτρέπει στον χρήστη να διαμορφώσει και την παραμικρή λεπτομέρεια όπως επιθυμεί, πράγμα που στην χειρονακτική σχεδίαση το γυμνό ανθρώπινο μάτι δεν μπορεί να εστιάσει τόσο πολύ. Ακόμα, σε περίπτωση λάθους η διόρθωσή του ή η επανάληψη του των τελευταίων βημάτων γίνεται εύκολα και γρήγορα χωρίς απώλεια, διότι στην αντίστοιχη περίπτωση με τον χειρονακτικό σχεδιασμό το λάθος ακόμα κι αν διορθωθεί πάντα μένει κάποιο σημάδι ακόμα κι αν δεν διακρίνεται εύκολα. Πόσο μάλλον, αν το λάθος είναι μεγάλο και καθιστά αδύνατη τη διόρθωσή του το αρχικό σχέδιο καταστρέφεται και ο σχεδιαστής πρέπει να το επαναλάβει από την αρχή.

Το CorelDraw βοήθησε στο μέγιστο βαθμό την διεξαγωγή του πειραματικού μέρους της πτυχιακής εργασίας εξοικονομώντας χρόνο και δημιουργώντας ένα ολοκληρωμένο book συλλογής το οποίο θα μπορούσε κάλλιστα να συγκριθεί σε τεχνικό επίπεδο με κάποιο αντίστοιχο μιας κλωστοϋφαντουργικής εταιρίας.

Κατά την αναζήτηση στοιχείων για να διεξαχθεί το ερευνητικό μέρος της πτυχιακής εργασίας, οι γνώσεις που αποκομίσθηκαν σχετικά με την ιστορία της στρατιωτικής στολής και της επιρροής της στη μόδα βοήθησαν την δημιουργία γυναικείας collection με army look.

Μέσω της πτυχιακής εργασίας που διεξάχθηκε βεβαιώνεται ότι **η μόδα στον 21^ο αιώνα συνεχίζει να έχει επιρροές από το παρελθόν και θα συνεχίζει να επηρεάζει το μέλλον.**

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΕΠΑΜ η Στασινόπουλου, “Στολές του Ελληνικού Στρατού και του Ναυτικού”, Αθήναι 1939
2. ΕΠΑΜ η Στασινόπουλου, “Πολεμικές στολές της Ελλάδος”, Μ.Σ.ΧΧΧΙΧ
3. ΕΠΑΜ η Στασινόπουλου, “Πολεμικά Ενδυμασία και Οπλισμός εις την Αρχαίαν Ελλάδα και το Βυζάντιο”, ΕΠΑΜ η Στανισόπουλου, Αθήναι 1950
4. Γιάννης Μυλωνάς, “Εύζωνοι”, Εκδόσεις Φλόρου
5. <http://el.wikipedia.org/wiki.com>
(ημ. πρόσβασης 10/03/2011)
6. <http://mwstylist.gr>
(ημ. πρόσβασης 12/03/20011)
7. <http://andoni.blogspot.com>
(ημ. πρόσβασης 12/03/2011)
8. <http://lykawn.blogspot.com>
(ημ. πρόσβασης 12/03/2011)
9. <http://eleysi69.wordpress.com>
(ημ. πρόσβασης 13/03/2011)
10. <http://esk.gr/synergates.com>
(ημ. πρόσβασης 16/03/2011)
11. <http://ellinwnparadosi.blogspot.com>
(ημ. πρόσβασης 16/03/2011)
12. <http://shegotplenty.wordpress.com>
(ημ. πρόσβασης 20/03/2011)
13. <http://millionlooks.gr>
(ημ. πρόσβασης 20/03/2011)
14. <http://art-em-is-freee.blogspot.com>
(ημ. πρόσβασης 10/04/2011)
15. <http://madeleine.gr>
(ημ. πρόσβασης 10/04/2011)
16. <http://pitsirikos.net>
(ημ. πρόσβασης 10/04/2011)
17. <http://schoolxds.com>
(ημ. πρόσβασης 16/04/2011)
18. <http://ezineArticles.com>
(ημ. πρόσβασης 20/04/2011)
19. <http://egunaika.gr>
(ημ. πρόσβασης 05/05/2011)
20. <http://fashionising.com>
(ημ. πρόσβασης 05/005/2011)
21. <http://howtolookgood.gr>
(ημ. πρόσβασης 10/05/2011)
22. <http://fasionistas.com>
(ημ. πρόσβασης 20/05/2011)